

KIBAROYAW TA KITABU FLANAN **Kitabu faamucogo**

Kibaroyaw ta kitabu flanan tugura a kitabu fɔlɔ ra; a ni kitabu fɔlɔ sɛbɛcogo kɛra kelen ye. Kibaroyaw ta kitabu flanan bɛ masacɛ Sulemani ta masaya wagati ta kow fɔ an ye, ani Yerobohamu ka jamana sahiliyanfan mɔgɔw lamuruti cogo min na, ka wuri masacɛ Sulemani dence Robohamu kama. O kɔ, a bɛ Zuda mara ta masacɛw ta kow fana fɔ an ye. Kitabu laban na, an b'a ye ko Babilɔnikaw nana Zeruzalɛmu dugu mina, k'a halaki, ka Zuda mara mɔgɔw mina ka taga ni o ye Babilɔni. Nka o kɔ fɛ, masacɛ Sirusi nana Izirayɛlimɔgɔw labla, ko o ye sekɔ Zeruzalɛmu.

An b'a ye ko masacɛ Ezekiyasi ni masacɛ Yoziyasi kɛra masacɛɲumanw ye, sabu o ka Matigi Ala ta sariyaw sira tagama, ka Alapasiran don jamanadenw jusukun na, ka hera ladon jamana kɔnɔ o ta wagati ra.

Kitabu kɔnɔkɔw

Masacɛ Sulemani ta masaya damina (1.1-17)

Masacɛ Sulemani ka Alabatosoba lɔ (2.1-7.10)

Masacɛ Sulemani ta masaya laban (7.11-9.31)

Jamana sahiliyanfan mɔgɔw ta murutiri (10.1-19)

Zuda mara ta masacɛw ta ko (11.1-36.12)

Zeruzalɛmu dugu minako (36.13-23)

*Ala ka hakiritigiyaba di Masace Sulemani ma
(Masacew folo 3.4-15)*

¹ Ayiwa, Dawuda dence Sulemani ta masaya sabatira a boro kosebe, sabu Matigi Ala, a ta Ala tun be ni a ye. O koson Ala ka baraka don a ta masaya ra kosebe.

² Sulemani kumana Izirayeli jama bee fe: kerekuntigi minw be ce waga kelen kelen kunna, ani minw be ce keme keme kunna, ani kititigebagaw, ani Izirayeli jamana jamogo tow bee, ani a gbatigiw. ³ Sulemani tagara ni o jama bee ye Gabahon kongori yoro ra, sabu Matigi Ala ta baarden Musa tun ka o Nogonkunben fanibon* min lalaga kongokolon konon, o fanibon tun be Gabahon le. ⁴ Nka Dawuda tun ka Ala ta jehogonya kesu yere ta ka bo Kiriyati Yeharimu, ka taga ni a ye Zeruzalemu; a tun ka fanibon min lalaga ka o ke a blayoro ye, a tun tagara a bla o yoro le ra.

⁵ Huru dence Uri, o dence Betisaleli tun ka sarakajenifen siranegeraman min lalaga, o sarakajenifen fana tun be Gabahon, Matigi Ala ta fanibon na fe. O ra, Sulemani ni jama bee tagara yi, ka taga Matigi Ala bato. ⁶ Sulemani yelenna ka taga o sarakajenifen siranegeraman koron, Matigi Ala na koron, Nogonkunben fanibon* konon; a ka began waga kelen ke saraka jenita* ye, ka o di Ala ma.

⁷ O lon su fe, Ala k'a yere yira Sulemani na, k'a fo a ye ko: «I b'a fe ne ye fen min di i ma, o fo!»

⁸ Sulemani ka Ala jaabi ko: «I ka kojumanba ke ne face Dawuda ye, ka ne sigi masaya ra a non ra. ⁹ O ra, Masa Ala, i ka layiri min ta ne

face Dawuda ye, a to o ye dafa, sabu i ka ne sigi masaya ra mogo minw kunna, o mogo ka ca i ko dugukolo buguri. ¹⁰ O ra, hakiritigiya ni lonniya di ne ma, janko ne ye ne tagamacogo lon nin mogo na korɔ. Ni o te, jon le be se ka i ta mogo mara, ka nin jama camanba nin mara?»

¹¹ Ala k'a fo Sulemani ye ko: «Ayiwa, i n'a fo o miiriya le be i jusu ra, i m'a jini ko i borofenw le ye caya, i ma naforo le daari, walama bonya, walama i juguw ta saya, i yere ma sijan le daari, fo hakiritigiya ni lonniya, janko ka ne ta mogo mara, ne ka i sigi masaya ra minw kunna, ¹² o ra, hakiritigiya ni lonniya bena di i ma. O doron te, ne bena i borofenw fana caya, ka naforo di i ma, ka i bonya; masace minw temena i na fe, ani minw bena na i ko fe, olugu si tena i ta jagon sorɔ.»

¹³ Sulemani bora Nagonkunben fanibon* na fe, Gabahon kongori kan, ka seko ka taga Zeruzalemu. A sigira masaya ra Izirayeli jamana kunna.

Sulemani ta naforotigiya

(Masacew folo 10.26-29; Kibaroyaw flanan 9.25-28)

¹⁴ Masace Sulemani ka sowotorow, ani sowotorotigi dow jini; sowotoro waga kelen ni keme naani (1 400) tun b'a fe, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A ka dow bla sowotoromaraduguw ra, ka dow bla Zeruzalemu, masace yere korɔ. ¹⁵ Masace Sulemani ka warigbe ni sanin caya Zeruzalemu, fo k'a ke i ko berekoro. Sedirisunw fana cayara jamana konɔ, fo k'a ke i ko sikomorisun minw be jamana

dugumayanfan na. ¹⁶ Masace Sulemani ta sow tun be bo Misiran jamana ni Silisi jamana le ra. Masace ta jagokebaga dow le tun be taga o san ka na ni o ye. ¹⁷ O tun be taga sowotorow ni so minw san Misiran ka na, o sowotoro kelen songo tun ye warigbe keme wooro; so kelen songo tun ye warigbe keme ni bilooru. O tun be na ni so dow ye, ka na o fiyeere Hetikaw ta masacew, ani Sirikaw ta masacew fana ma.

¹⁸ Ayiwa, Masace Sulemani nana a fo ko o ye so do lo Matigi Ala togo ra, ani ka masaso do lo ale yere togo ra.

2

Sulemani ka Alabatosoba lori ko fo Tiri masace ye

(Masacew folo 5.15-32)

¹ Sulemani ka ce waga biwolonfla (70 000) ke donitabagaw ye, ka ce waga biseegi (80 000) ke kabakurulesebagaw ye kuruw ra, ka ce waga saba ni keme wooro (3 600) ke o kuntigiw ye.

² A ka cira bla Tiri masace Huramu ma k'a fo a ye ko: «I ka min ke ne face Dawuda ye, ka sediriyiriw ci a ma k'a ta sibon lo, o jagon fana ke ne ye. ³ Ne be so do le lora Matigi Ala togo ra, ne ta Ala, k'a ke a batoyoro ye, janko ka wusunan kasadiman don a ye, ka burusarakaw bo a ye wagati bee, ka saraka jenitaw* bo, sogoma ni wula fe, ani Nenekirilonw* na, ani karokura panagbew ra, ani Matigi Ala, an ta Ala ta panagbew bee ra, i n'a fo a ka kan ka ke Izirayeli jamana ra tuma bee cogo min na. ⁴ Ne b'a fe ka so min lo, o so bena ke so belebeleba

le ye, sabu an ta Ala le ka bon ni alaw bæe ye. ⁵ Nka jɔn le bæ se ka so lɔ Ala ye sa? Sankolo ni a bonya bæe tɛ se ka Ala min labɔ, ne ye jɔn le ye ka na a fɔ ko ne bæ so lɔra o ye? Ne kɔni bæ se ka yɔrɔ dɔ le lalaga a ye dɔrɔn ka wusunan don a ye.

⁶ «O ra, sisan, ne b'a fɛ i ye mɔgɔ hakiriman dɔ ci ne ma, min bæ se ka sanin, ani warigbɛ, ani siranɛgɛ, ani nɛgɛfin baara kɛ ka ja, ani min bæ se ka fani don gala ra k'a kɛ fani wulenman bisigiw ye, walama a wulenmanw yɛrɛ, walama a bulamanw, ani min bæ se ka yiri, walama kabakuru lɛsɛ k'a kɛ fɛn dɔw bisigiya ye. A bɛna baara kɛ ni ne yɛrɛ ta mɔgɔ hakirimanw ye, minw bæ ne fɛ yan Zeruzalɛmu, ani Zuda mara yɔrɔ tɔw ra, ne face Dawuda tun ka minw jini ka bla. ⁷ Sɛdiriyiriw, ani sipɛrɛsiyiriw, ani santaliyiri dɔw fana tigɛ Liban, ka o ci ne ma, sabu ne k'a lɔn ko i ta baaradenw bæ se Liban yiriw tigɛcogo ra kosɛbɛ. Ne ta baaradenw fana bɛna taga fara i ta baaradenw kan. ⁸ O ye yiri caman tigɛ ne ye, sabu ne bɛna so min lɔ, o bɛna kɛ so belebeleba pumanman le ye. ⁹ I ta baaraden minw bɛna yiri ben, ani ka yiri tigɛ, ne bɛna simankisɛ susunin tɔni waga wɔrɔ (6 000), ani ɔrize tɔni waga wɔrɔ (6 000), ani rɛzenji litiri waga kɛmɛ kɔnɔntɔn (900 000), ani turu litiri waga kɛmɛ kɔnɔntɔn (900 000) di olugu ma.»

¹⁰ Tiri masacɛ Huramu ka sɛbɛ dɔ ci Sulemani ma k'a jaabi ko: «Matigi Ala bæ a ta mɔgɔw kanu, o kosɔn a ka i kɛ o ta masacɛ ye.»

¹¹ Huramu k'a fɔ tuun ko: «Matigi Ala baraka,

Izirayeli ta Ala, ale min ka sankolo ni dugukolo dan; a ka dence hakirman le di masace Dawuda ma, min be ko lon, ani min be ko faamu, min bena so lo Matigi Ala ye, ka masaso lo a yere ye.

¹² «Ayiwa, ne be ce hakirman do blara ka taga i fe yi, min be baara lon kosebe; a togo ye ko Huramu Abi. ¹³ A bamuso ye Dan ta mogo do ta denmuso le ye. A face ye Tirika ye. A be sanin ni warigbe ni siranegge ni negefin ni kabakuru ni yiri ta baaraw lon kosebe. A be se ka faniw don gala ra k'a na wulen, walama k'a ke bulaman ye. A ka lenfaniw, ani fani wulenmanw fana baaracogo lon. A be se ka tagamasiyen suguya bee ke. Ni baara o baara yirara a ra, a be o bee ke. A bena taga fara i yere ta baardenw kan, ani ne matigice, i face Dawuda ta baardenw kan.

¹⁴ «Ayiwa, ne matigice ka siman ni turu ni rezenji min ko fo, a ye o ci ka na. ¹⁵ I mako be Liban yiri hakeya min o min na, anw koni bena o tige i ye. An bena o yiriw bla kogoji kan ka o sama ji kan ka taga se fo Zafa; o ko, i yere bena na o ta ka taga ni o ye Zeruzalemu.»

¹⁶ Ayiwa, lonan min o min tun be Izirayeli jamana ra, Sulemani ka olugu bee jate tuun, a face Dawuda ta jateri ko fe. O jate benna mogo waga keme ni bilooru ni saba ni mogo keme woro ma (153 600). ¹⁷ Sulemani ka mogo waga biwolonfla (70 000) bo o ra, ka olugu ke donitabagaw ye, ka mogo waga biseegi (80 000) ke kabakurulesebagaw ye kuruw ra, ka mogo waga saba ni keme woro (3 600) bla o kunna ka o korosi janko o ye baara ke.

3

Alabatosoba lori (Masacew fɔlɔ 6.1-38)

¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta so lori damina Zeruzalemu, Moriya kuru kan, Ala tun k'a yere yira a face Dawuda ra yoro min na. Dawuda fana tun ka o yoro le laben; o yoro tun ye Yebusikace Orinan ta simangbasikene le ye. ² A ta masaya san naaninan, a karo flanan, o karo tere flanan le ra a ka so lori damina.

³ Sulemani tun ka Ala ta so bonya hakeya ke min ye, o fle nin ye: a k'a janya ke nongon* na biworo, k'a bonya ke nongon na mugan, ka kapa ni folofolo ta sumanikecogo ye. ⁴ Bolon min tun be so na fe, o janya tun ye nongon na mugan; o ni bon bonya bee kera kelen ye; a lo tun ye nongon na keme ni mugan. Sulemani ka sanin yereworo la a kononyoro bee kan. ⁵ A ka siperesiyiri la bonba yere kononyoro ra, ka soro ka sanin bee ra pumanman la o kan, ka tamarosun ni joroko dow tagamasiyen ke a kan k'a negen. ⁶ A ka luluw dondon so kogow ra k'a ceɲa. A sanin tun ye Parivayimu sanin le ye. ⁷ A ka sanin la so fan bee ra: bonba, ani a yiriw, ani a dondaw, ani a kogow, ani a daw ta konw; o ko, o ka seruben melekew tagamasiyenw ke kogow kan.

⁸ O ko, a ka yoro saninmanba lo; a janya tun ye nongon na mugan, i ko so yere bonya, k'a bonya fana ke nongon na mugan. A ka sanin bee ra pumanman toni mugan la o yoro kan. ⁹ A pontiw

---

* **3:3** 3.3 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

gbiriya tun ye sanin garamu keme wooro. A ka sanin do la bon sanfeyoro fana kan.

¹⁰ A ka seruben meleke fla tagamasiyen ke yoro saninmanba kono, ka sanin la o kan. ¹¹ Seruben meleke fla bee kamanw janya tun ye nongon ja mugan. Seruben meleke folo ta kaman kelen tun ye nongon ja looru; o kaman kun tun be se fo so kogo do ma; kama to kelen fana tun ye nongon ja looru; o kun tun be se seruben flanan ta kaman kelen kun ma. ¹² Seruben meleke flanan fana ta kaman kelen tun ye nongon ja looru; o kama kun fana tun be se fo so kogo to kelen ma; a kama to kelen fana tun ye nongon ja looru; o fana kun ni seruben meleke folo ta kaman kelen kun tun ka jagon ben. ¹³ O seruben melekew bee kamanw foninin janya tun ye nongon ja mugan. O tun ka o lo o senw kan, ka o jaw sin so kononoyoro ma.

¹⁴ A ka boncetigefani dan ni len jese ye, a bulaman, ani a lomasaraman, ani wulenman; a ka seruben melekew tagamasiyenw fana ke a kan.

*Samasen siranegeramanw
(Masacew folo 7.13-51)*

¹⁵ A ka samasen fla lo so jafeyoro ra, ka o bee kelen kelen janya ke nongon ja bisaba ni looru, ka datugunan do sigi o samasenw bee kelen kelen kunna; o datugunan bee kelen kelen janya tun ye nongon ja looru. ¹⁶ A ka sanin joroko dow lalaga ka o bla samasenw kunna, k'a ke i n'a fo yoro saninman ta be cogo min na. A ka gerenadi yiriden bisigiya keme lalaga ka o dondon saninjorokow ra. ¹⁷ A ka o samasenw

lolo Alabatoso nafeyoro le ra, ka kelen lo so donda kininboroyanfan na, ka to kelen lo a numanboroyanfan na; min be kininboroyanfan fe a ka o togo la ko Yakini, ka numanboroyanfan ta togo la ko Bohazi†.

4

Sarakajenifen ni minanba lalagacogo

¹ Masace Sulemani ka sarakajenifen do lalaga ni siranege ye, k'a janya ke nongon* na muga, k'a bonya fana ke nongon na muga, k'a lo ke nongon na tan.

² O ko, a ka siranege yeele ka minanba koorinin lalaga. A konon bonya tun ye nongon na tan, a lo tun ye nongon na looru, a lamini tun ye nongon na bisaba. ³ A ka misi dow bisigiya ke minanba jukoro k'a lamini, k'a ke sira fla; misi tan le tun be nongon na kelen na, ka minanba bee lamini. A tun ka siranege yeele ka o misiw ni minanba bee le bo jagon fe negekuturu kelen ye. ⁴ Minanba tun siginin be misitoran siranegeraman tan ni fla le kan. Misitoran saba tun jasinna sahiliyanfan ma, saba tun jasinna terebenyanfan ma, saba tun jasinna woroduguyanfan ma, saba tun jasinna tereboyanfan ma. O bee kofeyorow tun sinna jagon ma minanba jukoroyoro ra. ⁵ Minanba ta negge bonya tun ye borotege na kelen ye. A tun k'a da kuturu k'a ke i ko jifiye, i ko yirifiyeren

---

† **3:17** 3.17 Yakini koro ye ko: Ala be baraka di; Bohazi koro ye ko: fanga be Ala le ra. * **4:1** 4.1 Nongon na kelen be se ka ben metere tarance le ma.

bisigi. Litiri waga keme ni mugan (120 000) jɔgɔn tun be se ka don minanba kɔnɔ.

⁶ A ka tasa tan lalaga; a ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe, ka o ke minankoyɔrɔw ye. O tun be saraka jenitaw* ta minanw ko o yɔrɔ le ra. Minanba koorinin ta ji tun blara sarakalasebagaw yere ta saninyari le kama.

*Alabatoso ta minan tɔw
(Masacew fɔlɔ 7.40-41)*

⁷ A ka saninfitinadaga tan lalaga, ka kapa ni Ala ta cifɔnin ye; o ka o bla Alabatoso kɔnɔ. O ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe. ⁸ A ka tabali tan lalaga ka o bla Alabatoso kɔnɔ, ka looru bla kininboroyanfan fe, ka looru bla numanboroyanfan fe. O ka jifiye keme lalaga ni sanin ye. ⁹ A ka sarakalasebagaw ta lukene lo, ani lukeneba, ani lu dondaw, ka siranegɛ la a konw kan. ¹⁰ A ka minanba koorinin bla so kininboroyanfan fe, woroduguyanfan ni tereɔyanfan ce. ¹¹ A ka negedagaw fana lalaga, ani buguricenaw, ani jifiyew.

A kera ten, masace Sulemani tun ka baara minw bee di Huramu ma Ala ta batoso ko ra, a ka o bee ke: ¹² samasen fla, ani a datugunan koorinin fla minw be bla samasen fla kunna, ani jo bisigi fla minw be bla samasenw sanfeyɔrɔw kan, samasenw kunna; ¹³ ani gerenadi yiriden bisigiya keme naani minw dulondulonin be jo fla ra; yiriden sira fla tun be jo bee kelen kelen na, samasenw sanfeyɔrɔw kunna. ¹⁴ A ka

wotorow fana lalaga, ani tasaba minw tun be wotorow kɔnɔ; ¹⁵ ani minanba koorinin kelen, ani misitoran tan ni fla, minanba siginin be minw kan; ¹⁶ ani neɣedagaw, ani buguricenaw, ani sogosɔɔɔnanw.

Huramu Abi tun ka o fen minw beɛ lalaga masace Sulemani ye, Matigi Ala ta batoso ta baara kama, o beɛ tun lalagara ni siranegɛ nugunin le ye.

¹⁷ Masace tun ko o ye o siranegɛ yeele boɔɔ le ra, ka o fenw lalaga; o baara kera Zuriden kenegbe le ra, Sukoti dugu ni Sereda dugu ce. ¹⁸ Sulemani tun k'a to o ka o fenw lalaga k'a caya fo o ma se k'a siranegɛ hakeya jate tuun.

¹⁹ Masace Sulemani ka Ala ta batoso ta minan tow beɛ lalaga fana: sarakabɔnan saninlaman, ani sarakaburuw tun be bla tabali minw kan, ²⁰ ani fitinadagaw ni o ta fitinaw, minw lalagara ni sanin nugunin ye; o tun ka kan ka olugu mana ka kapa ni Ala ta cifɔnin ye yɔɔɔ saninman ja fe; ²¹ ani yirifyerenw bisigiyaw, ani fitinaw, ani tasma lalaganan saninlamanw, min lalagara ni sanin berebere yereworo ye; ²² ani muruw, ani jifiyew, ani belenw, ani tasumabɔnanw, minw lalagara ni sanin nugunin ye, ani so kɔnɔnɔyɔɔɔ ta kon min lalagara ni sanin ye, min be yɔɔɔ saninmanba donda ra, ani min be Alabatoso yere donda ra.

5

*Jɛnɔɔɔɔnya kesu blara Alabatoso kɔnɔ
(Masacew folo 8.1-13)*

¹ Ayiwa, masace Sulemani nana Matigi Ala ta batoso baaraw bee ke ka ban tuma min na, a face Dawuda tun ka fen minw bla danna Ala ye, warigbew, ani saninw, ani minan tow, a tagara o fenw bee bla Ala ta batoso naforoblayoro ra.

² O ko, masace Sulemani ka Izirayeli cekorobaw, ani maraw ta kuntigiw, ani a gbatigiw bee lajen Zeruzalemu, ka na Matigi Ala ta jennogonya kesu* ta ka bo Dawuda ta masabonba* konon, min ye Siyon ye.

³ Izirayeli cew bee nana lajen masace Sulemani koron, san karo wolonflanan na, panagbe wagati ra.

⁴ Izirayeli cekorobaw bee nana. Levi* ta mogow ka jennogonya kesu ta. ⁵ O ka jennogonya kesu ta, ani Nogonkunben fanibon, ani fen saninman minw bee tun be fanibon konon. Sarakalasebagaw* ni Levi* ta mogow le ka o fenw ta ka taga.

⁶ Masace Sulemani, ani Izirayelimogo minw bee tun nana lajen a koron, o bee tun be jennogonya kesu na fe; a cayakojugu fe, mogo ma se k'a jate k'a da lon.

⁷ O ra, sarakalasebagaw* tagara ni Matigi Ala ta jennogonya kesu ye, ka taga a bla a blayoro ra, Alabatosoba kononoyoro ra, yoro saninmanba konon, seruben melekew kamanw jukoro; ⁸ sabu seruben melekew kamanw tun foninin be jennogonya kesu blayoro kunna. O kamanw tun ka jennogonya kesu ni a berew bee datugu. ⁹ O tun ka berew janya, k'a ke fo mogo tun be se ka to yoro saninman konon, yoro saninmanba donda ra k'a ye; nka mogo tun te se

ka to kene ma k'a ye. O fenw tora o yoro le ra yi fo bi.

¹⁰ Foyi were tun te jennogonya kesu konɔ ni kabakuru walaka fla te; Musa le tun ka o bla a konɔ Horebu kuru yoro ra, wagati min Matigi Ala tun ka jennogonya don ni Izirayelimogow ye, o botɔ Misiran.

¹¹ Ayiwa, sarakalasebagaw nana bo yoro san-inmanba konɔ. O y'a soro sarakalasebaga min o min tun be yi, olugu bee tun ka o yere saninya; hali sarakalasebagaya da tun ma se minw ta jenkuru ma, o bee tun ka o yere saninya.

¹² Levi* ta mogɔ minw bee tun ye forifentigiw ye, Asafu, ani Heman, ani Yedutun, ani o dencew ni o balemaw, olugu bee tun ka lenfanipumanw don, ka lo sarakajenifen tereboyanfan na ni o ta siranegetegere ye, ani o ta koraw, ani o ta gonw ye o boro. Sarakalasebaga keme ni mugan fana tun be ni o ye, olugu tun be buruw fiyera. ¹³ Burufiyebagaw, ani donkirilabagaw nana jen ka donkiri la jɔgon fe, ka o kan ke i ko mogɔ kelen, ka Matigi Ala tando, k'a bonya. Burufiyebagaw, ani siranegetegere fobagaw, ani forifenfobaga tow fana ka o ta forifenw fo; o ka o kanw korota ka Matigi Ala tando, ka donkiri la Ala ye, k'a fo ko:

«A ka ni,

a ta numanya te ban ka ye!»

O ka o fo minke, sankaba do ka Matigi Ala ta so fa, fo ¹⁴ sarakalasebagaw ma se ka to so konɔ ka o ta baara ke tuun, sankaba koson; sabu Matigi Ala ta nooro tun ka Alabatoso fa.

6

Sulemani ta kuma
(Masacew fɔlɔ 8.14-21)

¹ Sulemani ko: «Matigi Ala, ele tun k'a latige ko i be to dibiba le kɔnɔ! ² Ne ka so jumanba dɔ lɔ i ye, i bena to yɔrɔ min na, wagati bee, ani tuma bee!»

³ O kɔ, masace k'a nasin Izirayeli jama bee lajennin ma, ka dugawu ke o ye, ka o lonin to.

⁴ A k'a fɔ ko: «Ne be baraka la Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, sabu a da tun ka layiri min ta ne face Dawuda ye, a boro ka o layiri dafa. A tun k'a fɔ a ye ko: ⁵ <Kabini lon min na ne ka ne ta mɔgɔw labɔ Misiran jamana ra, ne tun ma dugu si janawoloma Izirayeli ta gbaw si ra, k'a fɔ ko o ye so lɔ, ne tɔgɔ be se ka sigi yɔrɔ min na; ne fana tun ma mɔgɔ si janawoloma, ka o ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw jamɔgɔ ye. ⁶ Nka ne nana Zeruzalemu le janawoloma, ka ne tɔgɔ la o dugu ra, ka Dawuda janawoloma k'a ke ne ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta jamɔgɔ ye.>

⁷ «A kɔni tun be ne face Dawuda jusu ra ka Alabatosoba dɔ lɔ Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tɔgɔ ra. ⁸ Nka Matigi Ala k'a fɔ ne face Dawuda ye, ko: <I n'a fɔ a be i jusu ra ka so dɔ lɔ ne tɔgɔ ra, o miiriya min be i jusu ra o ka ni. ⁹ Nka ele le tena o so lɔ. I dence, min ye i yere woroden ye, o le bena o so lɔ ne tɔgɔ ra.>

¹⁰ «Ayiwa, Matigi Ala tun ka layiri min ta, a ka o dafa. Ne nana ke ne face Dawuda nɔ ra, ka sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a fɔ cogo min na; ne ka o

so lo Matigi Ala, Izirayeli ta Ala togo ra. ¹¹ Matigi Ala ka jɛnɔgɔnya min don ni Izirayelimogow ye, o jɛnɔgɔnya kitabu bɛ kɛsu min kɔnɔ, ne ka o kɛsu bla o so kɔnɔ.»

Sulemani ka Ala daari
(Masacew fɔlɔ 8.22-53)

¹² Ayiwa, masace Sulemani lɔra Matigi Ala ta sarakajɛnifen na fɛ, k'a nasin Izirayeli jama bɛɛ ma, k'a boro fla kɔrɔta san fɛ. ¹³ A tun ko o ye tintin do lalaga ni siranɛge ye, lukene cemance ra, k'a janya ke nɔngɔn* na looru, k'a bonya fana ke nɔngɔn na looru, k'a lo ke nɔngɔn na saba. Sulemani tun lɔra o tintin le kan. A nana a kinbiri gban, Izirayeli jama bɛɛ lajennin na kɔrɔ, k'a boro fla kɔrɔta san fɛ, ¹⁴ k'a fɔ ko:

«E, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala! Ele bɔɔgɔnko Ala tɛ san fɛ, walama dugukolo kan. I ta jɔn minw bɛ i ta siraw tagama ka na ni o jusukun bɛɛ ye, i bɛ to jɛnɔgɔnya ra ni olugu ye ka koɔnuman kɛ o ye. ¹⁵ O ra, i tun ka min fɔ i ta jɔnce ye, min ye ne face Dawuda ye, i ka o kɛ. I yɛrɛ da tun ka o layiri min ta a ye, i yɛrɛ boro ka o le dafa bi.

¹⁶ «Ayiwa, sisan Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka layiri min ta i ta jɔnce ye, min ye ne face Dawuda ye, o layiri dafa a ye. I tun k'a fɔ a ye ko: <I dence do bɛna sɔrɔ tuma bɛɛ, min bɛna sigi masaya ra ne na kɔrɔ, Izirayelimogow kunna, ni o kɔni ka o tagamacogo kɔrɔsi, ka ne ta sariyaw sira tagama ka na, i ko ele yɛrɛ k'a tagama cogo min na.>

---

* **6:13** 6.13 Nɔngɔn na kelen bɛ se ka ben mɛtɛrɛ tarance le ma.

¹⁷ «Ayiwa, sisan, Matigi Ala, Izirayeli ta Ala, i tun ka o kuma min layiri ta i ta jɔnce Dawuda ye, a to o kuma ye ke can ye!

¹⁸ «Nka yala can yere ra Ala be se ka to dugukolo kan yan ni adamadenw ye wa? Sankolo ni a bonya bee lajennin, ni Ala ma se ka kun o kɔnɔ, o tuma ne ka nin so min lo, o bena mun le ja sa? ¹⁹ O bee n'a ta, Matigi Ala, ne ta Ala, i toro malɔ i ta jɔnce ta daarikan ni a ta makarikan na; i ta jɔnce kulekan ni a ta daarikan lamɛn. ²⁰ I janto nin so ra su ni tere; sabu i k'a layiri ta ko i tɔgɔ bena sigi nin yɔrɔ le ra. I ta jɔnce be daariri min kera nin yɔrɔ ra, o lamɛn!

²¹ «Ni i ta jɔnce ni i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw, ka o pasin nin yɔrɔ ma ka daariri ke tuma o tuma, i ye sɔn ka o ta makarikanw lamɛn. I ye to i sigiyɔrɔ ra, sankolo ra, ka o lamɛn. I ye o lamɛn ka yafa o ma.

²² «Ni dɔ k'a mɔgɔɔgɔn hake ta, ni a fora ko o tigi ye kari o ko kosɔn, ni a ka kan ka kari i ta sarakajenifen le ja fe nin so kɔnɔ yan, ²³ ele le bena to sankolo ra ka o ko lamɛn; ele yere le bena i ta jɔnw kiti tige, ka o ko panabɔ. Min jarakira, i be kiti ben o kan k'a ta kewale kunko ben a yere kan; min jo lo, i be jo di o ma, k'a mina ka kaja ni a ta terreninya ye.

²⁴ «Ni i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw nana taga kere ra, ni o juguw tagara se o ra, k'a sababu ke ko o ka i hake ta, ni o sekora ka na i fe ka na i tɔgɔ bonya, ni o ka i daari, ka makarikanw fo nin so kɔnɔ yan, ²⁵ i ye to sankolo ra ka sɔn ka o lamɛn. I ye i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw ta jurumunw yafa o ma; i ka jamana min di o ma,

ani o bemaw ma, i ye o laseko ka na o jamana ra tuun.

²⁶ «Ni sankolo nana datugu, k'a ke ko sanji te nana tuun, k'a sababu ke ko i ta mɔgɔw ka i hake ta, ni o ka pasin nin so ma ka i daari, ka i tɔgɔ bonya, ka o ta jurumunw dabra ka na i fe, sabu o ta jurumunw ko ka o jusu kasi, ²⁷ o tuma, i ye to sankolo ra ka i ta jonw lamɛn, minw ye i ta mɔgɔw ye, Izirayelimɔgɔw; i ye o ta jurumunw yafa o ma. O ka kan ka sirapuman min tagama, i ye o yira o ra, ka sanji ben i ta dugukolo kan, i ka o dugukolo min di o ma k'a ke o ta ye.

²⁸ «Ni kɔngɔ nana ben jamana kan, walama banajugu, walama simancenbanaw, walama ni jɔdomutɔnw, walama ni tumuwulenninw nana siman cɛn, walama ni Izirayelimɔgɔw juguw nana o lamini o ta dugubaw kɔnɔ, ni kojugu min o min, walama ni bana min o min ka ben mɔgɔw kan, ²⁹ ni mɔgɔ o mɔgɔ, walama i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw bɛɛ kelen kelen jusu kasira kosebe o ko ra, fo ka nimisa, ni o ka i daari, ka makarikanw fo, ka o boro sin nin so ma, ³⁰ i ye to i sigiyɔrɔ ra sankolo ra yi ka o lamɛn. I ye yafa o ma, ka bɛɛ sara ka kapa ni a ta kewale ye, sabu ele ka bɛɛ kelen kelen jusukunnako lon; ele kelen le ka adamadenw bɛɛ jusukunnako lon. ³¹ Ni o kera, o bena siran i ja, ka to i ta sariyaw sira kan wagati bɛɛ, nin jamana ra, i ka min di an bemaw ma.

³² «Ayiwa, lonan minw te i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw dɔw ye, ni olugu dɔ bɔra jamana-jan dɔ ra ka na yan, i tɔgɔba ni i ta sebgaya ni i ta baraka bonya kosɔn, ni a nana a pasin nin

so ma ka i daari, ³³ i ye to i sigiyorɔ ra sankolo ra k'a lamɛn. Ni o lonan ka i daari fɛn o fɛn na, i ye o kɛ a ye, janko dugukolo siyaw bɛɛ ye i toɔɔ lɔn, ka siran i ja, i n'a fɔ i yɛrɛ ta mɔɔɔw, Izirayelimɔɔɔw; o ye a lɔn ko ne ka nin so min lɔ, ko i toɔɔ le bɛ batora nin so kɔnɔ.

³⁴ «Ni i ta mɔɔɔw nana bɔ ka taga o juguw kɛrɛ, ni a ka kɛ yɔrɔ o yɔrɔ ye, ni o ka o pasin i ta dugu ma, i ka dugu min janawoloma, ka o pasin nin so ma, ne ka nin so min lɔ i ye, ni o ka i daari, ³⁵ i ye to sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamɛn, ka lɔ ni o kunko ye.

³⁶ «Ni o ka i hake ta, sabu mɔɔɔ si tɛ yi ni min tɛ jurumun kɛ, ni i dimina o kɔrɔ ka o don o juguw boro, ni o juguw ka o mina ka taga ni o ye jɔnya ra jamana dɔ ra, yɔrɔjan na walama yɔrɔsurun na, ³⁷ o minana ka taga jamana min na, ni o tora yi ka o ta miiriya yeɛma, ni o nimisara ka makarikanw fɔ i ye o minabagaw ta jamana ra yi, k'a fɔ ko: <An ka jurumun kɛ, an ka ko bɛnbari kɛ, an jarakira>, ³⁸ ka o to o jamana ra yi, o juguw ka o mina ka taga ni o ye jamana min na, ni o sekɔra ka na i fɛ ni o jusukun bɛɛ ye, ani o nin bɛɛ ye, ka o pasin nin jamana ma, i ka jamana min di o bɛmaw ma, ani ka o pasin nin dugu ma, i ka nin dugu min janawoloma, ka o pasin nin so ma, ne ka min lɔ i ye, ni o ka i daari, ³⁹ i ye to i sigiyorɔ ra sankolo ra ka o ta daaririw, ani o ta makarikanw lamɛn, ka lɔ ni o kunko ye. I ye yafa i ta mɔɔɔw ma, sabu o ka i hake ta.

⁴⁰ «E, ne ta Ala, sisan, daariri o daariri bɛ kɛ nin yɔrɔ ra yan, i ye sabari ka i janto an na, ka i toro malɔ ka o daaririw lamɛn.

41 «E, Masa Ala, sisan i wuri, i ye na i ta laganfiyayoro ra, i ni i ta jenɲogonya kesu, i ta se bagaya be min kan. Masa Ala, i ta sarakalasebagaw ye kisiri ke o kannaderege ye; i nasiranbagaw ye pagari i ta kopumanw koson!

42 E, Masa Ala, i kana i ko di i ta masace ma, i ka ale min panawoloma!

I ka kopumanba min layiri ta Dawuda ye, i hakiri to o ra!»

7

Sulemani ka saraka bo Ala ye (Masacew folo 8.62-66)

1 Sulemani ka Ala daari ka ban tuma min na, tasuma bora san fe, ka na saraka jenitaw, ani saraka tow bee jeni; Ala nooro ka Alabatoso fa. 2 Sarakalasebagaw ma se ka don Matigi Ala ta so kono tuun, sabu Matigi Ala nooro tun ka Alabatoso fa. 3 Izirayelimogow bee na tun be tasuma ni Matigi Ala ta nooro jigitow ra so kono. O ka o kinbiri gban, ka o na biri dugu ma Alabatoso lu kene ra, ka Ala bato, ka baraka la a ye k'a fo ko:

«A ka ni,
a ta numanya te ban ka ye!»

4 Masace Sulemani ni jama bee ka sarakaw bo Matigi Ala ye. 5 Masace Sulemani ka saraka minw bo Matigi Ala ye, o kera misi waga muga ni fla (22 000); sagaw ni baw faranin jogon kan o kera began waga keme ni muga (120 000). Masace ni jama bee ka o sarakaw le bo ka Ala ta

batoso saninya k'a bla danna a ta baara kama. ⁶ Sarakalasebagaw tun be o ta loyɔrɔw ra. Levi* ta mɔgɔw fana tun lonin be ni o ta forifenw ye o boro, o tun be Matigi Ala tando ni minw ye; masace Dawuda le tun ka o forifenw lalaga, ko o ye Matigi Ala tando ni o ye, k'a fo ko: «Onhon, a ta numanya te ban ka ye!» Dawuda le tun ka o bla o forifenw fori ra, ko o ye Matigi Ala tando. Sarakalasebagaw* koni, olugu tun lora Levi* ta mɔgɔw na fe, ka to ka buruw fiye. Izirayelimogow bee tun lonin be.

⁷ Alabatoso lukene cemanceyoro min be Matigi Ala ta so pafeyoro ra, Masace Sulemani ka o yoro saninya, janko ka saraka jenitaw* ni ninsondiya sarakaw* turumanyorow jeni o yoro ra, sabu a tun ka siranegge sarakajenifen min lalaga, saraka jenitaw* ni siman sarakaw, ani began turumanyorow bee tun te se ka jeni o sarakajenifen kan.

⁸ Sulemani ni Izirayelimogow bee ka panagbe* ke o wagati ra, fo tere wolonfla. K'a ta Lebo Hamati, ka taga a bla fo Misiran koba koro, jama camamba le tun nana ka bo o yoro bee ra.

⁹ A tere seeginan, o ka jamalajenba do ke ka Ala bato; o ra, o ka tere wolonfla le ke sarakajenifen saninyari ra, ka soro ka panagbe fana ke fo tere wolonfla tuun.

¹⁰ San karo wolonflanan tere mugan ni sabanana, Sulemani ka jama labla, ko o ye taga o ta so. O jusu tun diyara, o be pagarira Matigi Ala ta korumanw bee koson, a tun ka o koruman

---

* **7:8** 7.8 O panagbe tun ye gbatakorosigi panagbe le ye.

minw ke Dawuda ni Sulemani ye, ani a ta mōgōw
bēē ye, minw ye Izirayelimōgōw ye.

*Ala k'a yere yira Sulemani na tuun
(Masacew fɔlɔ 9.1-9)*

¹¹ Ayiwa, Sulemani nana Matigi Ala ta so ni masaso lɔ ka ban. Fɛn o fɛn tun bɛ a jusu ra, ni a tun b'a fɛ k'a ke Matigi Ala ta so ko ra, ani a yere ta so ko ra, a ka o bēē ke a cogo ra. ¹² Matigi Ala k'a yere yira Sulemani na su fɛ, k'a fɔ a ye ko: «Ne sɔnna i ta daariri ma; o kosɔn ne bɛna nin so janawoloma k'a ke ne ta sarakaboyɔrɔ ye. ¹³ Ni ne ka na sankolo datugu, ko sanji kana ben, walama ka tɔnw bla ko o ye jamana simanw domu, walama ka banajuguw bla ne ta mōgōw ra, ¹⁴ ayiwa, ne ta mōgōw, ne tɔgɔ lara minw na, ni olugu ka o yere majigi, ka ne daari, ka jija ka ne ta nɛema jini, ni o ka o ta sirajuguw bla, ne bɛna to sankolo ra ka o lamɛn, ka o ta jurumunw yafa o ma, ka o ta jamana kenɛya. ¹⁵ Ayiwa, k'a ta bi ra, daariri o daariri bɛna ke nin yɔrɔ ra yan, ne bɛna ne janto aw ra, ka ne toro malɔ ka o daaririw lamɛn. ¹⁶ Sisan, ne ka nin so janawoloma, k'a saninya k'a bla, janko ne tɔgɔ ye ke a kan wagati bēē; ne bɛna ne janto nin so ra wagati bēē; ne hakiri fana bɛna to a ra wagati bēē. ¹⁷ Ni ele kɔni ka tagama ne ja kɔrɔ i n'a fɔ i face Dawuda k'a ke cogo min na, ani ne ka min fɔ i ye, ni i ka o ke, ni i ka ne ta cifɔninw, ani ne ta kolatigeninw sira tagama, ¹⁸ ne bɛna i ta masaya sabati, i n'a fɔ ne tun ka jɛnɔgɔnya don ni i face Dawuda ye cogo min na, k'a fɔ ko mōgɔ dɔ bɛna sɔrɔ a ta denw na tuma bēē min

bena sigi a nɔ ra, ka ke Izirayelimɔgɔw jamɔgɔ ye.

¹⁹ «Nka ni aw kɔni ka aw yere mabɔ ne ra, ka aw kɔ don ne ta cifɔninw, ani ne ta kumaw ra, ne ka minw yira aw ra, ni aw tagara ala werew le bato, ka aw kinbiri gban olugu kɔrɔ, ²⁰ o tuma ne ka nin jamana min di aw ma, ne bena aw mina ka aw labɔ o jamana ra; ne ka nin so min fana saninya ka ne tɔgɔ la a ra, ne bena ban o so ra, k'a to mɔgɔw beɛ ye aw tɔgɔ don o ta zanaw ra, ka yereko aw ma siya tɔw beɛ ce ra. ²¹ O ra, nin so ni a bonya beɛ, ni mɔgɔ o mɔgɔ nana ke teme ye a kɔrɔ, o tigi bena kabakoya, k'a fɔ ko: <Mun kosɔn Matigi Ala ka nin ko jɔgɔn ke nin jamana ra, ani nin so ra de?> ²² Mɔgɔw bena o jaabi ko: <O ka o kɔ don Matigi Ala ra, o bemaw ta Ala min tun ka o labɔ Misiran jamana ra; o tagara ala werew kɔ ka taga o kinbiri gban olugu kɔrɔ ka o bato. O kosɔn a ka nin kojuguw beɛ lase o ma.> »

8

Sulemani ta baara tɔw (Masacew folɔ 9.10-28)

¹ Sulemani ka san mugan le ke Matigi Ala ta batoso ni ale yere ta so lɔri ra. ² O kɔ, Huramu tun ka dugu minw di a ma, a ka o duguw lɔ kokura, ka Izirayelimɔgɔ dɔw bla o duguw kɔnɔ.

³ O kɔ, Sulemani tagara Hamati Soba dugumɔgɔw kere, ka o ta dugu mina. ⁴ Tadinɔri dugu min be kongokolon fan na, a ka o fana lɔ kokura; a ta fenmarayɔrɔw tun ye dugu minw ye Hamati mara ra, a ka o duguw fana lɔ kokura.

⁵ Bēti Horōn dugu min bē sanfeyorō ra, ani Bēti Horōn dugu min bē jigijigi ra, a ka o duguw lō, ka o kē dugu barakamanw ye, ka kogow kē ka o lamini, ka sōgōnanw kē a dondaw ra ni nēgēberew ye. ⁶ A ka Balati dugu fana lō, ani a ta fēnmaraduguw bēē, ani a tun bē a ta sowotorow ni a ta sow mara dugu minw na. A tun b'a fē ka baara o baara kē, a ka o bēē kē Zeruzalēmu, ani Liban, ani a ta fanga tun bē jamana min o min kan.

⁷ Siya dōw tun bē yi, olugu tun tē Izirayelimōgō dōw ye. Olugu tun ye Hētikaw, ani Amōrikaw, ani Perezikaw, ani Hēvikaw, ani Yēbusikaw ye. ⁸ O siyaw ta durujaw le tun tora jamana kōnō, sabu Izirayelimōgōw tun ma olugu halaki. Sulemani ka o mōgōw le bla jagboyabaaraw ra; o tora o le ra fō ka na se bi ma. ⁹ Sulemani ma sōn ka Izirayelimōgō si bla jagboyabaara ra. A ka o bla kērekēdenya le ra. A ka dōw kē kērekēden dōw kuntigiw ye, ka dōw kē a ta jamana jamōgōw ye, ka dōw kē a ta sowotoro kuntigiw ye, ka dōw kē a ta sowotorotigiw ye.

¹⁰ Masacē Sulemani ta baaraden kuntigiw le tun ye olugu ye; o tun ye cē kēmē fla ni cē bilooru. Olugu le tun siginin bē jamana kunna.

¹¹ Sulemani nana Farawona denmuso labō Dawuda ta masabonba kōnō; a tun ka so min lō a ye, a tagara a bla o so kōnō, sabu Sulemani tun b'a fōra ko ale ta muso man kan ka to Izirayeli masacē Dawuda ta masabonba kōnō, ko sabu ni Matigi Ala ta jēnōgōnya kesu ka se yōrō o yōrō, ko o yōrō saninyanin lo.

Sulemani ka saraka minw bō Ala ye

¹² Sulemani tun be to ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ye, Matigi Ala ta sarakajenifen kan, a tun ka o sarakajenifen min lo Alabatoso bolon nafeyoro ra, ¹³ i n'a fo a tun ka kan ka ke cogo min na, ka kapa ni Musa ta kuma ye, ko sarakaw ye bo Nenekirilonw na, ani karokura panagbew ra, ani panagbe saba minw be deri ka ke san o san, minw ye burufunubari panagbe ye, ani simantige panagbe, ani gbatakorosigi panagbe. ¹⁴ A ka sarakalasebagaw sigisigi, o bee ni o ta jenkuru, ka kapa ni o ta baaraw ye, i n'a fo a face Dawuda tun k'a ke cogo min na. A ka Levi* ta mogow fana sigi ka kapa ni o ta baaraw ye; olugu ta baara tun ye Matigi Ala tandori ye, ani ka sarakalasebagaw deme o ta lon o lon baaraw ra. A ka dakorosibagaw fana sigi, ka jenkuru bee kelen kelen sigi, ka kapa ni a ta donda ye, i n'a fo Ala ta ciraden Dawuda tun k'a fo ko a ye ke cogo min na. ¹⁵ Dawuda tun ka ko o ko fo sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow ye, fen tow ko ra, ani Ala ta naforoblayoro ko ra, o ma jenge ka bo o kow si sira kan.

¹⁶ O ra, Sulemani k'a ta baara bee ke ka ban; k'a ta lon min na Matigi Ala ta so ju sigira, fo ka taga baara bee ban. A kera ten, Matigi Ala ta so baara bee banna.

¹⁷ O ko, Sulemani wurira ka taga Esiyon Geberi, ani Elati, kogojida ra, Edomu mara ra. ¹⁸ Masace Huramu k'a ta baaraden dow ci ka na kurun dow di Sulemani ma, ani baaraden dow; olugu tun ka kurun baara lon kosebe. Olugu ni Sulemani ta baaradenw tagara Ofiri; o tagara sanin toni tan ni looru bo, ka na o di Sulemani ma.

9

*Saba masamuso nana masace Sulemani fe
(Masacew fɔlɔ 10.1-13)*

¹ Ayiwa, Saba jamana ta masamuso nana Sulemani ko men; a nana Zeruzalemu, ko a bena a ta hakiritigiya kɔrɔbɔ k'a fle ni jininkarigbelen dɔw ye. A nana ni a nɔfemɔgɔ caman ye; a nana ni ɲɔgɔmɛw ye, ani kasadiyananw, ani sanin caman, ani luluw; o tun ka o doniw la o ta ɲɔgɔmɛw kɔ ra ka na. Ko o ko tun be a jusu ra, a nana kuma ni masace Sulemani ye o bee ra. ² A ka jininkari min o min ke, Sulemani k'a jaabi o bee ra. A ta jininkari si ma gbɛleya masace ma. Kuma si ma sɔrɔ ni min jaabiri ma sɔrɔ Sulemani fe.

³ Ayiwa, Saba jamana masamuso ka Sulemani ta hakiritigiya ye; Sulemani ka masaso min lɔ, a ka o fana ye. ⁴ Domuni minw be ke masace ta so, a ka o ye; a ka jamana ɲamɔgɔw sibonw fana ye. Baaraden minw be domuni ni minnifenw di mɔgɔw ma, a ka olugu ye; o be saraka jenita* minw bɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, a ka o bee ye minke, a kabakoyara fɔ k'a dabari ban. ⁵ A ko masace ma ko: «Ka ne to ne ta jamana ra, ne ka min men i ta baaraw ko ra, ani i ta hakiritigiya ko ra, o bee ye can le ye. ⁶ Nka ne tun ma la o kow ra, fɔ ne yere ɲa nana la a kan tuma min na. Can ra, min fɔra ne ye i ta hakiritigiya bonya ko ra, o tɛ hali a tarance bɔ. Ne ka min men, i ta hakiritigiya temena o bee kan pewu. ⁷ Ele ta mɔgɔw ta ka di, i ta jamana ɲamɔgɔw fana ta ka di, sabu olugu be i kɔrɔ yan ka to ka i ta hakiritigiyakumaw lamɛn

wagati bæε. ⁸ Matigi Ala, i ta Ala baraka, sabu i ko diyara a ye, o koson a ka i sigi masaya ra, ka i ke masace ye Matigi Ala, i ta Ala tɔgɔ ra. I ta Ala ka Izirayelimɔgɔw kanu; a fana b'a fe ka o sabati wagati bæε, o koson a ka i sigi o kunna ka i ke o ta masace ye, janko i ye mɔgɔw ta kow janabo ni can ni terenninya ye.»

⁹ O kɔ, Saba jamana ta masamusu ka masace Sulemani bonya ni sanin kilo waga saba ni keme looru (3 500) ye, ani kasadiyananw, ani lulu camanba. A ka kasadiyanan hakeya min di masace Sulemani ma, mɔgɔ si ma na ni o jɔgɔn ye ka na a di a ma k'a ye tuun fiyewu.

¹⁰ Masace Huramu ta baaradenw, ani Sulemani ta baaraden minw tun tagara sanin jini Ofiri ka na ni a ye, olugu tun nana ni santaliyiri ni luluw fana ye. ¹¹ Masace Sulemani ka o santaliyiri ke ka Matigi Ala ta batoso donda yelenyɔrɔ lalaga, ani a yere ta masaso donda. A ka koraw ni gɔniw lalaga donkirilabagaw ye. O fenw jɔgɔn tun ma deri ka ye folo Zuda mara ra.

¹² Ayiwa, Saba jamana masamusu tun be fen o fen fe, ani a ka fen o fen daari, masace Sulemani ka o bæε di a ma. Sulemani ka fen minw di a ma, o cayara ka teme ale masamusu yere ta fen dininw kan pewu. O kɔ, a ni a ta mɔgɔw wurira ka seko ka taga o ta jamana ra.

*Sulemani ta nafortigiya
(Masacew folo 10.14-29)*

¹³ Ayiwa, sanin hakeya min tun be na di Sulemani ma san o san, o tun ye sanin kilo waga mugan (20 000) ye. ¹⁴ Jagokebagaw ni

fiyeerekebagaw tun be na ni min ye, o nin tun te o ra; Arabujamana masacew, ani jamana kuntigiw fana tun be na sanin ni warigbe di masace Sulemani ma.

¹⁵ Masace Sulemani ka negebennan belebele keme fla lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo wooro wooro le ye. ¹⁶ A ka negebennan fitini keme saba fana lalaga ni sanin gbasinin ye; o bee kelen kelen kera ni sanin kilo kelen ni tarance le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o ka o negebennanw bla o bon do le konu. ¹⁷ Masace Sulemani ka masasiganan jamijan do fana lalaga ni samanin ye, ka sanin yereworo la a yoro bee kan. ¹⁸ Yelenyoro tun be o masasiganan na, ka senlayoro wooro ke a yelenyoro ra; senblayoro saninlaman do le tun noronin be masasiganan na. Borolayoro tun be a fan fla bee ra. O tun ka jara dow bisigiya lese ka o lolo a borolayoro bee kelen kelen koro. ¹⁹ O ka jara bisigiya tan ni fla lese ka o lolo masasiganan senlayorow kere fe; jara kelen tun be senlayoro kelen fan kelen na, kelen be a fan do ra. Nin masasiganan jogon tun ma deri ka lalaga jamana si ta masace ye.

²⁰ Masace Sulemani ta minninkeminanw bee tun ye sanin le ye. A ta masaso min be wele ko Liban yiritu, o domunikeminanw bee tun lalagara ni sanin nugunin le ye. Warigbeminan tun te a ta minanw si ra, sabu wari tun te jate fenba ye tuun masace Sulemani ta tere ra.

²¹ Jirakurunbaw tun be masace Sulemani fe; Huramu ta mogow le tun be o kuruntigiw ye. San saba o san saba, o kurunbaw tun be na ni

sanin ni warigbe ni samapinw ye, ani sulaw ni makankonow ye.

²² Masace Sulemani togo bonyara ka teme dugukolo masace tow bee ta kan, a ta nafortigiya ni a ta hakiritigiya koson. ²³ Dugukolo masacew bee tun b'a fe ka masace Sulemani ye, janko Ala ka hakiritigiya min di a ma, ka o lamen. ²⁴ O bee tun be na ni o ta bonyaw ye ka na o di a ma: fen warigberamanw, ani fen saninlamanw, ani faniw, ani kerekeminanw, ani kasadiyananw, ani sow, ani sofaliw. A tun be ke ten le san o san. ²⁵ Somarayorow ni sowotoromarayoro waga naani (4 000) le tun be Sulemani fe, ani sowotorotigi waga tan ni fla (12 000). A tun ka olugu bla sowotoromaraduguw ra, ka dow fana bla Zeruzalemu, ale yere koru. ²⁶ Sulemani ta fanga tun be o yoro mara masacew bee kan. K'a ta Efirati ba ra, ka taga a bla fo Filisikaw ta jamana ra, ani ka taga a bla fo Misiran jamana koru. ²⁷ Masace Sulemani ka warigbe caya Zeruzalemu, k'a ke i ko berekoro. Sedirisunw fana cayara jamana konu, i ko sikomorisun minw be jamana dugumayanfan na. ²⁸ Masace Sulemani ta sow tun be bo Misiran, ani jamana werew ra.

Sulemani ta saya
(Masacew folo 11.41-43)

²⁹ Ayiwa, masace Sulemani ta ko tow, a damina ni a laban, o bee fora cira Natan ta sebew konu, ani Silokace Ahiya ta cirayakumaw ra, ani ladibaga Ido ta kumaw ra, a ka kuma minw fo Nebati dence Yerobohamu ta ko ra. ³⁰ Sulemani

ka san binaani le ke masaya ra Izirayeli jamana bee kunna. ³¹ O ko, a sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a face Dawuda ta masabonba konɔ. A dence Robohamu sigira masaya ra a no ra.

10

Robohamu ma Izirayelimogow lamɛn (Masacew folo 12.1-15)

¹ Robohamu tagara Sikemu, sabu Izirayelimogow bee tun tagara lajen Sikemu ko o b'a ke masace ye. ² Nebati dence Yerobohamu ka o kuma men; o y'a sorɔ ale tun be Misiran, sabu a tun borira masace Sulemani na ka taga dogo Misiran. A bora o le ra Misiran ka seko ka na. ³ O tagara a wele ka na. A ni Izirayeli jama bee tagara kuma Robohamu fe. O k'a fo Robohamu ye ko: ⁴ «I face koni tun ka doniba le la an kan. Nka ni ele ka son ka an bo o jagboyabaaraw ra, ani i face ka doniba min la an kan, ni i ka o doni fiyɛnya an kan, o tuma an bɛna to ka baara ke i ye.»

⁵ Robohamu ka o jaabi ko: «Ni tere saba temɛna, aw ye seko ka na ne fe.» Mogow wurira ka taga.

⁶ Ayiwa, cekoroba minw tun be jamana namogoya ra ni Robohamu face Sulemani ye, k'a to si ra, masace Robohamu tagara o cekorobaw fe, ka taga o nininka ko: «Aw b'a fe ne ye nin mogow jaabi cogo di le?» ⁷ Olugu kumana a fe k'a fo a ye ko: «Ni i koni ka nin mogow minako na, ka i yere ko diya o ye, ka kumajuman fo o ye,

o tuma o fana bɛna kɛ i ta baaradenw ye wagati bɛɛ.»

⁸ Nka Robohamu banna cɛkɔrɔbaw ta ladiri ma. A ni kanbelen minw tun lamɔna nɔɔn fɛ, o minw tun bɛ a kɔrɔ, a ka olugu le jininka. ⁹ A k'a fɔ olugu ye ko: «Aw ko di? An ka kan ka nin mɔɔw jaabi cogo di le? O b'a fɔra ko ne face ka doni min la olugu kan, ko ne ye o doni fiyɛnya.»

¹⁰ O kanbelen minw ni Robohamu tun lamɔna nɔɔn fɛ, olugu ka Robohamu jaabi ko: «Nin mɔɔw minw k'a fɔ i ye ko: <I face ka doni gbiriman le la an kan, nka ele ye an ta doni fiyɛnya>, taga o jaabi ko: <Ne borokanden fitini ka bon ni ne face soro ye! ¹¹ Aw ko, ko ne face ka doni gbiriman la aw kan, nka ne belen bɛna dɔ le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbɛɲɛw le ye, nka ne bɛna aw koro ni nɛgɛgbɛɲɛw le ye.> »

¹² Ayiwa, o dugusagbɛ flanan, Yerobohamu ni Izirayɛlimɔɔw bɛɛ nana masacɛ Robohamu fɛ, i n'a fɔ masacɛ yɛrɛ tun k'a fɔ o ye cogo min na, ko: «Ni tere saba tɛmɛna aw ye na ne fɛ.»

¹³ Masacɛ ka mɔɔw jaabi ni kumajuguw le ye. A ma cɛkɔrɔbaw ta ladirikan jate. ¹⁴ Kanbelenw ka ladirikan min fɔ a ye, a ka o le fɔ mɔɔw ye; a ko: «Ne face ka doni gbiriman le la aw kan, nka ne belen bɛna dɔ le fara o doni gbiriya kan. Ne face ka aw koro ni gbɛɲɛw le ye, nka ne bɛna aw koro ni nɛgɛgbɛɲɛw le ye.»

¹⁵ O ra, jama tun bɛ min jinina masacɛ fɛ, masacɛ ma sɔn ka o jate, sabu o kow bɛɛ tun bɔra Matigi Ala yɛrɛ le ra, janko a tun ka kuma min

don Silokace Ahiya da ra k'a lase Nebati dence Yerobhamu ma, o kuma ye ke can ye.

*Izirayelimogow kan taranna
(Masacew folo 12.16-25)*

¹⁶ Ayiwa, Izirayelimogow k'a ye ko masace ma olugu lamɛn minke, o k'a fo masace ye ko:

«An ta foyi te Dawuda fe,
jenogonya foyi te an ni Yese dence ce.
Izirayelimogow, an beɛ ye taga an ta so!
Ele Dawuda dence,
i yere ye i janto i ta so ra sisan!»

A kera ten, Izirayelimogow tagara o ta so.
¹⁷ Izirayelimogow minw tun be Zuda mara duguw ra, Robohamu sigira masaya ra olugu dama le kunna. ¹⁸ Masace Robohamu k'a ye ten minke, jagboyabaaraw ta ko kuntigi min ye Hadoramu ye, a belɛn ka ale ci ka taga Izirayelimogow fe. Nka Izirayelimogow ka o bon ni kabakuru ye fo k'a faga. Masace yere jijara le ka don a ta sowotoro konɔ ka bori ka taga Zeruzalemu.
¹⁹ O le koson, Izirayelimogow tow beɛ murutira Dawuda ta somogow kama fo ka na se bi ma.

11

Ala ma son Izirayelimogow ye jogon kere

¹ Ayiwa, Robohamu tagara se Zeruzalemu minke, a ka Zuda ta mogow, ani Boniyaminu ta mogow lajen. O kera kerekecefari waga keme ni biseegi (180 000), ko o be taga Izirayeli kere, ka jamana beɛ bla ale Robohamu ta fanga korɔ.
² Nka Matigi Ala kumana a ta cira do fe, min togo tun ye ko Semaya; Ala k'a fo a ye ko: ³ «A

fɔ Sulemani dence Robohamu ye, min ye Zuda masace ye, ani Izirayelimɔgɔ minw bɛɛ bɛ Zuda ni Boniyaminu ta mara ra, ⁴ ko Matigi Ala ko: <Aw kana wuri ka taga aw balemaw kɛɛ dɛ! Aw bɛɛ ye sekɔ ka taga aw ta so, sabu nin ko bɔra ne yere le ra.> »

Ayiwa, o ka Matigi Ala kan mina; o sekora, o ma taga Yerobohamu kɛɛ tuun.

Robohamu ka dugu minw lalaga

⁵ Robohamu tun siginin bɛ Zeruzalemu le, nka a ka dugu barakaman dɔw lɔ Zuda mara ra. ⁶ A ka Betilehemu lɔ, ani Etamu, ani Tekoha, ⁷ ani Beti Suri, ani Soko, ani Adulamu, ⁸ ani Gati, ani Maresa, ani Zifu, ⁹ ani Adorayimu, ani Lakisi, ani Azeka, ¹⁰ ani Soreha, ani Ayalɔn, ani Heburɔn; a ka o lɔ Zuda mara ra, ani Boniyaminu ta mara ra, ka o kɛ dugu barakamanw ye. ¹¹ A ka o duguw kogow lalaga, ka jamanatigi dɔw sigi o duguw kɔnɔ, ka domunifen caman bla o kɔrɔ yi, ani turu ni rezenji. ¹² A ka negebennanw ni tamanw bla o duguw bɛɛ kɔnɔ, ka o duguw fanga bonya kosebɛ. Zuda mara ni Boniyaminu ta mara bɛɛ tun ye a ta ye.

Sarakalasebagaw nana Robohamu fe

¹³ Sarakalasebagaw* ni Levi* ta mɔgɔ minw tun bɛ Izirayeli jamana fan bɛɛ ra, olugu nana ka bɔ o ta maraw bɛɛ ra ka na fara Robohamu kan. ¹⁴ O bɔra ka o ta duguw ni o ta beganmarayɔrɔw ni o ta dugukolow to yi, ka na Zuda mara ra, ani Zeruzalemu, sabu Yerobohamu ni a dence tun ma sɔn k'a to o ye o ta sarakalasebagaya baara kɛ Matigi Ala ye. ¹⁵ Yerobohamu tun ka

sɔnnikeƳɔrɔ dɔw lɔ kongoriw kunna; a yere ka sarakalasebaga dɔw sigi a yere ye, janko olugu ye sarakaw bɔ o Ƴɔrɔw ra, ani ka ale yere ta batofenw sɔn, a tun ka o batofen minw lalaga ka o ke bakɔrɔnin walama misiden tagamasiyenw ye.

¹⁶ Nka a tun be Izirayelimɔgɔ minw bee jusu ra ka tugu Matigi Ala, Izirayeli ta Ala kɔ, olugu bɔra Izirayeli ta gbaw bee ra ka gban Levi* ta mɔgɔw kɔ, ka taga Zeruzalemu, ka taga to ka saraka bɔ Matigi Ala ye, o bemaw ta Ala. ¹⁷ O kera sababu ye ka Zuda mara ta masaya sabati, ka baraka di Sulemani dence Robohamu fana ma, ka se fo san saba; sabu o ka Dawuda ni Sulemani ta sira tagama k'a dan san saba le ma.

Robohamu ta musow

¹⁸ Ayiwa, Robohamu tun ka Yerimɔti denmuso Mahalati furu. Yerimɔti tun ye Dawuda dence do ye, a ka min sɔrɔ ni a muso Abihayili ye; Abihayili tun ye Yese dence Eliyabu denmuso le ye. ¹⁹ Mahalati ka dence minw woro Robohamu ye, o tun ye Yehusi, ani Semariya, ani Zahamu ye. ²⁰ O kɔ, Robohamu ka Abusalɔn denmuso fana furu, min ye Mahaka ye. O muso ka Abiya, ani Atayi, ani Ziza, ani Selomiti woro. ²¹ Abusalɔn denmuso Mahaka ko tun ka di Robohamu ye ka teme a muso tɔw bee kan, ani a ka jɔnmuso minw bee ke a musow ye. Muso tan ni seegi le tun b'a fe; a tun ka jɔnmuso biwɔrɔ ke a musow ye fana. A ka dence mugan ni seegi ni denmuso biwɔrɔ le sɔrɔ.

²² Robohamu tun ka loƳɔrɔ folo di a muso Mahaka dence Abiya le ma, ka ale ke a balemaw

bɛɛ ta ɲamɔɔ ye, sabu a tun b'a fɛ ka ale le sigi masaya ra. ²³ A ka hakiritigiya sɔrɔ k'a dence tɔw bɛɛ janjan ka taga Zuda ta maraw, ani Boniyaminu ta maraw bɛɛ ra, ka o sigi dugu barakamanw kɔnɔ; a ka domunifen caman mara o ye, ka muso caman furu o ye fana.

12

Masace Sisaki tagara Zeruzalemu kere (Masacew fɔlɔ 14.25-28)

¹ Robohamu ta masaya nana sabati tuma min na, ani ale yere nana se sɔrɔ kosebe tuma min na, a ka Matigi Ala ta sariya sira tagama dabra. Izirayelimɔɔw bɛɛ tugura a kɔ fana.

² Robohamu ta masaya san loorunan na, Misiran masace Sisaki nana Zeruzalemu kere. O kera, sabu Izirayelimɔɔw tun ka Matigi Ala kan bla.

³ Sowotoro waga kelen ni keme fla (1 200), ani sotigi waga biwɔrɔ (60 000) le tun be Sisaki fɛ. A nana ka bɔ Misiran ni jama camanba ye. Libikaw tun be o ra, ani Sukikaw, ani Etiyopikaw. ⁴ Dugu barakaman minw tun be Zuda mara ra, a ka olugu mina, ka bɔ yi ka taga se fɔ Zeruzalemu.

⁵ Ayiwa, cira Semaya tagara Robohamu ni Zuda mara ɲamɔɔw fɛ; olugu tun tagara lajen Zeruzalemu, Sisaki nasiran kosɔn. A ko o ma ko: «Matigi Ala ko: <Aw bɔra ne kɔ, o kosɔn ne fana be bɔ aw kɔ, ka aw to Sisaki boro.> »

⁶ Izirayeli jamana ɲamɔɔw, ani masace Robohamu ka o yere majigi; o ko: «Matigi Ala terennin lo!»

⁷ Matigi Ala nana a ye ko o ka o yere majigi minke, a k'a ta kuma lase Semaya ma tuun k'a fo a ye ko: «O ka o yere majigi minke, ne tena o halaki tuun; sani wagati doonin, ne bena o bosi. Ne tena ne ta dimi ben Zeruzalemu kan tuun Sisaki sababu ra. ⁸ O bee n'a ta, o bena to Sisaki ta fanga koru. Ni o kera, o bena a lon fen min togo ye ka baara ke ne ye, ani fen min togo ye ka baara ke jamana werew ta masacew ye.»

⁹ Misiran masace Sisaki nana Zeruzalemu dugu kere. A ka Matigi Ala ta batoso naforow ta, ani masace yere ta so ta naforow; a ka fen bee ta. Masace Sulemani tun ka negebennan sanin-laman minw lalaga, a ka o ta fana. ¹⁰ Masace Robohamu ka negebennan siranegeraman dow lalaga, ka o bla o no ra; a ka o karifa masace ta so korosibagaw kuntigiw ma, minw tun be to ka masace ta so donda korosi. ¹¹ Ni masace tun be taga Matigi Ala ta batoso konu tuma o tuma, o korosibagaw tun be na o negebennanw ta ka taga ni o ye Alabatoso konu; o ko, o be seko ni o ye o ta so.

¹² Ayiwa, Robohamu k'a yere majigi minke, Matigi Ala ta dimi malara; a ma o halaki pewu. Konuman dow fana tun be kera Zuda mara ra belen.

*Robohamu ta masaya laban
(Masacew folo 14.21-24,29-31)*

¹³ Ayiwa, Masace Robohamu k'a ta fanga sabati kosebe Zeruzalemu, ka to masaya ra. A tun sigira masaya ra k'a si to san binaani ni kelen. A ka san tan ni wolonfla le ke masaya ra Zeruzalemu; Matigi Ala tun ka o dugu le panawoloma Izirayeli

ta maraw bæ ra, k'a tɔgɔ sigi o yɔrɔ ra. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Naama. Amonka tun lo.
 14 A ka kojugu ke, sabu a ma tugu Matigi Ala ko ni a jusukun bæ ye.

15 Ayiwa, Robohamu ta kewalew bæ, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow bæ sebera cira Semaya ta sebew konɔ, ani ladibaga Ido ta buruju kitabu konɔ. Kere tun be Yerobohamu ni Robohamu ce wagati bæ.

16 O ko, Robohamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba konɔ. A dence Abiya sigira masaya ra a no ra.

13

Zuda masace Abiya ta wagati (Masacew folo 15.1-8)

1 Masace Yerobohamu ta masaya san tan ni seeginan na, Abiya sigira masaya ra Zuda mara kunna. 2 A ka san saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Mikaya; Uriyeli denmuso do tun lo, ka bo Gibeha. Kere tun be Abiya ni Yerobohamu ce. 3 Abiya nana lo kere kama ni a ta kerekajama ye: ce barakaman waga keme naani (400 000), a bæ ye cefari dama. Yerobohamu fana nana lo a ja, kere kama, ni kerekace waga keme seegi ye (800 000); o bæ ye cefariw dama, ani ce barakamanw.

4 Abiya lora Efrayimu kuru do kunna, min ye Semarayimu kuru ye, k'a fo ko: «Yerobohamu, ani aw Izirayelimogo tow bæ, aw ye ne lamem!

5 Aw m'a lon ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ka jenogonya yelemabari le don ni Dawuda

ni a ta durujaw ye, ka olugu sigi masaya ra Izirayeli jamana kunna wagati bɛɛ wa? ⁶ Nka Nebati dence Yerobhamu, min tun ye Dawuda dence Sulemani ta baaraden ye, ale le wurira ka muruti a matigice kama. ⁷ Mɔgɔ gbansan dɔw, mɔgɔ sɔnkolon dɔw fana tagara fara a kan, ka Sulemani dence Robohamu kere; i n'a fɔ ale tun ye denmisen ye, a ma ko lon, a ma se ka lo o ja.

⁸ «Sisan, Matigi Ala ka masaya min don Dawuda dencew boro, aw ko, ko aw b'a fe ka olugu kere o koson! Aw koni ye kerekɛjamaba ye, ani Yerobhamu ka misiden saninlaman minw lalaga ka o ke aw ta alaw ye, o fana be aw boro. ⁹ Nka Matigi Ala ta sarakalasebaga minw ye Haruna dencew ani Levi* ta mɔgɔw ye, yala aw ma olugu gben, ka sarakalasebaga dɔw sigi aw yere ye i n'a fɔ siya tɔw b'a ke cogo min na wa? Aw fe, a dan ye mɔgɔ dɔ ye misitoran kapaman kelen ni sagajigi wolonfla di, ko a be ke sarakalasebaga ye, o tigi be ke sarakalasebaga dɔ ye, k'a sɔrɔ aw be saraka bɔ fen min ye, o te Ala ye.

¹⁰ «Anw koni, Matigi Ala le ye anw ta Ala ye; anw fana ma bɔ a ko fiyewu. An ta sarakalasebaga minw be saraka bɔ Matigi Ala ye, olugu ye Haruna dencew le ye; Levi ta mɔgɔw le fana be o demena baara ra. ¹¹ An be saraka jenitaw jeni Matigi Ala ye lon o lon sɔgɔma ni wula fe. An be wusunan kasadiman don Matigi Ala ye. An be sarakaburuw blabla Matigi Ala ja kɔrɔ tabali saninman kan. Lon o lon wula fe, an be fitina saninman ta fitinaw mana; sabu Matigi Ala, an ta Ala ka min fɔ, an be o sira le

tagama. Nka aw kōni, aw bōra Matigi kō. ¹² A fε, Ala bε ni anw ye; ale le bε anw ja. A ta sarakalasebagaw fana bε ni an ye, buru kanba bε olugu boro, o bεna o fiye ni baraka ye aw kama. E, Izirayelimogow, aw kana Matigi Ala, aw bεmaw ta Ala kerε, sabu aw tena se soro fiyewu.»

¹³ Yerobohamu k'a fo a ta kerεkeden dow ye ko o ye dogo ka munumunu ka taga lo Zuda ta mogow ko fe. O ra Yerobohamu ta kerεkeden tow tun bε Zuda ta mogow ja fe, k'a soro dow fana tun bε o ko fe. ¹⁴ Ayiwa, Zuda ta mogow ka o ja munu k'a ye ko dow bε olugu kerera ko fe, dow bε o kerera ja fe minke, o kulera ka Matigi Ala wele. Sarakalasebagaw ka ke buruw fiye ye. ¹⁵ O kera minke, Zuda ta kerεkedenw ka kulew ci kerε koson. O ka o kule ci minke, Matigi Ala ka Yerobohamu ni Izirayelimogow bεε kerε ka se di Abiya ni Zuda ta mogow ma. ¹⁶ Izirayelimogow borira Zuda ta mogow ja; Ala ka o don Zuda ta mogow boro. ¹⁷ Abiya ni a ta mogow ka se soro o kan ka mogow caman faga; o ka Izirayelimogow ta kerεkecfariw ce waga kemε looru (500 000) le faga ni muru ye. ¹⁸ O wagati ra, Izirayelimogow majigira; Zuda ta mogow ka se soro sabu o tun ka o jigi la Matigi Ala le kan, o bεmaw ta Ala.

¹⁹ Abiya belen tugura Yerobohamu ko, k'a kerε, ka dugu dow mina a ra: Beteli ni a kerεfeduguw, Yesana ni a kerεfeduguw, Efuron ni a kerεfeduguw. ²⁰ Yerobohamu ma se ka baraka soro tuun Abiya ta wagati ra. O ko, Matigi Ala ka tōro do lase a ma, k'a faga. ²¹ Nka do farara Abiya ta fanga kan. A ka muso tan

ni naani le furu, ka dence mugan ni fla, ani denmuso tan ni wɔɔɔ sɔɔɔ.

²² Abiya ta ko tɔw, a ka min bɛɛ kɛ, ani a ka kuma minw fɔ, o bɛɛ sɛbɛra cira Ido ta sɛbɛw kɔɔɔ.

²³ O kɔ, Abiya sara, ka taga fara a bɛmaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔɔɔ. A dence Asa sigira masaya ra a nɔ ra. Ale ta wagati ra, jamana tora hera ra fɔ san tan.

14

Zuda masacɛ Asa ta wagati (Masacɛw fɔlɔ 15.9-11)

¹ Ko minw ka ji, ani ko minw terennin lo Matigi Ala, a ta Ala na kɔɔɔ, Asa ka o le kɛ. ² A ka siya wɛɛ mɔgɔw ta sarakabɔnanw bɔ yi, ani o ta sɔnnikɛyɔɔɔ minw tun bɛ kongoriw kan, ka o ta kabakurujanw benben, ka jo musoman Asera ta berew fana benben. ³ A k'a fɔ Zuda mara mɔgɔw ye ko o ye Matigi Ala ta jɛnɔgɔnya jini, o bɛmaw ta Ala, k'a ta sariyaw sira tagama, ani ka to a ta kuma kan. ⁴ A ka sɔnnikɛyɔɔɔw, ani wusunandonyɔɔɔw cɛn ka bɔ Zuda mara duguw bɛɛ ra. A ta wagati ra kɔni jamana tora pasuma ra.

⁵ A ka dugu barakaman dɔw lɔ Zuda mara ra, sabu pasuma tun bɛ jamana kɔɔɔ. O sanw bɛɛ kɔɔɔ, mɔgɔ ma kɛɛ kɛ ni a ye, sabu Matigi Ala tun ka laganfiya di a ma. ⁶ A k'a fɔ Zuda mɔgɔw ye ko: «An ye nin duguw lɔ, ka o lamini ni kogow ye, ani sankasojanw, ka konw ni sɔgɔnanw kɛ dugu dondaw ra; jamana ye an ta le ye hali bi, sabu an jijara ka tugu Matigi Ala, an ta Ala kɔ.

An jijara ka tugu a kɔ, a fana ka laganfiya di an ma fan bɛɛ ra.»

O ka o lɔri kɛ; o ta baara fana pana o boro.

Asa ni Etiyopikaw ta kɛɛ

⁷ Asa ta kɛɛkɛjama min tun bɔra Zuda mara ra, olugu tun ye ɛ waga kɛmɛ saba (300 000), minw tun bɛ se ka kɛɛ kɛ ni nɛgebennanba ni taman ye. Minw tun bɔra Boniyaminu ta mara ra, olugu tun ye ɛ waga kɛmɛ fla ni biseegi (280 000), minw tun bɛ se ka kɛɛ kɛ ni nɛgebennan fitini ye, ani ka kalan bon. O bɛɛ tun ye kɛɛkɛɛɛfariw le ye.

⁸ Ayiwa, Etiyopikace Zera bɔra ka na o kama ni kɛɛkɛjama ɛ miliyɔn kelen ye, ani sowotoro kɛmɛ saba; a nana se fɔ Maresa. ⁹ Asa ni a ta kɛɛkɛjama fana tagara lɔ o ja; o ka lɔ kɛɛ kama Sefata kurufurance ra, Maresa kɔrɔ. ¹⁰ Asa ka Matigi Ala daari, a ta Ala; a ko: «Matigi Ala, ele bɛ mɔgɔ barakaman demɛ cogo min na, i bɛ barakantan fana demɛ o cogo kelen le ra. Na an demɛ, Matigi Ala, an ta Ala; sabu an ka an jigi la ele le kan, an fana nana ele tɔgɔ le ra nin jamaba kama. Matigi Ala, ele le ye an ta Ala ye; i kana a to adamadenw ye se sɔrɔ ele kan.»

¹¹ Matigi Ala k'a to Asa ni Zuda mara mɔgɔw ka Etiyopikaw kɛɛ ka se o ra, fɔ o borira. ¹² Asa ni a nɔfɛmɔgɔw ka o gbɛn ka taga se fɔ Gerari; o ka Etiyopikaw camanba faga fɔ ka taga o bɛɛ ban; o bɛɛ halakira Matigi Ala ni a ta kɛɛkɛjama ja fɛ. Asa ni a ta mɔgɔw ka o borofɛn caman ɛ. ¹³ O benna Gerari kɛɛfɛduguw kan ka olugu kɛɛ, sabu Matigi Ala tun ka siranyaba bla o mɔgɔw ra;

o ka o duguw fenw bee ce, sabu fen caman tun be o duguw kono. ¹⁴ O benna beganmarayorow fana kan, ka sagaw, ani baw caman mina, ani jogomew; o ko, o sekora ka taga Zeruzalemu.

15

*Asa ka jengonya don ni Ala ye
(Masacew folo 15.12-15)*

¹ Ayiwa, Ala Nin jigira Odedi dence Azariya kan. ² A nana Asa kunben k'a fo a ye ko:

«Asa, ani aw Zudakaw bee, ani aw Boniyaminukaw bee, aw ye ne lamen! Ni aw be ni Matigi Ala ye, ale fana be ke ni aw ye; ni aw k'a ta jengonya jini, a bena a yere yira aw ra, nka ni aw ka bo a ko, a fana bena bo aw ko.

³ «Kabini wagatijan, Ala panaman tun te Izirayelimogow fe, sarakalasebaga tun te o fe, min be o karan, sariya fana tun te o fe. ⁴ Nka ka o to o jani na, o sekora ka na Matigi Ala fe, Izirayeli ta Ala; o jijara ka tugu a ko, ale fana k'a yere yira o ra. ⁵ O wagatiw ra koni, mogosi tun te se ka taga yoro ra ka seko a yere ma hera ra; sabu jamana tun nagamina, tooro tun benna jamana mogow bee kan. ⁶ Siya do tun be siya do kere, dugu do tun be dugu do kere, sabu Ala tun ka jani suguya bee la o kan fo ka o hakiri nagami. ⁷ Nka aw koni, aw ye jija, aw kana a to aw baraka ye dogoya, sabu aw be min kera aw bena o sara soro.»

⁸ Ayiwa, Asa ka Odedi dence ta cirayakumaw men minke, o k'a ja gbeleya. A ka fen haramuninw bo Zuda mara bee ra, ani Boniyaminu mara bee ra, ani a tun ka dugu

minw mina Efrayimu kuruyorow ra. Matigi Ala ta sarakajenifen min tun be Alabatoso bolonda ra, a ka o lalaga k'a bla a no ra. ⁹ A ka Zuda ta mogow, ani Boniyaminu ta mogow bee lajen, ani Efrayimu ni Manase ni Simeyon ta mogow minw tun nana sigi o fe; sabu Izirayelimogow tow tun nana a ye ko Matigi Ala, a ta Ala be ni a ye minke, o caman tun nana, ka na to ni a ye. ¹⁰ O bee tagara nogon lajen Zeruzalemu, Asa ta masaya san tan ni loorunan na, a karo sabanan na. ¹¹ O tun ka began minw mina o juguw ra kere ra, o ka o dow ke saraka ye o lon na: misi keme wolonfla, ani saga ni ba waga wolonfla (7 000). ¹² O ka jennogonya don ni Ala ye ko o be Matigi Ala ta jennogonya jini, o bemaw ta Ala, ni o jusukun bee ye, ani o nin bee; ¹³ o ko, ko ni mogow min ma Matigi Ala ta jennogonya jini, Izirayeli ta Ala, ko o tigi ka kan ka faga, mogoba fara a fitini kan, ce fara muso kan. ¹⁴ O karira ka layiri ta Matigi Ala ye ni kanba ye, ka mankanba ci, ka siranegge buruw, ani sagajigigban buruw fiye. ¹⁵ Zuda mara mogow bee jusu diyara o layiri koson, sabu o tun k'a ke ni o jusukun bee le ye. O yere le tun k'a latige o yere sago ma, ka Matigi Ala ta jennogonya jini; Matigi Ala fana tun k'a yere yira o ra. Matigi Ala ka laganfiya di o ma fan bee ra.

¹⁶ Masace Asa ka hali a mamamuso Mahaka bo masamusoya ra, sabu ale fana tun ka batofen haramunin do lalaga jo musoman Asera togow ra. Asa ka o batofen laben, k'a karikari, ka taga a jeni Sedoron ko yoro ra. ¹⁷ Nka o bee n'a ta, sonnkeyoro minw tun be kongoriw kan,

olugu ma bɔ Izirayeli jamana ra, k'a sɔrɔ Asa tun tugura Matigi Ala kɔ ni a jusukun bɛɛ ye, a ta tere bɛɛ ra. ¹⁸ A face tun ka fen minw di Ala ma, ani ale yerɛ tun ka fen minw di Ala ma, minan warigberamanw, ani a saninlamanw, ani minan suguya werɛw, a nana o fenw bɛɛ bla Alabatoso kɔnɔ.

¹⁹ O kɔ, kerɛ ma ke tuun fɔ ka taga se Asa ta masaya san bisaba ni loorunan ma.

16

Zuda ni Izirayeli ta kerɛ (Masacɛw folɔ 15.16-22)

¹ Asa ta masaya san bisaba ni wɔɔrɔnan na, Izirayeli masacɛ Bahesa tagara Zuda mara kerɛ. A ko a bɛ Rama dugu lamini ni kogo ye, janko mɔgɔ kana se ka bɔ, walama ka don Zuda masacɛ Asa ta mara ra.

² A kera ten minke, warigbe ni sanin min tun bɛ Matigi Ala ta batoso naforoblayɔrɔ ra, ani min tun bɛ masaso naforoblayɔrɔ ra, Asa ka o bɛɛ ta, ka o ci Siri masacɛ Beni Hadadi ma, min tun bɛ Damasi, k'a fɔ a ye ko: ³ «A to ele ni ne ye jɛnɔgɔnya don, i ko ne face ni i face tun k'a ke cogo min na. A flɛ, ne bɛ nin warigbe ni nin sanin ci i ma. O ra, jɛnɔgɔnya min tun bɛ i ni Izirayeli masacɛ Bahesa cɛ, o jɛnɔgɔnya cɛn, janko a ye faran ne ra.»

⁴ Beni Hadadi sɔnna masacɛ Asa ta kuma ma. A k'a ta kerɛkɛdenw kuntigiw ci ka taga Izirayeli duguw kama. O tagara Iyɔn dugu kerɛ, ani Dan dugu, ani Abeli Mayimu dugu, ani Nefitali dugu, o minw bɛɛ tun ye fenmarayɔrɔw ye. ⁵ Bahesa

nana o men minke, a ka Rama dugu kogo lori dabra, ka baaraw lalo. ⁶ O ra, masace Asa ka Zudakaw bee lajen; Bahesa tun ka kabakuruw, ani yiri minw lajen Rama lori kama, o tagara o ce, ka na o ke ka Geba dugu ni Misipa dugu lo.

Ala kumana masace Asa fe

⁷ O wagati ra, flerikebaga Hanani tagara Zuda masace Asa fe, ka taga a fo a ye ko: «Ayiwa, i ka i jigi la Siri masace le kan, i ma son ka i jigi la Matigi Ala, i ta Ala kan; o ra, Siri masace ta kerekejama bosira i boro. ⁸ Yala kerekejamaba le tun te Etiyopikaw, ani Libikaw fe, ani sowotorow, ani sotigi camanba wa? Nka o bee n'a ta, i tun ka i jigi la Matigi Ala kan minke, Matigi Ala ka o bee don i boro; ⁹ sabu Matigi Ala ja be dunuja fan bee yaala, janko minw tugunin be a ko ni o jusukunw bee ye, ka baraka don olugu ra. I ka hakirintanyako le ke nin ye; o koson k'a ta bi ra, ele bena ke kere le ra tuma bee.»

¹⁰ Ayiwa, Asa dimina flerikebaga koru; a k'a senw don nege ra, k'a bla kaso ra, sabu a tun dimina kosebe a ta kumaw koson. O wagati kelen na fana, Asa ka jamana mago dow minako juguya.

*Masace Asa ta masaya laban
(Masacew folo 15.23-24)*

¹¹ Ayiwa, Asa ta kow, k'a ta a damina ra, ka taga a bla a laban na, o bee sebera Zuda ni Izirayeli masacew ta kow kitabu konu. ¹² Asa ta masaya san bisaba ni konontonnan na, bana do k'a mina a senw na. O bana juguyara kosebe. Nka hali

k'a to o bana ra, a ma munu Matigi Ala fan fe; a tagara flakebagaw le fe.

¹³ O ko, Asa sara, ka taga fara a bemaw kan. A sara a ta masaya san binaani ni kelennan le ra. ¹⁴ A tun ko o ye kaburu min sogi a togo ra Dawuda ta masabonba* konɔ, o k'a su don yi. Turulalagabaga dow tun ka kasadiyananw, ani turu kasadiman minw lalaga, o ka o ke lanan do kan, k'a su la o kan. O ka tasumaba mana k'a sukoya ke.

17

Zuda masace Yosafati ta wagati (Masacew folo 15.24; 22.41-45)

¹ Yosafati sigira masaya ra a face Asa no ra. A ka baraka don a yere ra ka Izirayelimogow kere. ² A ka kerekedenw bla Zuda mara dugu barakamanw konɔ, ka kerekuntigiw sigisigi Zuda mara ra, ani Efirayimu dugu dow ra, a face Asa tun ka dugu minw mina. ³ Matigi Ala tora ni Yosafati ye, sabu a bemace Dawuda tun ka sira min tagama folofolo, a ka o sira le ta. A ma taga Baali ta jow ko, ⁴ nka a jijara ka tugu a face ta Ala le ko, ka tugu a ta kumaw ko; a ma Izirayelimogow ta sira nogon ta. ⁵ Matigi Ala ka masaya sabati a boro; Zuda mara mogow bee tun be to ka na ni o borofenw ye ka na o di Yosafati ma. O ra, a ka naforo caman, ani bonyaba soro. ⁶ A ka Matigi Ala ta sira tagama ni a jusukun bee ye. Sonnikeyoro minw tun be kongoriw kan Zuda mara ra, ani jo musoman Asera ta berew, a ka olugu bo yi.

⁷ A ta masaya san sabanan na, a ta jamaɓa ɓamogɔ minw tun ye Beni Hayili ye, ani Abidiyasi, ani Jakariya, ani Netaneheli, ani Mikaya, a ka olugu ci ka taga mogow karan Zuda mara duguw ra. ⁸ A ka Levi* ta mogɔ minw fana ci ni o ye, o tun ye Semaya ye, ani Netaniya, ani Zebadiya, ani Asaheli, ani Simiramoti, ani Yonatan, ani Adoniya, ani Tobiya, ani Tobi Adoniya. A ka sarakalasebaga minw fara Levi* ta mogow kan, olugu tun ye Elisama ni Yoramuye. ⁹ Olugu tagara mogow karan Zuda mara ra ni Matigi Ala ta sariya kitabu ye o boro. O temena Zuda duguw bee ra, ka mogow karan.

¹⁰ Matigi Ala nasiran donna Zuda mara lamini jamanaw bee ra; o ma son ka kere ke ni Yosafati ye. ¹¹ Filisika dow nana bonyaw di Yosafati ma; o ka ninsongo sara a ye fana ni warigbe ye. Arabuw fana nana sagaw ni baw di a ma: sagajigi waga wolonfla ni keme wolonfla (7 700), ani bakoronin waga wolonfla ni keme wolonfla (7 700). ¹² Do le tun be farara Yosafati ta fanga kan. A ka sankasojan dow lo Zuda mara ra, ka dugu dow fana lo ka o ke a ta fenmarayow ye.

¹³ A ka baaraba caman ke Zuda duguw konɔ. Kerekeden cefariw fana tun b'a fe Zeruzalemu. ¹⁴ O kerekedenw jateda le ye nin ye, o bee ni o ta somogow: Zuda ta mogow ra, Adina tun ye kuntigi do ye; cefari waga keme saba (300 000) tun be ni ale ye. ¹⁵ Min gbanna ale ra, o tun ye Yohanan ye; ale fana tun ye kuntigi do ye; cefari waga keme fla ni biseegi (280 000) tun be ni ale ye. ¹⁶ Min gbanna ale ra, o tun ye Zikiri dence Amasiya ye; ale yere le tun k'a yere di Matigi Ala

ma; cefari waga keme fla (200 000) tun be ni a ye. ¹⁷ Boniyaminu ta mogow ra, Eliyada tun ye cefari do ye; ce waga keme fla (200 000) tun be ni ale ye, taman ni negebennan tun be o bee boro. ¹⁸ Min tun gbanna ale ra, o tun ye Yezabadi ye; ce waga keme ni biseegi (180 000) tun be ni ale ye, o bee labennin be kere kama. ¹⁹ Ce minw tun be masace ta baara, ra olugu le ye nin ye; masace yere tun ka minw sigi Zuda dugu barakamanw ra, olugu nin te o ra.

18

Yosafati ka jengonya don ni Akabu ye (Masacew folo 22.1-4)

¹ Ayiwa, Yosafati tun ka naforo caman, ani bonyaba soru. Furu nana don a ta somogow ni Akabu ta somogow ce. ² San dama temenin ko, a tagara Akabu fe Samari. Akabu ka sagaw, ani baw, ani misi camanba faga ale ni a nofemogow ye. Akabu k'a kononosu ko o ye taga Ramoti, Galadi mara ra. ³ Izirayeli masace Akabu k'a fo Zuda masace Yosafati ye ko: «Yala i bena son ka taga ni ne ye Ramoti dugu kama Galadi mara ra wa?» Yosafati k'a jaabi ko: «Ne ni ele bee ye mogow kelen le ye, ne ta mogow ni i ta mogow bee ye kelen ye; an bena taga ni aw ye o kere ra.»

Mise ni cira tow ma ben kelen ma (Masacew folo 22.5-12)

⁴ Nka Yosafati ko Izirayeli masace ma ko: «Sabari, i ye Matigi Ala pininka folo.»

⁵ Izirayeli masace ka ciraw lajen; o tun ye ce keme naani. A ka o pininka ko: «Yala ne ka

kan ka taga Ramoti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Ciraw ko: «Masace, taga! Ala bena dugu don i boro!» ⁶ Nka Yosafati belen ko: «Yala Matigi Ala ta cira were si te yan tuun, an be se ka Matigi Ala jininka min sababu ra wa?» ⁷ Izirayeli masace ka Yosafati jaabi ko: «Ce kelen doron le be yi, an be se ka Matigi Ala jininka min sababu ra. Nka a ko man di ne ye fiyewu, sabu a te ciraya ke ka konuman si le fo ne ta ko ra ka ye fiyewu, ni kojugu doron te; Imila dence Mise lo.» Yosafati ko: «Masace, i kana o fo.» ⁸ Izirayeli masace k'a ta masaso namogo do wele k'a fo o ye ko: «Taga a fo Imila dence Mise ye ko a ye na yan sisan sisan.»

⁹ O y'a soro Izirayeli masace ni Zuda masace Yosafati tun ka o ta masacefaniw don; o bee tun siginin be o ta masasiginan kan kene ma, Samari dugu donda ra. Ciraw bee tun be cirayakumaw fora o pa koru. ¹⁰ Kenaana dence Sedesiyasi, ale tun ka sogoban negeraman dow lalaga; a ko masace ma ko: «Matigi Ala ko: <I bena taga Sirikaw tu ni nin ye, fo ka taga o bee halaki pewu.> » ¹¹ Cira tow bee tun ka o kelen le fo masace ye fana, ko: «Taga Ramoti, Galadi mara ra! I bena se soro o kan. Matigi Ala bena dugu don masace boro.»

Mise ta ciraya
(Masacew folo 22.13-28)

¹² Ayiwa, ciraden min tun tagara Mise wele, ale k'a fo Mise ye ko: «A fle, ciraw bee benna, ka o kan ke kelen ye ka kumanuman le fo masace ye. A to i ta kuma ni o ta ye ke kelen ye de!

Kumaɗuman fɔ a ye!» ¹³ Mise ko: «Ne be kari Matigi Ala janaman tɔgɔ ra, ko ni ne ta Ala nana kuma min yira ne ra, ne bena o le fɔ.»

¹⁴ O tagara se masace kɔrɔ minke, masace ko: «Mise, yala an ka kan ka taga Ramɔti dugu kere Galadi mara ra wa, walama ne ka kan k'a to yi?» Mise ko: «Aw kɔni ye taga faasi! Aw bena se sɔrɔ; Matigi Ala bena o don aw boro.» ¹⁵ Nka masace ko: «Ne m'a fɔ i ye ka ban sijaga caman ko i ye kari, ko ni i be kuma ne fe Matigi Ala tɔgɔ ra, ko i ye can dɔrɔn le fɔ ne ye wa?» ¹⁶ Mise ko o le ra, ko:

«Ne ka Izirayelimɔgɔw ye, o janjannin be kuruw kan,
i ko saga minw tora o yere ma, ni gbenbaga ma sɔrɔ o ra.

O kosɔn Matigi Ala ko: <Kuntigi te nin mɔgɔw fe!
O bee ye taga o ta so, nasuma ra.> »

¹⁷ Izirayeli masace k'a fɔ Yosafati ye ko: «Ne m'a fɔ i ye wa? A te ciraya ke ka kojuman si le fɔ ne ta ko ra, ni kojugu dama te!»

¹⁸ Mise ko tuun ko: «Ayiwa, aw ye Matigi Ala ta kuma lamɛn sa. Ne ka Matigi Ala siginin ye a ta masasiginan kan; sankolo danfenw bee tun lonin be, dɔw be a kininboroyanfan fe, dɔw be a numanboroyanfan fe. ¹⁹ Matigi Ala k'a fɔ ko: <Ɔn le bena taga Izirayeli masace Akabu lafiri, k'a to a ye taga Ramɔti dugu kere Galadi mara ra, janko a ye taga sa o kere ra yi?> Danfenw bee ka o ta fɔ. ²⁰ Ka o to o ra, nin dɔ bɔra ka na lɔ Matigi Ala na fe, k'a fɔ ko: <Ne be se k'a lafiri!> Matigi Ala k'a pininka ko: <Cogo di?> ²¹ A ko: <Ne bena bɔ ka taga faninyakumaw le don a ta ciraw

bɛɛ da ra.> Matigi Ala ko: <Sigiya t'a ra, ele kɔni bɛna se k'a lafiri; bɔ i ye taga a kɛ ten.> »

²² Mise ko tuun ko: «Ayiwa, a kɛra o cogo le ra; Matigi Ala ka nin dɔ le don ciraw bɛɛ kɔnɔ yan, min b'a to o daw bɛ faninya le fɔ; sabu Matigi Ala ka kojuguba le latige ele kama.»

²³ Kenaana dence Sedesiyasi wurira o le ra ka Mise fata, k'a fɔ a ye ko: «Matigi Ala Nin bɔra ne ra cogo di le, ka taga kuma ele fɛ?» ²⁴ Mise k'a jaabi ko: «Lon min na i bɛna kɛ bori ye ka taga dogo fɔ i ta bon kɔnɔnɔyɔrɔ ra yi, o lon le ra i bɛna a lon.»

²⁵ Izirayeli masacɛ ko: «Aw ye Mise mina ka taga ni a ye dugutigi Amɔn ni ne dence Yohasi fɛ. ²⁶ Aw ye a fɔ o ye ko masacɛ ko: <Aw ye cɛ nin bla kaso ra; aw ye to ka domuni dɔnɔnin ni ji dɔnɔnin dɔrɔn le di a ma, fɔ ka taga ne kɔsegi ka na hera ra.> » ²⁷ Mise ko: «Ni ele kɔni kɔsegira ka na hera ra, o tuma Matigi Ala le ma a ta kuma don ne da ra.» Mise ko fana, ko: «Aw tow bɛɛ ye nin kuma lamɛn dɛ!»

Akabu sacogo
(Masacɛw fɔlɔ 22.29-40)

²⁸ Izirayeli masacɛ ni Zuda masacɛ Yosafati wurira ka taga Ramɔti dugu kama, Galadi mara ra. ²⁹ Izirayeli masacɛ k'a fɔ Yosafati ye ko ale bɛna fani gbansan dɔw don k'a yɛrɛ yɛlɛma ka taga kɛrɛkɛyɔrɔ ra; ko nka Yosafati ye to ni a ta masacɛfaniw ye. O ra, Izirayeli masacɛ ka fani gbansan dɔw don a yɛrɛ ra, o ka taga kɛrɛ ra. ³⁰ O y'a sɔrɔ Siri masacɛ tun k'a fɔ a ta sowotoro kuntigiw ye, ko o kana ben mɔgɔ fitini kan, o

kana ben mɔgɔba kan, nka o ye ben Izirayeli masace dɔrɔn le kan.

³¹ Sowotoro kuntigiw nana Yosafati ye minke, o ko: «Izirayeli masace lo.» O k'a lamini, ko o be ben a kan. Yosafati kulera ka mɔgɔw wele. Matigi Ala k'a demɛ, ka o mɔgɔw mabɔ a ra;

³² sabu sowotoro kuntigiw k'a ye ko Izirayeli masace te minke, o bɔra a ko.

³³ Dɔ nana biɲɛ dɔ bon a yeɛ kun fe ni a ta kalan ye; o biɲɛ tagara ben Izirayeli masace ma, k'a sɔgɔ a ta neɣederege fan fla tuguda ra. Masace k'a fo a ta sowotoro boribaga ye ko: «Ne mandimina; sow ɲa yeɛma, i ye bo ni ne ye keɣekefogo ra.»

³⁴ O lon na, kɔni, keɣe gbanna kosebe. O ka Izirayeli masace mina k'a lo a ta sowotoro kɔnɔ, k'a ɲasin Sirikaw ma, fo ka taga wula se. Terebenda ra, a sara.

19

Cira Yehu ka Yosafati jaraki

¹ Zuda masace Yosafati sekɔra ɲasuma ra ka taga a ta so, Zeruzalemu. ² Yehu min ye ladibaga Hanani dence ye, ale tagara masace Yosafati kunben k'a fo a ye ko: «Yala ka mɔgɔjugu demɛ, ani ka Matigi Ala kɔninyabagaw kanu, o bennin lo wa? Ayiwa, ele ka o ke minke, Matigi Ala dimina i kɔrɔ. ³ Nka o beɛ n'a ta, i ka koɲuman dɔw ke, sabu i ka jo musoman Asera ta sonnikeberew cen ka bo jamana kɔnɔ, ani i jijara ka tugu Ala ko ni i jusukun beɛ ye.»

Yosafati ka jamana kow laben

⁴ Yosafati tora Zeruzalemu. O ko, a tagara jamana yaala, k'a ta Beri Seba, ka taga a bla fo Efirayimu kuruyorow ra; a ka mogow laseko Matigi Ala ma, o bemaw ta Ala. ⁵ A ka kititigebaga dow sigisigi jamana konɔ Zuda dugu barakamanw bee kelen kelen na. ⁶ A k'a fo kititigebagaw ye ko: «Aw ye aw ta baarakecogo korosi kosebe, sabu aw te kiti tigera mogow le ye; aw b'a tigera Matigi Ala le ye. Ni aw be kiti tige, ale Ala yere le bena ke ni aw ye. ⁷ Ayiwa, sisan, aw y'a to Matigi Ala nasiran ye ke aw ra. Aw ye aw ta kokecogow korosi kosebe, sabu Matigi Ala, an ta Ala te terenbariyako fe; ka mogɔ do fisaya ni do ye, a te o fe, ka bonyafen mina dogo ra, a te o fana fe.»

⁸ Ayiwa, o ko, Yosafati ka Levi* ta mogow, ani sarakalasebagaw, ani Izirayeli ta gbatigi dow sigi Zeruzalemu fana ka kiti tige Matigi Ala togo ra, ka mogow ta kow janabo o ni jogon ce. ⁹ A k'a fo olugu fana ye ko: «Aw ka kan ka min ke Matigi Ala nasiran na, ni kankelentigiya ye, ani jusukun kelen ye, o ye nin ye: ¹⁰ Ni aw balemaw bora o ta duguw ra ka na ni ko do ye aw fe tuma o tuma, ni a kera ko mogɔ le ka do faga o, walama ni Ala ta sariya ko lo o, walama ni Ala ta kuma fonin do ko lo o, walama ni Ala ta cifonin dow lo, ani a ta ci dow, aw ye mogow lasomi, janko o kana Matigi Ala hake ta, k'a to Matigi Ala ye dimi aw ni aw balemaw korɔ. Ni aw k'a ke ten, o tuma aw tena jaraki. ¹¹ Sarakalasebagaw kuntigi Amariya bena ke aw namogɔ ye Matigi Ala ta kow ra. Sumayila dence Zebadiya, min ye Zuda mara kuntigi ye, ale bena ke aw namogɔ ye masace ta kow bee ra.

Levi* ta mɔgɔw bɛna kɛ ni aw ye, ka kɛ jamana ladibagaw ye. Aw ye jija ka baara kɛ; ni mɔgɔ o mɔgɔ ka kɛ baaranuman kɛbaga ye, Matigi Ala ye kɛ ni o tigi ye.»

20

Mohabukaw ni Amɔnkaw tagara Yosafati kama

¹ Ayiwa, o kɔ, Mohabukaw, ani Amɔnkaw, ani Mehonika dɔw wurira ka na, ko o bɛna Yosafati kɛrɛ. ² O nana o fɔ Yosafati ye, ko: «Jamaba le bɛ nana i kama; o bɔra fɔ Kɔgɔji sanin kɔ fɛ, Edomu mara ra. Sisan o sera Hasason Tamari, min ye ɛni Gedi ye.»

³ Yosafati siranna; a k'a latige ko a bɛ Matigi Ala nininka o ko ra. A ko, ko Zuda mara mɔgɔw bɛɛ ye sun don. ⁴ Zuda mara mɔgɔw ka nɔgɔn lajen ka Matigi Ala daari, ko a ye olugu demɛ; o nana ka bɔ Zuda duguw bɛɛ ra, ka na Matigi Ala daari.

⁵ Yosafati wurira ka lɔ Zuda mara jama ni Zeruzalemukaw ta jama cɛ ma, Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, lukɛnekura na fɛ, ⁶ k'a fɔ ko: «Matigi Ala, an bɛmaw ta Ala, ele le tɛ Ala ye, min siginin bɛ sankolo kɔnɔ wa? Ele ta fanga le tɛ dunupa masayaw bɛɛ kan wa? Fanga ni sebgaya bɛ i boro; mɔgɔ si tɛ se ka lɔ ele na. ⁷ An ta Ala, ele le ma nin jamana mɔgɔw gbɛn ka bɔ i ta mɔgɔw, Izirayelimɔgɔw na, ka nin jamana di i ta mɔgɔ kanunin Iburahima ta durujaw ma, k'a kɛ o ta ye wagati bɛɛ wa? ⁸ O sigira nin jamana ra, ka batoso saninman dɔ lɔ i tɔgɔ ra, k'a fɔ ko: ⁹ «Ni kojugu dɔ sera an ma, walama kɛrɛ, walama

ni tɔɔɔ dɔ ka ben an kan an ta hakew kosɔn, walama banajugu dɔ, walama kɔngɔ, an bena lɔ nin so na fe ele na kɔɔ, ka kule ka i daari an ta tɔɔɔ kosɔn; i bena an lamɛn ka an bɔsi, sabu i tɔɔɔ bɛ nin so kan.» ¹⁰ Nka sisan Amɔnkaw, ani Mohabukaw, ani Seyiri kuruyɔɔ mɔgɔw ye nin ye; i tun ma sɔn Izirayelimɔgɔw ye don o mɔgɔw ta jamana ra o bɔɔ Misiran; o ra Izirayelimɔgɔw tɛmɛna o kɔɔ, o ma o halaki. ¹¹ Ayiwa, sisan a fe, o nana an ta kopuman sara cogo min na; o ko o bɛ anw gben ka bɔ jamana kɔnɔ, i ka jamana min di an ma k'a kɛ an ta ye. ¹² E, an ta Ala, i tɛ tɔɔɔ dɔ ben o kan wa? Sabu nin jama camanba min bɛ nana an kama, baraka foyi tɛ an fe ka o kɛrɛ; an yɛrɛ ka kan ka min kɛ, an ma o lɔn, nka an na bɛ ele le ra.»

¹³ Ayiwa, o y'a sɔɔ Zuda mara mɔgɔw bɛɛ, o ta musow, ani o ta denw, ani o ta denfitiniw bɛɛ, o bɛɛ tun lɔnin bɛ Matigi Ala na kɔɔ.

Yahaziyeli kumana Izirayelimɔgɔw fe

¹⁴ Ayiwa, Matigi Ala Nin jigira Yahaziyeli kan jama cɛ ra; ale face tun ye Jakariya ye, Jakariya face tun ye Benaya ye, Benaya face tun Yeyeli ye, Yeyeli face tun ye Mataniya ye. Ale tun ye Levi* ta mɔgɔ dɔ ye, ka bɔ Asafu ta gba ra. ¹⁵ Yahaziyeli ko: «Aw ye aw janto ne ta kuma ra, masacɛ Yosafati ni aw Zuda mara mɔgɔw bɛɛ, ani aw Zeruzalemukaw bɛɛ. Matigi Ala ko: <Aw kana siran, aw ja kana tige nin kɛrɛkejamaɔa kosɔn, sabu nin kɛrɛ tɛ aw ta ye, Ala ta lo. ¹⁶ Sini, aw ye jigi ka taga o kama. O bena na Hasisi yelenyɔɔ sira fe; aw bena taga o kunben kurufurance dan

na, Yeruweli kongokolon ja fe. ¹⁷ Aw tena kere ke nin na; aw ye taga, ka taga lo o ja fe doron. Matigi Ala bena aw bosi cogo min na, aw bena o ye. Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw, aw kana siran, aw ja kana tige. Sini aw ye taga o kunben; Matigi Ala bena ke ni aw ye.> »

¹⁸ Yosafati k'a ja biri dugu ma; Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw bee ka o kinbiri gban ka o ja biri dugu ma Matigi Ala ja koru. ¹⁹ O ra, Levi* ta mogow minw bora Kehati ta gba ra, ani minw bora Kore ta gba ra, olugu wurira ka lo ka ke Matigi Ala, Izirayeli ta Ala tando ye ni fanga ye, ani kanba ye.

Ala ka Izirayelimogow bosi

²⁰ Ayiwa, Izirayelimogow wurira sogomada joona fe, ka bo ka taga Tekoha kongokolon konu. O boto, Yosafati wurira ka lo k'a fo ko: «Aw ye ne lamen, aw Zuda mara mogow, ani aw Zeruzalemukaw! Aw ye aw jigi la Matigi Ala kan, aw ta Ala; ni o kera, aw jigi tena tige. Aw ye aw jigi la a ta ciraw kan, ni o kera, aw bena se soru.»

²¹ Yosafati ni a ta mogow ka jagon ye ka kuma; o ko, a ka mogow dow janawoloma janko olugu ye fani saninman dawulaman dow don, ka donkiriw la ka Matigi Ala tando; olugu blara kerekejama ja fe ka donkiri la k'a fo ko: «Aw ye baraka la Matigi Ala ye, sabu a ta numanya te ban ka ye.» ²² Olugu ka donkirila damina, ka ke Ala tando ye minke, Matigi Ala barara ka kerekejama do wuri Amankaw, ani Mohabukaw, ani Seyiri kuruyoro mogow kama, o minw tun nana Zuda mara kama. O kerekejama sera o ra,

²³ sabu o kera minke, Amɔnkaw, ani Mohabukaw benna Seyiri kuruyɔɔ mɔgɔw kan, ka olugu bɛɛ faga ka ban. O ka Seyiri mɔgɔw faga ka ban minke, o gberegbere benna ɲɔgɔn kan sisan ka ɲɔgɔn faga.

²⁴ Ayiwa, mɔgɔ bɛ to yɔɔ min na ka kongolon ye, Zuda mara mɔgɔw nana se o yɔɔ ra minke, o ka o ɲa munu ka jama fle; o ka suw dɔrɔn le lalanin ye dugu ma. Mɔgɔ si tun ma bɔsi. ²⁵ Yosafati ni a ta mɔgɔw tagara o mɔgɔw borofenw cɛ. O ka fen suguya caman sɔɔ yi: naforow, ani faniw, ani fen dawulamanw. O ka fen minw cɛ, o cayakojuɲu fe, o ma se ka taga ni a bɛɛ ye. O ka tere saba le ke o fenw cɛri ra, sabu fen camanba tun lo. ²⁶ A tere naaninan, o tagara laɲen Beraka kenɛgbeyɔɔ ra; o ka baraka la Matigi Ala ye o yɔɔ ra. O kosɔn, fɔ ka na se bi ma, o yɔɔ tɔgɔ lara ko Beraka* kenɛgbɛ.

²⁷ Ayiwa, o kɔ, Yosafati blara Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw ɲa; o ɲagarininba sekɔra ka taga Zeruzalemu, sabu Matigi Ala tun ka o bɔsi o juguw boro, ka o jusu fa ɲagari ra. ²⁸ O nana don Zeruzalemu ni gɔnifɔkanw ni korafɔkanw ni burufiyɛkanw ye; o tagara fɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.

²⁹ Matigi Ala ka Izirayeli juguw kɛɛ cogo min na, jamana tɔw ka o ko mɛn minke, Alapasiran donna olugu bɛɛ ra.

³⁰ Ayiwa, Yosafati ta jamana tora hera ra, sabu a ta Ala tun ka laganfiya di a ma fan bɛɛ ra.

---

* **20:26** 20.26 Beraka kɔɔ ye ko: barakalari.

*Yosafati ta masaya laban
(Masacew folo 22.41-51)*

³¹ Yosafati sigira masaya ra Zuda mara kunna. A sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni looru; a ka san mugan ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Azuba; Sili denmuso le tun ye ale ye. ³² A k'a face Asa ta sira le ta; a ma jenge ka bo o sira kan. Ko minw terennin lo Matigi Ala ja korɔ, a ka o le ke. ³³ Nka o bee n'a ta, sonnikeɣɔɔ minw tun be kongoriw kan, olugu tun ma bo yi; mɔgɔw tun ma tugu o bemaw ta Ala ko ni o jusukun bee ye hali bi.

³⁴ Ayiwa, Yosafati ta ko tɔw, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow sebera Hanani dence Yehu ta kibarow kitabu kɔnɔ; o kow le sebera fana Izirayeli masacew ta kitabu w kɔnɔ.

³⁵ O ko, Zuda masace Yosafati ka jen siri ni Izirayeli masace Ahaziya ye, k'a sɔɔ ale kewale tun ka jugu. ³⁶ A ka jen siri ni a ye ka jirakurun dɔw lalaga, minw tun ka kan ka taga Tarisisi. O ka o kurunw lalaga Esiyɔn Geberi. ³⁷ O tuma ra, Dodava dence min ye Eliyezeri ye, ni a tun be bo Maresa, ale ka ciraya ke Yosafati kama, k'a fo ko: «I ka jen siri ni Ahaziya ye minke, Matigi Ala bena i ta baara cen!» A kera ten, o kurunw cenna; o ma se ka taga Tarisisi tuun.

21

¹ Ayiwa, o ko, Yosafati sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Yoramu sigira masaya ra a no ra.

Masace Yoramu ta wagati
(Masacew flanan 8.16-24)

² Balemace dow tun be Yoramu fe, o bee tun ye Yosafati dencew ye. Olugu le tun ye Azariya ni Yeyeli ni Jakariya ni Azariya, ani Mikayilu ni Sefatiya ye. Olugu bee le tun ye Izirayeli masace Yosafati dencew ye. ³ O face tun ka fen caman di o ma: warigbe, ani sanin, ani fen dawulamanw; a tun ka dugu barakaman dow fana di o ma Zuda mara ra. Nka a ka masaya di Yoramu le ma, sabu ale le tun ye dence folo ye.

⁴ Tuma min na Yoramu sigira a face no ra masaya ra, a k'a ta fanga sabati tuma min na, a k'a balemacew bee faga ni kerekemuru ye, ani Izirayeli kuntigi dow.

⁵ Yoramu sigira masaya ra ka a si to san bisaba ni fla; a ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ⁶ A ka Izirayeli masacew ta siraw le tagama, i n'a fo Akabu ta somogow tun k'a ke cogo min na, sabu a tun ka Akabu denmuso do le furu. A ka kojugu ke Matigi Ala na koru. ⁷ Nka Matigi Ala tun ka jennogonya min don ni Dawuda ye, a ma son ka Dawuda ta so halaki o jennogonya koson, sabu a tun ka layiri ta Dawuda ye ko a bena a ta somogo do to masaya ra wagati bee.

⁸ Yoramu ta masaya wagati le ra, Edomukaw murutira, ka masace do sigi o yere kunna, ko o te to Zuda ta fanga koru tuun. ⁹ O ra, Yoramu wurira ka taga o ko ni a ta kerekuntigiw ni a ta sowotorow bee ye. A bora su fe ka taga ben Edomukaw kan, k'a soru olugu tun ka ale ni

a ta sowotorotigiw bæ lamini. ¹⁰ A kera ten, Edomukaw murutira, ka ban Zuda ta fanga ma fo bi. O wagati kelen na, Libina mɔgow fana murutira, ka ban Zuda ta fanga ma; o kera, sabu Zuda mara mɔgow tun bɔra Matigi Ala, o bemaw ta Ala ko.

¹¹ Nka Yoramū ma dan o ma; a ka sɔnnikɛyɔrɔ dɔw kɛ Zuda kuruyɔrɔw ra, k'a to Zeruzalemukaw bɔra Ala ko, ka taga batofɛn wɛrɛw bato; a ka Zuda mara mɔgow fana lafiri ka o bla kojugu ra.

¹² O le ra cira Iliya* ka sɛbɛ dɔ kɛ k'a ci Yoramū ma, k'a fo a ye ko: «Matigi Ala, i bemacɛ Dawuda ta Ala ko: <Ele ma i facɛ Yosafati ta sira tagama, i ma Zuda masacɛ Asa fana ta sira tagama; ¹³ i ka Izirayeli masacɛw ta sira le tagama, k'a to Zuda ni Zeruzalemukaw bɔra Ala ko, ka taga batofɛn wɛrɛw bato, i n'a fo Akabu ta somɔgow ka min nɔgɔn kɛ Izirayelimɔgow ra; i ka i balemacɛw faga fana, minw tun ye i yɛrɛ ta somɔgow ye, k'a sɔrɔ olugu tun ka fisa ni ele ye. ¹⁴ O ra, a flɛ, Matigi Ala bɛna kojuguba dɔ ben i ta mɔgow kan, ani i ta denw, ani i ta musow, ani i borofɛnw bæɛ. ¹⁵ Bana cɛjugu dɔw bɛna ele yɛrɛ mina, k'a kɛ kɔnɔnɔbana dɔ ye; o bana kɔni bɛna to ka juguya ka taga a fɛ lon o lon le, fo ka taga i nogow bo kɛnɛ ma, bana juguya kosɔn.> »

¹⁶ Ayiwa, Filisikaw, ani Arabu minw siginin bɛ Etiyopikaw kɔrɔ, Matigi Ala ka olugu kɔnɔnɔsu ka o jusu wuri Yoramū kama. ¹⁷ O nana Zuda mara kama, ka na jamana yɔrɔ bæɛ fa. Naforo

---

* **21:12** 21.12 Iliya: Dɔw b'a fo a ma ko Eli.

min o min tun be masaso kono, o ka o bee ce, k'a dencew ni a ta musow fana mina; dence were ma to a fe ni a dencew bee ra fitini te, min ye Yohahazi[†] ye.

¹⁸ Ayiwa, o ko, Matigi Ala ka konodimibana do bla Yoramuna, bana keneyabari do. ¹⁹ Lon o lon o bana tun be juguyara ka taga a fe le. A san flanan laban na, bana k'a nogow bo a konobara ra. Dimi juguyakojugu fe, a sara. A ta mogow ma tasumaba mana k'a sukoya ke, i n'a fo o tun ka min ngon ke a bema tow ye.

²⁰ Yoramuna tun sigira masaya ra k'a si to san bisaba ni fla. A ka san seegi le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A saya nimisa ma ke mogow si ra. O k'a su don Dawuda ta masabonba kono, nka o m'a su don masacew ta kaburuw do kono.

22

Zuda masace Ahaziya ta wagati (Masacew flanan 8.25-29; 9.27-29)

¹ Ayiwa, Zeruzalemukaw ka Yoramuna dence fitini Ahaziya sigi masaya ra a no ra, sabu kerekejama min tun nana ni Arabuw ye Zuda mara kama, olugu tun k'a dence korobaw bee faga. Yoramuna dence Ahaziya sigira ka ke Zuda masace ye o cogo le ra. ² Ahaziya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni fla*. A ka san kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A

[†] **21:17** 21.17 Yohahazi togo le ye fana ko Ahaziya. * **22:2** 22.2 San mugan ni fla: Kitabu dow kono a sebera ko san binaani ni fla (Masacew flanan 8.26).

bamusu tɔgɔ tun ye ko Atali; ale tun ye Omiri denmuso dɔ ye. ³ Ale fana ka Akabu ta somɔgɔw ta sira le ta, sabu a bamuso tun b'a ladira k'a bla kojugu ra. ⁴ A ka kojugu ke Matigi Ala ja kɔrɔ, i n'a fɔ Akabu ta somɔgɔw tun k'a ke cogo min na; sabu a face sanin kɔ, olugu le tun kera a ladibagaw ye, ka ke sababu ye ka cɛnri lase a ma. ⁵ Olugu le tun k'a ladi k'a to ale ni Akabu dence Yoramu, Izirayeli masace tagara kere ra Siri masace Hazaheli kama, Ramoti, Galadi mara ra. Sirikaw ka Yoramu mandimi o kere ra.

⁶ Ka Yoramu to kere ra ni Siri masace Hazaheli ye Ramoti, Sirikaw tun ka masace Yoramu mandimi a fari yɔrɔ minw na, Yoramu sekɔra ko a be taga o joriw flake Zizireli. Zuda masace Ahaziya†, min tun ye Yoramu dence ye, ale tagara ko a be taga Akabu dence Yoramu fle Zizireli a ta bana wagati ra.

⁷ Ala le kitira a ra ko Ahaziya ye o tagama ke ka taga Yoramu fe, ka o ke Ahaziya fagasababu ye. A tagara se yi minke, a ni Yoramu bɔra ka taga Nimisi dence Yehu fe, Matigi Ala tun ka turu saninman* ke min kun na, janko a ye Akabu ta so halaki. ⁸ Wagati min na Yehu tun be Akabu ta somɔgɔw ta kojuguw hake bɔra o ra, a tagara ben ni Zuda mara jamɔgɔ dɔw ye, ani Ahaziya balema dɔw dencew, minw ye Ahaziya ta baardenw ye; a ka olugu faga. ⁹ A ka ke Ahaziya yere yɔrɔnini ye; o tagara a dogonin sɔrɔ Samari; o k'a mina ka na ni a ye Yehu fe; o k'a faga. O k'a su don, sabu mɔgɔw ko, ko

---

† 22:6 22.6 Ahaziya: Heburukan na a fora ko Azariya.

Yosafati min tun jijara ka tugu Matigi Ala ko ni a jusukun bee ye, ko ale ta mamaden do lo. Mogo si ma to Akabu ta somogow ra tuun min tun be se ka sigi masaya ra.

*Atali sigira masaya ra
(Masacew flanan 11.1-3)*

¹⁰ Ayiwa, Ahaziya bamuso Atali nana a ye ko o ka ale dence Ahaziya faga minke, a fana wurira ko a be Zuda ta gba ta masaceden tow bee faga. ¹¹ Nka tuma min na o tun be masacedenw fagara, masace denmuso Yehoseba ka Ahaziya dence Yohasi dogo k'a ta, ka bo a balemaw ce ra. A tagara a bla ni a lamobamuso ye Alabatosoba ta sibon do konon. Masace Yoramun denmuso Yehoseba min tun ye sarakalasebaga Yehoyada ta muso ye, ale ka Yohasi dogo Atali ja o cogo le ra, janko a kana a soron k'a faga; ale tun ye Ahaziya balemamuson le ye. ¹² A dogonin tora ni o ye Ala ta batoso konon fo san woson. O y'a soron Atali le tun be masaya ra jamana konon.

23

*Yohasi sigira masaya ra
(Masacew flanan 11.4-20)*

¹ Ayiwa, a san wolonflanan na, Yehoyada jijara kosebe ka jengogonya don ni kerekuntigiw ye, minw tun be ce keme kunna. Olugu tun ye Yerohamu dence Azariya ye, ani Yohanan dence Sumayila, ani Obedi dence Azariya, ani Adaya dence Maseya, ani Zikiri dence Elisafati. ² O ka Zuda mara bee yaala, ka Levi* ta mogow wele ka bo Zuda duguw bee ra, ani ka Izirayeli ta

gbatigiw wele. O bεε nana Zeruzalemu. ³ O jama bεε ka jεnɲogɔnya don ni masace ye, Ala ta batoso kɔnɔ. Yehoyada k'a fɔ o ye ko: «Masace dence ye nin ye; a ka kan ka sigi masaya ra, i n'a fɔ Matigi Ala tun k'a layiri ta Dawuda ye cogo min na a ta durujaw ko ra. ⁴ Sisan, aw ka kan ka min ke, o ye nin ye: Aw sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔ minw be yɔrɔw kɔrɔsi Nenekirilon na, aw ta jenkuru saba ra kelen ka kan ka dondaw kɔrɔsi. ⁵ Flanan be masaso kɔrɔsi, sabanan be Yesɔdi donda kɔrɔsi. Jama tɔ bεε ye taga to Matigi Ala ta batoso lu kɔnɔ. ⁶ Mɔgɔ si man kan ka don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ni sarakalasebagaw dɔrɔn tε, ani Levi* ta mɔgɔ minw be baara ra. Olugu dɔrɔn le be se ka don, sabu o saninyara. ⁷ Levi* ta mɔgɔw ye masace lamini fan bεε ra; bεε ta kerekeminan ye ke a boro. Ni mɔgɔ o mɔgɔ ko a be don Alabatoso kɔnɔ, aw ye o tigi faga. Ni masace be taga yɔrɔ o yɔrɔ, aw ka kan ka ke a kɔ, k'a blasira.»

⁸ Sarakalasebaga Yehoyada tun ka kuma o kuma fɔ Levi* ta mɔgɔw, ani Zuda mara mɔgɔw bεε ye, o ka o bεε ke a cogo ra. O bεε ka o ta mɔgɔw ta, minw ta baara tun be damina o Nenekirilon na, ani minw ta baara tun ka kan ka ban; sabu sarakalasebaga Yehoyada tun ma jenkuru si labla ko o ye taga nenekiri. ⁹ Masace Dawuda ta tamanw, ani a ta negeɓennan belebelebaw, ani fitini minw tun be Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, sarakalasebaga Yehoyada ka o di kerekuntigiw ma, minw tun be ce keme kunna. ¹⁰ A ko bεε ye lɔ ni a ta kerekeminan ye a boro, sarakajenifen* ni Alabatosoba kɔrɔ, ka masace

lamini, k'a ta Alabatosoba woroduguyanfan na ka taga a bla a sahiliyanfan na. ¹¹ O ka masace dence labo kene ma, ka masafugula biri a kun na, ka Ala ta jennogonya kitabu di a ma. O k'a sigi masaya ra; Yehoyada ni a dencew ka turu saninman* ke a kun na. O perenna k'a fo ko: «Ala ye si di masace ma!»

Atali sacogo

¹² Ayiwa, Atali ka jama mankan men, o be borira ka na, ka ke masace tando ye. ¹³ A nana Matigi Ala ta batoso korɔ, jama yoro ra, ka na fleri ke; a ka masace lonin ye Alabatosoba samasen korɔ, donda ra. Kerekuntigiw ni burufiyebagaw tun lonin be masace korɔ. Mɔgow bee tun ninsondiyaninba lo; burufiyebagaw tun be buruw fiyera. Atali ka o ye minke, a k'a ta derege mina k'a faran, ka peren k'a fo ko: «Nin ye janfa le ye, nin ye janfa le ye!» ¹⁴ Kuntigi minw tun be ce keme kunna, minw tun be kerekajama na fe, sarakalasebaga Yehoyada ka olugu labo k'a fo o ye ko: «Aw ye a mina ka bo ni a ye Alabatosoba kono, mɔgow ce ra; ni mogo o mogo ka gban a ko, aw ye o tigi faga ni kerekemuru ye.» Sarakalasebaga tun k'a fo fana ko a man kan ka faga Alabatosoba kono. ¹⁵ O k'a mina; o tagara se ni a ye Sow ta donda korɔ masaso ra minke, o k'a faga o yoro ra yi.

Yohasi sigira masaya ra

¹⁶ Sarakalasebaga Yehoyada ka jennogonya don ale yere ni jama bee ce, ani masace yere ce; a

k'a fɔ ko jama ka kan ka ke Matigi Ala ta mɔgɔw le ye.

¹⁷ O kera minke, mɔgɔw bɛɛ tagara ben Baali ta jobon kan k'a ci. O k'a sarakabɔnanw ni a jaw bɛɛ cici; Baali ta sarakalasebaga min ye Matan ye, o ka ale faga sarakabɔnanw na fe.

¹⁸ Yehoyada ka Matigi Ala ta batoso kɔrɔsiko baara don sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw boro. Dawuda tun ka olugu le tarantaran, bɛɛ ni a ta jenkuru, ka o bla Matigi Ala ta batoso baara ra, janko o ye saraka jenitaw* bɔ Matigi Ala ye, i n'a fɔ a sebera Musa ta sariya ra cogo min na, ani ka jagari ka donkiriw la i n'a fɔ Dawuda tun k'a fɔ cogo min na. ¹⁹ A ka dakɔrɔsibaga dɔw fana bla Matigi Ala ta batoso dondaw ra ka o kɔrɔsi janko mɔgɔ saninyabari si kana don cogo si ra.

²⁰ Kerekuntigi minw tun be ce keme kunna, a ka olugu wele, ani jama jamɔgɔw, ani a kuntigiw, ani jamana mɔgɔw bɛɛ; a ka masace labɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. O bɔra sanfeyɔrɔ ta da fe ka taga masaso ra. O ka masace sigi masasiginan kan. ²¹ Jamana mɔgɔw bɛɛ tun ninsɔndiyara; dugu fana tun laganfiyara, sabu o tun ka Atali faga ni kerekemuru ye.

24

Yohasi ka Alabatosoba lalaga (Masacew flanan 12.1-17)

¹ Yohasi sigira masaya ra k'a si to san wolonfla. A ka san binaani ni fla le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Sibiya; a tun be bɔ Beri Seba. ² Ko minw

terennin lo Matigi Ala na koro, Yohasi ka o le ke sarakalasebaga Yehoyada ta wagati bee ra. ³ Yehoyada ka muso fla furu ka o di Yohasi ma. Yohasi ka dencew, ani denmusow soro.

⁴ O ko, Yohasi k'a latige ko a be Matigi Ala ta batoso lalaga. ⁵ A ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mogow lajen, k'a fo o ye ko: «Aw ye bo ka taga Zuda mara duguw ra, ka wari mina Izirayelimogow bee fe, ka na to ka aw ta Ala ta batoso lalaga san o san. Aw ye a ko lateliya.» Nka Levi* ta mogow ma o ko lateliya. ⁶ O ra, Masace ka sarakalasebagaw kuntigi Yehoyada wele k'a fo a ye ko: «Matigi Ala ta baarden Musa tun ka warida min ben Izirayeli jama kan ko o ye o di janko ka jennogonya kesu ta fanibon saninman lalaga, mun koson i m'a fo Levi* ta mogow ye ko o ye taga o wari mina Zuda ta mogow, ani Zeruzalemukaw fe? ⁷ Sabu nin musojugu min ye Atali ye, ale ni a ta mogow ka Alabatoso cen, fo ka Matigi Ala ta minan saninmanw bee ta, ka Baali bato ni o ye.»

⁸ Masace ko o ra, ko o ye kesu do lalaga, ka o bla Matigi Ala ta batoso donda ra, kene ma. ⁹ O ka o kuma lase Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw ma, ko Ala ta baarden Musa tun ka warida min ben Izirayelimogow kan kongokolon konso, ko o ye a sara, ko mogow ye na o wari di Matigi Ala ma. ¹⁰ O kuma diyara kuntigiw, ani jama bee ye; o nana ni o ta wari ye ka na a bla kesu konso, fo ka na kesu fa. ¹¹ Ayiwa, ni wari tun cayara kesu konso tuma min na, o wagati le ra Levi* ta mogow tun be taga ni kesu ye janko masace y'a fe. O tuma

ra masace ta seberikebaga ni sarakalasebagaw kuntigi ta ciraden tun be na wari bo kesu kono, ka kesu bla a no ra. O k'a ke ten le lon o lon, fo ka na wari caman soro. ¹² Ayiwa, masace ni Yehoyada ka o wari di Matigi Ala ta batoso baarakuntigiw ma, minw tun ka kan ka so lalaga. Olugu ka kabakurulesebagaw, ani yirilesebaga dow ta sara ra, ka Matigi Ala ta batoso lalaga; o ka nege baarabagaw, ani siranege baarabagaw fana ta ka Alabatoso lalaga. ¹³ Baara tun dira baarakuntigi minw ma, olugu ka o ta baara ke. So yoro minw tun cenna, o yorow lalagara olugu sababu ra. O ka Ala ta batoso lalaga ka ban, k'a ke bon barakaman ye.

¹⁴ O banna baara ra tuma min na, o tagara ni wari to ye masace ni Yehoyada fe. O ka minan dow lalaga ni o ye ka o bla Matigi Ala ta batoso kono: sarakabominanw, ani saraka jenita* ta minanw, ani tasaw, ani minan saninlamanw, ani a warigberamanw. Yehoyada ta wagati bee ra, o tun be saraka jenitaw* bo tuma bee Matigi Ala ta batoso kono.

¹⁵ Yehoyada nana koru; a korora fo ka sijan soro ka soro ka sa. A sara k'a si to san keme ni bisaba. ¹⁶ O k'a su don Dawuda ta masabonba kono ni masace tow ye, a ta kopumanw koson Izirayeli jamana ra, ani a ka min ke Ala ye, ani a ka baara min ke Alabatoso kono.

Izirayelimogow ka Ala kan bla

¹⁷ Ayiwa, Yehoyada sanin ko, Zuda mara kuntigiw nana o kinbiri gban masace koru. O ka min fo, masace ka o lamem. ¹⁸ O ka Matigi Ala, o bemaw ta Ala ta batoso to yi, ka jo

musoman Asera bato, ani batofen werew. Matigi Ala dimina Zuda mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw kɔrɔ o ta kewalejuguw kosɔn. ¹⁹ Matigi Ala ka cira dɔw ci o fe, janko olugu ye taga kuma o fe ka o lasekɔ ale fe. O ciraw tagara o jaraki o ta kewalew kosɔn, nka o si ma sɔn ka ciraw lamɛn.

²⁰ Ayiwa, Ala Nin jigira sarakalasebaga Yehoyada dence Jakariya kan; a tagara lɔ jama na fe k'a fɔ o ye ko: «Ala ko: <Mun kosɔn aw be ban ka Matigi Ala ta kumaw sira tagama? O kosɔn aw ta kow si tena se ka na. Ayiwa, i n'a fɔ aw bɔra Matigi Ala kɔ, ale fana bɛna bɔ aw kɔ.> »

²¹ O ka janfa siri a kama, k'a bon ni kabakuru ye k'a faga Matigi Ala ta batoso lukɛnɛ kɔnɔ, ka kaɲa ni masace yere ta kuma ye. ²² O ra, Jakariya face Yehoyada tun ka kopuman min ke masace Yohasi ye, Yohasi hakiri tun ma to o ra. A ka Yehoyada dence faga. Jakariya satɔ, a ko: «Matigi Ala yere ye nin ko fle, ka ele sara.»

Yohasi sacogo

(Masacew flanan 12.18-22)

²³ Ayiwa, san kelen temenin kɔ, Sirikaw ta kerekejama nana Yohasi kama. O nana se Zuda mara ra, ani Zeruzalɛmu. O ka jama kuntigiw beɛ halaki, ka o borofenw beɛ ci Damasi masace ma. ²⁴ Sirikaw tun nana ni kerekejama fitini dɔrɔn le ye. O beɛ n'a ta, Matigi Ala ka Zuda ta kerekejama don o boro, sabu o tun bɔra Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala kɔ. O ra, Ala ka Sirikaw le ke sababu ye ka Yohasi ta kojugu hake bɔ a ra.

²⁵ Sirikaw nana taga minke, ka Yohasi tɔɔrɔninba to a kelen na yi, a ta jamana

ɲamɔgɔw ka janfa siri a kama Yehoyada dencew ta fagari koson; o k'a faga a ta lanan kan; a sara minke, o k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ, nka o m'a su don masacew ta kaburuw kɔnɔ. ²⁶ Minw tun ka janfa siri a kama o tun ye Amɔnkamuso Simehati dence Zabadi ye, ani Mohabukamuso Simiriti dence Yozabadi.

²⁷ Ayiwa, Yohasi dencew ta kow, ani cirayakuma minw fɔra a kama, ani a ka Ala ta batoso lalaga cogo min na, o kow sebera masacew ta kitabu sebew kɔnɔ. A dence Amasiya sigira masaya ra a nɔ ra.

25

Zuda masace Amasiya ta wagati (Masacew flanan 14.1-7)

¹ Amasiya sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san mugan ni kɔnɔntɔn le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yehodan; Zeruzalemukaw tun lo. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ɲa kɔrɔ, a ka o le ke; nka a m'a ke ni a jusukun be ye. ³ Masaya nana sabati a boro tuma min na, jamana ɲamɔgɔ minw tun k'a face faga, a ka olugu faga. ⁴ Nka a ma o mɔgɔw denw fana faga, sabu a sebera sariya ra, Musa ta kitabu kɔnɔ, ko Matigi Ala k'a fɔ ko: «Aw man kan ka face faga den koson, aw man kan ka den fana faga face koson. Be ka kan ka faga a yere ta jurumun le koson*.»

Amasiya k'a ta kerεkecew laben

* 25:4 25.4 O kuma be sɔrɔ Sariya 24.16.

⁵ Amasiya ka Zuda mara mɔgɔw bɛɛ lajɛn, ka o sigisigi o bɛɛ ni o ta gba, ka kuntigi dɔw sigisigi cɛ waga kelen kelen kunna, ka dɔw sigisigi cɛ kɛmɛ kɛmɛ kunna. A ka Zuda mara mɔgɔw bɛɛ, ani Zeruzalɛmukaw bɛɛ kɛ ten. A ka o jate, k'a damina san mugantigiw ra, ani minw tɛmena o kan; a ka cɛ waga kɛmɛ saba (300 000) le sɔrɔ, minw bɛ se ka taga kɛrɛ ra ni taman ni nɛgɛbennan ye. ⁶ A ka cɛfari waga kɛmɛ (100 000) fana ta sara ra Izirayelimɔgɔw ra; a ka olugu sara warigbɛ kilo waga saba ni kɛmɛ looru (3 500).

⁷ Ala ta cira dɔ nana a fɔ a ye ko: «E, masacɛ, kana a to Izirayeli ta kɛrɛkɛcɛw ye taga ni i ye kɛrɛ ra, sabu Matigi Ala tɛ ni Izirayeli ye, a tɛ ni nin Efirayimukaw si ye. ⁸ Ni i ka taga ni o ye, hali ni i jijara kɛrɛ ra cogo o cogo, Ala bena a to i juguw ye se sɔrɔ i kan, sabu Ala bɛ se ka mɔgɔ dɛmɛ, a fana bɛ se ka mɔgɔ to a ye ben.»

⁹ Amasiya ka Ala ta cira jininka ko: «O tuma, ne ka warigbɛ kilo waga saba ni kɛmɛ looru (3 500) min sara Izirayeli ta kɛrɛkɛcɛw ye ka ban do?» Ala ta cira k'a jaabi ko: «Matigi Ala bɛ se ka fɛn di i ma min ka ca ni o ye.» ¹⁰ O ra, Amasiya ka Efirayimu ta kɛrɛkɛcɛw faran ka bɔ a yɛrɛ kɔ, ka o labla ko o ye taga o ta so. O mɔgɔw dimina Zuda ta mɔgɔw kɔrɔ kɔsɛbɛ. O dimininba le tagara o ta so.

¹¹ Amasiya k'a yɛrɛ ja gbɛlɛya, ka bla a ta kɛrɛkɛjama na ka taga Kɔgɔ kɛnɛgbɛ yɔrɔ ra, ka taga cɛ waga tan faga Seyiri ta mɔgɔw ra. ¹² Zuda kɛrɛkɛcɛw ka cɛ waga tan were janaman mina o mɔgɔw ra, ka taga ni olugu ye fɔ farakurujan

dɔ san fɛ, ka to yi ka o firi dugu ma; o bɛɛ nana benben fɔ ka yɛrɛgɛ.

¹³ Nka Amasiya tun ka kerekejama mɔgɔ minw lasekɔ, ko o kana taga kɛrɛ ra, olugu tagara ben Zuda duguw kan, k'a ta Samari ka taga a se fɔ Bɛti Horɔn. O ka mɔgɔ waga saba faga (3 000), ka mɔgɔw ta fɛn caman cɛ ka taga ni a ye.

*Yohasi sera Amasiya ra
(Masacɛw flanan 14.8-14)*

¹⁴ Amasiya sekɔɔ ka bɔ Edɔmukaw kɛrɛyɔrɔ ra, a nana ni Seyiri ta mɔgɔw ta batofɛn dɔw ye, ka na olugu kɛ a ta alaw ye. A k'a kinbiri gban o batofɛnw kɔrɔ ka o bato, ka wusunan sarakaw bɔ o ye. ¹⁵ O kɛra minkɛ, Matigi Ala dimina Amasiya kɔrɔ. Ala ka cira dɔ ci a fɛ ka taga a fɔ a ye ko: «Mun kosɔn i ka o mɔgɔw ta batofɛnw ta, k'a sɔrɔ o ma se ka o yɛrɛ ta mɔgɔw bɔsi?» ¹⁶ Ka cira to kuma ra, Amasiya ko a ma ko: «Jɔn le ka ele kɛ masacɛ ladibaga ye dɛ? Kuma lalɔ ten! I kana a to o ye na i faga.» Cira k'a ta kuma lalɔ; nka a ko: «Ne k'a lon ko Ala yɛrɛ le k'a latigɛ ko a bɛ ele halaki, sabu i sɔnna ka nin ko kɛ, i ma sɔn ka ne ta ladiri lamɛn.»

Zuda ni Izirayeli ta kɛrɛ

¹⁷ Ayiwa, o kɔ, Zuda masacɛ Amasiya ka hakiri nini a ladibagaw fɛ, ka sɔrɔ ka cira bla ka taga Izirayeli masacɛ Yohasi fɛ, min ye Yohahazi dence ye, Yehu mamaden; a ko o ye taga a fɔ Yohasi ye ko a ye na o bɛ nɔgɔn kɛrɛ. ¹⁸ Izirayeli masacɛ Yohasi ka mɔgɔ ci ka Zuda masacɛ Amasiya jaabi, ko: «Lon dɔ, le, Liban jamana ta naniyiri dɔ le ka cira bla ka taga a

fɔ Liban jamana ta sɛdirisunba dɔ ye ko: <I denmuso di ne dence ma furu ra.> Nka Liban jamana kongosogow tɛmɛtɔ ka ɲaniyiri dɔndɔn.»

¹⁹ Yohasi k'a fɔ a ye fana ko: «I ko: <A flɛ ne sera Edɔmukaw ra!> O le ka yerebonya don i jusu ra, fɔ i bɛ waso. Nka o bɛɛ n'a ta, to i ta so yi. Mun na i bɛ kojugu dɔ ɲinina k'a di i yere ma sa? Ele bena to a ra, Zuda mɔgɔw fana bena to a ra ni i ye.» ²⁰ Nka Amasiya ma sɔn k'a ta kuma lamɛn, sabu a ko tun bɔra Ala yere le ra; Ala le tun b'a fɛ Yohasi ye se sɔrɔ Amasiya ni a ta mɔgɔw kan, sabu o tun tugura Edɔmukaw ta alaw le kɔ.

²¹ O ra, Izirayeli masace Yohasi tagara; ale ni Zuda masace Amasiya ka ɲɔgɔn kunbɛn Bɛti Semɛsi, Zuda mara ra. ²² Izirayelimɔgɔw ka Zuda ta mɔgɔw kere ka se sɔrɔ o kan; o bɛɛ borira ka taga o ta so. ²³ Izirayeli masace Yohasi ka Zuda masace Amasiya mina Bɛti Semɛsi, ka taga ni a ye Zeruzalɛmu; Amasiya tun ye Ahaziya dence Yohasi dence le ye. A tagara Zeruzalɛmu dugu kogo ci, k'a ta Efirayimu donda ra, ka taga a bla fɔ donda min bɛ kogo nɔngɔn na; a ka yɔrɔ min ci, o janya tun bɛ nɔngɔn ɲa kɛmɛ naani. ²⁴ A ka sanin bɛɛ ta, ani warigbɛ bɛɛ, ani fɛn o fɛn tun bɛ sɔrɔ Ala ta batoso kɔnɔ, o minw tun karifara Obɛdi Edɔmu ma; a ka masace ta so naforow fana cɛ, ka mɔgɔ dɔw fana mina ka taga ni olugu ye Samari.

*Amasiya sacogo
(Masacew flanan 14.15-20)*

²⁵ Yohasi dence Amasiya, min ye Zuda masace ye, ale ka san tan ni looru le kɛ Yohahazi dence

Yohasi sanin kɔ, min tun ye Izirayeli masace ye.
²⁶ Ayiwa, Amasiya ta ko tɔw, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o kow sebera Zuda masacew ni Izirayeli masacew ta kitabu kɔnɔ.
²⁷ Amasiya nana bɔ Matigi Ala kɔ minke, o nana janfa siri a kama Zeruzalemu; a borira ka taga Lakisi, nka o tagara a kɔ Lakisi, ka taga a faga yi.
²⁸ O k'a su ta ni so dɔw le ye ka na ni a ye, ka na a su don a bemacew suw kere fe Dawuda ta masabonba kɔnɔ.

26

Oziyasi kera Zuda masace ye (Masacew flanan 14.21-22; 15.1-3)

¹ Zuda mara mɔgow beɛ ka Amasiya dence Oziyasi ta k'a sigi masaya ra a face nɔ ra, k'a si to san tan ni wɔrɔ. ² Ale le ka Elati dugu lɔ, ka o dugu bla Zuda mara ta fanga kɔrɔ tuun masace sanin kɔ. ³ Oziyasi sigira masaya ra k'a si to san tan ni wɔrɔ; a ka san bilooru ni fla le ke masaya ra; a signin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yekoliya; Zeruzalemuka tun lo. ⁴ Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, a ka o le ke a ta koketaw beɛ ra, i n'a fo a face Amasiya tun k'a ke cogo min na.

⁵ Ka Jakariya to si ra, Oziyasi jijara kosebe ka tugu Ala kɔ, sabu Jakariya tun be to k'a karan Alapasiran na. A ka wagati min beɛ ke ni a be Matigi Ala kɔ, Matigi Ala k'a ta kow sabati a boro.

⁶ A nana bɔ ka taga Filisikaw kere; a ka Gati dugu kogow ci, ani Yabine dugu kogow, ani Azidɔdi dugu kogow. A ka dugu dɔw lɔ Azidɔdi

mara ra, ani Filisikaw ta jamana yɔrɔ wɛrɛw ra. ⁷ Ala k'a demɛ ka Filisikaw kɛrɛ, ani Arabu minw tun siginin bɛ Guri Baali, ani Mehonikaw. ⁸ Amɔnkaw tun bɛ to ka ninsɔngɔ sara Oziyasi ye. Oziyasi tɔgɔ bɔra ka se fɔ Misiran jamana ra, sabu a ta fanga tun bonyara kɔsɛbɛ. ⁹ Oziyasi ka sankasojan barakaman dɔ lɔ Zeruzalem, Nɔngɔn ta donda kunna, ka dɔ lɔ Kurufurancɛ ta donda kunna, ka dɔ lɔ dugu kogo nɔngɔn na. ¹⁰ A ka sankasojan dɔw lɔ kongokolon kɔnɔ, ka kɔlɔn caman sogi, sabu bɛgan caman tun b'a fɛ jamana dugumayanfan na, ani kɔgɔji kɛnɛgbɛba yɔrɔw ra. Sɛnɛkɛbaga dɔw tun bɛ a ta forow sɛnɛ, ani a ta rɛzɛnforo minw tun bɛ kuruyɔrɔw ra, ani Karimɛli yɔrɔ ra; sɛnɛ kɔni tun ka di a ye kɔsɛbɛ. ¹¹ Oziyasi ta kɛrɛkɛjama tun derira kɛrɛ ra kɔsɛbɛ. Ni o tun bɛ taga kɛrɛ ra, o tun bɛ taran ka kɛ jɛnkuru jɛnkuru, ka kaɲa ni mɔgɔw jateda ye. Masacɛ ta sɛbɛrikɛbaga Yeyɛli ni a ta ciraden Maseya, olugu le tun ka mɔgɔw jate; masacɛ ta jamana kuntigi min ye Hananiya ye, ale le tun ye olugu ɲamɔgɔ ye. ¹² Gbatigi minw tun ye o kɛrɛkɛcefariw ɲamɔgɔw ye, olugu tun ye cɛ waga fla ni cɛ kɛmɛ wɔrɔ (2 600). ¹³ Olugu tun bɛ kɛrɛkɛjama min kunna, o tun ye kɛrɛkɛcefari waga kɛmɛ saba ni wolonfla ni cɛ kɛmɛ looru (307 500). Olugu bɛɛ tun labennin lo ka kɛrɛ kɛ ni baraka ye, janko ka se di masacɛ ma a juguw kan. ¹⁴ Oziyasi ka nɛgɛbennanw, ani tamanw, ani nɛgɛfugulaw, ani nɛgɛderegew, ani kalanw, ani kabakuru bontaw di kɛrɛkɛjama bɛɛ lajennin ma. ¹⁵ Cɛ hakiritigi dɔ fana ka kɛrɛkɛminan

dow lalaga Oziyasi ye Zeruzalemu. O tun be o kerəkeminanw bla sankasojanw kunna, ani dugu kogo nongonw na, ka bijew bon ni a ye, ani ka kabakurubaw firi ni a ye. O kera minke, Oziyasi togo bora kosebe, sabu o k'a deme kosebe fo ka na a ke fangatigiba ye.

Oziyasi k'a yere bonya Ala na korɔ

¹⁶ Ayiwa, wagati min Oziyasi ta fanga nana sabati kosebe, a ta yerebonya kera sababu ye k'a halaki. A ka Matigi Ala, a ta Ala kan bla; a tagara don Matigi Ala ta batoso konɔ ko a be wusunan saraka don wusunanjefen kan.

¹⁷ Sarakalasebaga Azariya donna a ko, ale ni Matigi Ala ta sarakalasebaga ce biseegi; ¹⁸ o bee tun ye ce jagbelenw. O ka masace Oziyasi lalo, k'a fo a ye ko: «Oziyasi, ka wusunan saraka don Matigi Ala ye, o te ele ta baara ye; o ye sarakalasebagaw ta baara le ye, Haruna ta duruja minw saninyara ka bla o baara kama. Bo yoro saninman konɔ, sabu i ka Ala kan bla; nin baara tena bonya foyi la ele kan Matigi Ala na korɔ.» ¹⁹ Oziyasi dimina; o y'a soro wusunandaga tun be a boro, ko a be wusunan don. K'a diminin to sarakalasebagaw korɔ, farirabana do barara ka bo a ten na sarakalasebagaw na na, Matigi Ala ta batoso konɔ, wusunanjefen korɔ yi. ²⁰ Sarakalasebagaw kuntigi Azariya ni sarakalasebaga tow bee ka o na munu k'a fle, k'a ye ko farirabana do bora a ten na. O teliyara k'a labo kene ma. Ale yere fana tun be teliyara ka bo a yere ma, sabu Matigi Ala tun k'a ta kojugu hake bo a ra.

Oziyasi sacogo
(Masacew flanan 15.5-7)

²¹ Oziyasi tora ni o farirabana ye fɔ ka taga a sa. I n'a fɔ o bana tun b'a ra, a tun be bon dɔ kɔnɔ a kelen na, sabu a tun man kan ka don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ tuun. A dence Yotamu le kera masaso kow janabɔbaga ye, ani ka jamana mara.

²² Ayiwa, Oziyasi ta ko tɔw, a damina ni a laban, cira Ezayi, min ye Amɔzi dence ye, ale le ka o kow beɛ sebe. ²³ O kɔ, Oziyasi sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a bemacew suw kere fe masacew ta kaburulo ra, ko sabu farirabana b'a ra. A dence Yotamu le sigira masaya ra a nɔ ra.

27

Masace Yotamu ta wagati
(Masacew flanan 15.32-38)

¹ Yotamu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni wɔrɔ le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tɔgɔ tun ye ko Yerusa; Sadɔki denmuso tun lo. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, a ka o le ke fen beɛ ra, i n'a fɔ a face Oziyasi tun k'a ke cogo min na. ³ Yotamu le ka Matigi Ala ta batoso sanfeyɔrɔ ta donda lɔ, ka caman fara Ofeli kinda kogow kan. ⁴ A ka dugu dɔw fana lɔ Zuda kuruyɔrɔw ra, ka kerebonbaw, ani sankasojanw lɔ yirituw ra. ⁵ A ka Amɔnkaw ta masace kere, ka se sɔrɔ ale kan. O san na, Amɔnkaw ka warigbe tɔni saba ni kilo kemɛ looru (3 500) di a ma, ani alikama* tɔni waga saba (3 000), ani ɔrize tɔni waga saba

(3 000). Amɔnkaw ka o ɲɔgɔn le sara a ye a san flanan ni a san sabanan fana ra. ⁶ Yotamu ta fanga bonyara kosebe, sabu a tun be a ta kow beɛ ke ka ɲa Matigi Ala, a ta Ala ɲa kɔrɔ.

⁷ Ayiwa, Yotamu ta ko tɔw beɛ, ani a ta kerew beɛ, ani a ta kokeninw beɛ, o sebera Izirayeli masacew, ani Zuda masacew ta kow kitabu kɔnɔ. ⁸ A tun sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru; a ka san tan ni wɔrɔ le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ⁹ O kɔ, Yotamu sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don Dawuda ta masabonba kɔnɔ. A dence Ahazi sigira masaya ra a nɔ ra.

28

Zuda masace Ahazi ta wagati (Masacew flanan 16.1-6)

¹ Ahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan. A ka san tan ni wɔrɔ le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. Ko minw terennin lo Matigi Ala ɲa kɔrɔ, a ma o ke, i n'a fo a bemace Dawuda.

² A ka Izirayeli masace tɔw ta sira le ta; a yere ka nege yeele, ka Baali ta jo tagamasiyen dɔw lalaga ka o bato. ³ A ka wusunan sarakaw bo Beni Hinɔmu kurufurance ra, ka taga a yere dence di k'a jeni tasuma ra, jow ye; k'a sɔrɔ Matigi Ala tun ka siya minw gben, ka o ta jamana di Izirayelimɔgow ma, o siyaw le tun be o ko haramuninw ɲɔgɔn kera. ⁴ A tun be to ka began sarakaw ni wusunan sarakaw bo sonnikeyɔrɔw ra, ani kongoriw kunna, ani yiriba flaburumanw jukɔrɔ.

⁵ Matigi Ala, a ta Ala k'a don Siri masace boro. Sirikaw ka se soro a kan, k'a ta mogo caman mina ka taga ni o ye Damasi. Ala k'a don Izirayeli masace fana boro; ale ka se soro a kan k'a ta mogo caman faga. ⁶ Remaliya dence Peka ka Zuda ta mogo waga keme ni mugan (120 000) faga lon kelen na; o bee tun ye kerekerefariw le ye. O kera sabu o tun bora Matigi Ala ko, o bemaw ta Ala. ⁷ Zikiri min tun ye Efirayimu kerekerefari do ye, ale ka masace dence Maseya faga, ani Azirikamu min tun ye masaso kunnasigibaga ye, ani Elikana, min tun ye masace ta jamana kuntigi folo ye. ⁸ Izirayelimogow ka mogo waga keme fla (200 000) le mina o balema Zudakaw ra. O ka o ta musow, ani o dencew, ani o ta denmusow mina. O ka o borofen caman fana ce ka taga ni o ye Samari.

Ala ta cira kumana Izirayelimogow fe

⁹ Ayiwa, Matigi Ala ta cira do tun be yi, min togo tun ye ko Odedi. Kerekrejama min tun be nana Samari, ale bora ka taga o mogow kunben, k'a fo o ye ko: «Matigi Ala, aw bemaw ta Ala tun dimina Zuda mara mogow koru, o koson a ka o don aw boro; nka aw ka o halaki ni juguyaba min ye, o juguya bonyara ka se fo sankolo ma. ¹⁰ Ayiwa, sisan aw ko aw b'a fe ka nin Zudakaw, ani nin Zeruzalemukaw le ke aw ta joncew, ani aw ta jonmusow ye; yala o tuma aw fana ma jurumun do ke ka Matigi Ala, aw ta Ala hake ta wa? ¹¹ O ra, aw ye ne lamen! Aw ka nin mogo

minw mina aw balemaw ra, aw ye o bla ka taga, sabu Matigi Ala ta dimiba le be aw kan.»

¹² Ayiwa, Izirayeli ta kerəkeden tun bora kere ra ka na; Efirayimu mara jamogō minw tun ye Yohanan dence Azariya ye, ani Mesilemoti dence Berekiya, ani Salumu dence Ezekiyasi, ani Hadelayi dence Amasa ye, olugu wurira o kerəkedenw kama. ¹³ O ko o ma ko: «Aw tena don ni nin mogō minaninw ye yan, ni o te, aw bena an jaraki Matigi Ala na korō le. Aw b'a fe ka do le fara anw ta hakew ni anw ta jaraki kan, k'a sorō anw jarkininba lo ka ban; Ala ta dimiba le fana be Izirayelimogōw kan.»

¹⁴ O fora minke, kerəkedenw ka mogō minaninw bla; o tun ka fen minw ce, o ka o beε bla kuntigiw ni jama beε korō. ¹⁵ O ko, mogō minw togōw tun fora, olugu gbarara o mogō minaninw na; fani tun te minw na, o ka fani dow bo fen minaninw na ka o don olugu ra. O ka faniw don o ra, ka sanbara don o sen na, ka domuni ni ji di o ma, ka turu mun o ra. Minw tun te se ka tagama, o ka olugu sigi faliw kan, ka taga ni o ye Zeriko, tamarosunw ta dugu ra, o balemaw fe. O ko, olugu yere sekora ka na Samari.

*Ahazi ka Asirikaw wele ko o ye na ale demε
(Masacew flanan 16.7-20)*

¹⁶ O wagati ra, masace Ahazi ka cira do bla Asiri masace ma ko a ye na ale demε. ¹⁷ O y'a sorō Edomukaw tun nana tuun, ka na Zuda mara mogōw kere, ka dow mina ka taga ni o ye. ¹⁸ Filisikaw fana tun nana ben jamana dugumayanfan ni a woroduguyanfan duguw

kan; o ka dugu minw mina, o kera Beti Semesi ye, ani Ayalon, ani Gederoti, ani Soko ni a kerɛfeduguw, ani Timina ni a kerɛfeduguw, ani Gimizo ni a kerɛfeduguw; o sigira o duguw ra. ¹⁹ O kera sabu Matigi Ala le tun ka Zuda mara majigi, Izirayeli masace Ahazi koson, sabu ale tun ka kopagaminin suguya bee ke Zuda mara ra, ka Matigi Ala kan bla. ²⁰ Asiri masace Tigilati Pileseri, sani ale ye na Ahazi demɛ, a nana ka na nagban le la a kan. ²¹ Ahazi tun ka Matigi Ala ta batoso minanw bee ce, ani masaso minanw bee, ani jamana jamogow ta fenw, ka o bee di Asiri masace ma. Nka o si ma foyi na a ye. ²² Nka hali k'a to o nagbanba ce ra, ale masace Ahazi belen ka do le fara a ta kanblari kan Matigi Ala na korɔ. ²³ Damasi ta batofen minw tun ka se sorɔ a kan, a ka sarakaw bo olugu ye, k'a fo ko: «I n'a fo Siri masacew ta alaw ka o demɛ, ne fana bena saraka bo o ye, janko o ye ne fana demɛ.» Nka o ko kera ale yere ni Izirayelimogow bee ben sababu ye.

²⁴ O ko, Ahazi ka Alabatoso minanw lajen ka o bee cici, ka Matigi Ala ta batoso daw datugu. A ka sarakabonanw lo Zeruzalemu yoro bee ra. ²⁵ A ka sonnikeyyoro dow ke Zuda mara duguw bee ra, ka wusunan sarakaw bo batofen werew ye. A k'a ke ten ka Matigi Ala, a bemaw ta Ala ta dimi lawuri.

²⁶ Ayiwa, a ta ko tow, a ta kewalew, k'a ta a damina ra ka taga a bla a laban na, o bee sebera Zuda masacew, ani Izirayeli masacew ta kitabuw konɔ. ²⁷ Ahazi nana sa ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Zeruzalemu, nka o m'a su don Izirayeli masacew ta kaburuw do ra. A dence

Ezekiyasi sigira masaya ra a no ra.

29

*Zuda masace Ezekiyasi ta wagati
(Masacew flanan 18.1-4)*

¹ Ezekiyasi sigira masaya ra k'a si to san mугan ni looru. A ka san mугan ni kōnōntōn le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A bamuso tōgō tun ye ko Abiya; Jakariya denmuso tun lo. ² Ko minw terennin be Matigi Ala na kōrō, a ka o le ke, k'a dafa i n'a fō a bemace Dawuda yere tun k'a ke cogo min na.

³ A ta masaya san fōlō ra, a karo fōlō, a ka Matigi Ala ta batoso daw dayele, k'a konw lalaga. ⁴ A ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mōgōw wele ka na o lajen Alabatoso lukene terebōyanfan na, ⁵ k'a fō o ye ko: «Levi* ta mōgōw, aw ye ne lamēn! Aw ye aw yere saninya, ka Matigi Ala, aw bemaw ta Ala ta batoso fana saninya. Aw ye fen saninyabariw bee labō yōrō saninman kōnō; ⁶ sabu an bemaw ka Ala kan bla. O ka kojugu ke Matigi Ala, an ta Ala na kōrō; o bōra Ala kō, ka o na bō Matigi Ala ta yōrō saninman na, ka o kō don a ma. ⁷ O ka hali a bolondaw bee datugu, k'a fitinaw faga. O ma wusunan saraka bō Izirayeli ta Ala ye, o ma saraka jenita bō a ye yōrō saninman kōnō. ⁸ O koson Matigi Ala ta dimi sera Zuda mara mōgōw ni Zeruzalemukaw bee ma. A ka o ke siranya sababu ye, ka jamana ke yōrō lakolonba ye, ka o ke lōgōbōrifēn ye mōgōw fe, i n'a fō aw yere na b'a ra cogo min na. ⁹ Aw y'a fle, o le koson o ka an bemaw

faga ni kerɛkemuru ye; o ka an dencew, ani an denmusow, ani an ta musow mina ka taga ni o ye.

¹⁰ «Ayiwa, sisan, a be ne jusu ra ka jɛnɔɔɔnya don ni Matigi Ala ye, Izirayeli ta Ala, janko a ta dimiba ye mabɔ an na. ¹¹ O ra, sisan, ne denw, aw ye aw sɔbe don; sabu Matigi Ala ka aw le panawoloma janko aw ye baara ke a na korɔ, ka ke a ta baardenw ye, ka to ka wusunanan sarakaw bɔ a ye.»

Levi* ta mɔɔw ka Alabatosoba saninya

¹² Ayiwa, Levi* ta mɔɔ minw wurira, olugu fle: Amasayi dence Mahati, ani Azariya dence Yoweli; olugu tun ye Kehatikaw le ye. Minw tun ye Merari ta mɔɔw ye, olugu tun ye Abidi dence Kisi ye, ani Yehaleli dence Azariya. Minw tun ye Gerisonkaw ta mɔɔw ye, o tun ye Zima dence Yoha ye, ani Yowa dence Edeni. ¹³ Minw tun ye Elisafan ta mɔɔw ye, o tun ye Simiri ni Yeweli ye. Minw tun ye Asafu ta mɔɔw ye, o tun ye Jakariya ni Mataniya ye. ¹⁴ Minw tun ye Heman ta mɔɔw ye, o tun ye Yeyeli ni Simeyi ye. Minw tun ye Yedutun ta mɔɔw ye, o tun ye Semaya ni Uziyeli ye.

¹⁵ O ka o balema tɔw lajen; o ka o yere saninya. O kɔ, o nana Matigi Ala ta batoso saninya, i n'a fɔ masace tun k'a fɔ cogo min na, ka kapa ni Matigi Ala yere ta kuma ye. ¹⁶ Sarakalasebagaw donna Matigi Ala ta batoso kɔnɔnɔyɔrɔ ra k'a saninya. O ka fen saninyabari min o min sɔrɔ Matigi ta batoso kɔnɔ, o ka o beɛ labɔ ka taga a bla Alabatosoba lu kɔnɔ. Levi* ta mɔɔw ka

o fenw ce ka bo ni o ye, ka taga o ke Sedoron kodinga konɔ. ¹⁷ O tun ka Alabatosoba saninyari damina karo folo tere folo. Karo tere seegi, o donna Matigi Ala ta batoso bolon konɔ, ka tere seegi ke Matigi Ala ta batoso saninyari ra. O karo folo tere tan ni wɔɔɔ, o banna o baara ra.

¹⁸ O ko, o tagara masace Ezekiyasi fe, ka taga a fo a ye ko: «An ka Matigi Ala ta batoso bee saninya: sarakajenifen ni a minanw bee, ani sarakaburu tabali ni a minanw bee. ¹⁹ Masace Ahazi tun tora a ta kojuguke ra ka fen minw bee lanogɔ, an ka o bee laben k'a saninya; o fenw be Matigi Ala ta sarakajenifen na fe.»

Alabatosoba saninyara ka bla Ala ta baara kama

²⁰ Masace Ezekiyasi wurira sogomada jona fe, k'a ta jamana namogow lajen, ka taga Matigi Ala ta batoso konɔ. ²¹ O nana ni misitoran wolonfla ye, ani sagajigi wolonfla, ani sagaden wolonfla; o nana ni bakoronin wolonfla fana ye, ka na o ke jurumunyafa saraka ye masace ta somogow koson, ani yoro saninman koson, ani Zuda mara koson. Masace k'a fo sarakalasebagaw ye, minw ye Haruna ta durujaw ye, ko o ye o sarakaw bo Matigi Ala ta sarakajenifen kan.

²² Sarakalasebagaw ka misitoranw kannatige, k'a jori mina, k'a seriseri sarakajenifen kan. O ka sagajigiw kannatige, ka o fana jori seriseri sarakajenifen kan. O ka sagadenw fana kannatige ka o fana jori seriseri sarakajenifen kan.

²³ O ko, bakoronin minw tun be jurumunyafa saraka ye, o gbarara ni o ye masace koro, ani jama koro. Olugu ka o borow la o kan.

24 Sarakalasebagaw ka o kannatige ka o jori bon sarakajenifen kan, k'a ke jurumunyafa saraka ye, ka Izirayelimogow ta jurumunw kafari o ye; sabu masace tun k'a fo ko saraka jenitaw, ani jurumunyafa sarakaw tun ka kan ka bo Izirayeli jamana bee le ye.

25 A ka Levi* ta mogow bla Matigi Ala ta batoso konon ni siranegetegeere ye, ani goniw, ani koraw, i n'a fo Dawuda tun k'a fo cogo min na, ani masace ladibaga Gadi, ani cira Natan; sabu Matigi Ala le tun ka o kuma yira a ta ciraw ra ko o y'a fo.

26 Levi* ta mogow lolora ni Dawuda ta forifenw ye; burufiyetaw tun be sarakalasebagaw boro.

27 Ezekiyasi k'a fo o ye ko o ye saraka jenita* bo sarakajenifen kan. O ka saraka jenita* bori damina minke, o ka Matigi Ala ta donkiriw fana damina ni buru fiyetaw ye, ani Izirayeli masace Dawuda ta forifenw. 28 Jama bee ka o yere majigi ka Ala bato. O ka donkiriw la, ka buruw fiye fo ka taga saraka jenita* jeni ka ban. 29 Saraka jenita bora ka ban tuma min na, masace ni a nofemogow bee birira ka Ala bato. 30 O ko, masace Ezekiyasi ni a ta jamana pamogow k'a fo Levi* ta mogow ye ko o ye Matigi Ala tando ni Dawuda ta kumaw ye, ani ladibaga Asafu ta kumaw; o ka Ala tando ni pagariba ye, ka o yere majigi, ka biri ka Ala bato.

31 O ko, Ezekiyasi ka kuma ta k'a fo ko: «Sisan aw ka aw yere bla danna Matigi Ala ye; o ra aw ye gbara ka na ni aw ta began sarakaw ni aw ta barakalari sarakaw ye Matigi Ala ta batoso konon.» Jama nana ni o ta began sarakaw ni o

ta barakalari sarakaw ye; minw boro lablanin tun lo, olugu nana ni saraka jenitaw ye. ³² Jama nana ni saraka jenita minw ye, o kera misitoran biwolonfla, ani sagajigi keme, ani sagaden keme fla. O bee tun ye saraka jenita ye k'a di Matigi Ala ma. ³³ O ka began minw di fana, o tun ye misitoran keme wooro, ani saga waga saba. ³⁴ Nka i n'a fo sarakalasebagaw tun man ca, o ma se ka o saraka jenitaw bee boso; o ra o balema minw ye Levi* ta mogow ye, olugu nana o deme ka baara ban, sani k'a to sarakalasebaga tow ye o yere saninya; sabu Levi* ta mogow tun ka saninyari ko mina ni o sobe ye ka teme sarakalasebagaw kan. ³⁵ Saraka jenitaw tun ka ca, ani ninsondiya sarakaw ta turuw, ani rezenji saraka min be fara saraka jenitaw* kan. Matigi Ala ta batoso baara daminana tuun o cogo le ra. ³⁶ Ezekiyasi ni jama bee ninsondiyara, sabu Ala ka o konuman ke a ta mogow ye; o kow kera joona fana.

30

Ezekiyasi ka mogow wele

¹ Ayiwa, Ezekiyasi ka cira bla ka taga Izirayeli mara bee ra, ani Zuda mara ra; a ka sebe dow ci Efirayimu ta mara ni Manase ta mara ra, ko o ye na Matigi Ala ta batoso ra Zeruzalemu, ka na Jonyaban nanagbe ke Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye. ² Masace ni a ta jamana namogow, ani Zeruzalemukaw bee tun k'a latige ko Jonyaban nanagbe ye ke san karo flanan na. ³ O tun ma se k'a ke a wagati ra, sabu sarakalasebaga minw

tun ka o yere saninya olugu tun man ca, jama fana tun ma lajen Zeruzalemu. ⁴ Ayiwa, o ko benna masace ni jama bee lajennin ma. ⁵ O ra, o k'a latige k'a fo Izirayeli jamana yoro bee ra, k'a ta Beri Seba ka taga a bla fo Dan, ko mogow ka kan ka na Jonyaban panagbe ke Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ye Zeruzalemu, sabu mogow caman tun te o panagbe kera tuun, i n'a fo a sebera cogo min na.

⁶ Masace ni a ta jamana pamogow ka sebe minw ke, ciradenw tagara ni o ye Izirayeli ni Zuda mara fan bee ra. Ka kapa ni masace ta kuma ye, o ko: «Izirayelimogow, aw to minw bosira ka bo Asiri masacew boro, aw ye kosegi ka na Matigi Ala fe, Iburahima ni Isiyaka, ni Izirayeli ta Ala, janko ale fana ye kosegi aw fe. ⁷ Aw kana ke i ko aw bemaw, ani aw balema minw ka Matigi Ala, o bemaw ta Ala kan bla, k'a to Ala ka o ta jamana ke yoro lakolon ye i n'a fo aw yere na b'a ra cogo min na. ⁸ O ra, aw kana aw torokun gbeleya i n'a fo aw bemaw k'a ke cogo min na. Aw ye aw yere di Matigi Ala ma, ka na a ta yoro saninman na, a ka yoro min saninya k'a ke a yere ta ye tuma bee. Aw ye baara ke Matigi Ala, aw ta Ala ye, janko a ta dimiba ye mabo aw ra. ⁹ Ni aw ka kosegi ka na Matigi Ala fe, aw balemaw ni aw dencew bena hina soro o minabagaw fe; o fana bena kosegi ka na nin jamana ra, sabu Matigi Ala, aw ta Ala be hina, a fana be neema ke. Ni aw ka kosegi ka na a fe, a tena ban aw ra.»

¹⁰ Ayiwa, ciradenw temena duguw bee ra; o tagara Efrayimu mara ra, ka taga Manase ta

mara ra, ka taga fo Zabulon ta mara ra. Nka mɔgɔw tun be yerekora o ma le, ka ke o logobo ye. ¹¹ O bee n'a ta, Aseri, ani Manase, ani Zabulon ta mɔgɔ dow ka o yere majigi ka son ka na Zeruzalemu. ¹² Ala ka Zuda mara mɔgɔw fana deme; a ka miiriya kelen don o bee jusu ra, k'a to masace ka min fo ka kapa ni Matigi Ala ta kuma ye, o sonna ka o ke.

Izirayelimɔgɔw ka Jonyaban panagbe ke

¹³ Mɔgɔ camanba nana lajen Zeruzalemu ka burufunubari panagbe ke san karo flanan na. O tun kera jama camanba le ye. ¹⁴ Sarakabonan minw tun be Zeruzalemu, o ka olugu cen; o ka wusunan sarakabonanw fana ta ka taga o bee firi Sedoron ko konɔ. ¹⁵ O ko, o ka Jonyaban saraka faga san karo flanan tere tan ni naani na. Sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw maroyara; o ka o yere saninya, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ta batoso konɔ. ¹⁶ O bee lora o loyoro ra, i n'a fo a fora Ala ta baarden Musa ta sariya ra cogo min na. Levi* ta mɔgɔw le tun be began jori di sarakalasebagaw ma, olugu be a seriseri. ¹⁷ Mɔgɔ caman tun be jama ra minw tun ma o yere saninya; o ra minw tun ma saninya, Levi* ta mɔgɔw le ka Jonyaban sarakaw faga olugu ye, janko k'a saninya k'a di Matigi Ala ma. ¹⁸ Mɔgɔ caman tun be jama ra minw tun ma o yere saninya; olugu caman tun bora Efrayimu ta mara ra, ani Manase ta mara ra, ani Isakari ta mara ra, ani Zabulon ta mara ra. Olugu ka Jonyaban saraka domu, k'a soro a sebera cogo min na, o m'a ke ten. O koson Ezekiyasi ka Ala

daari o ye, k'a fɔ ko: «Matigi Ala, ele min ka ni, yafa bɛɛ ma; ¹⁹ min o min jijara ka tugu Ala ko, Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala, hali ni a kɛra ko o tigi m'a yɛɛ saninya i n'a fɔ a ka kan ka kɛ cogo min na, ele ye yafa o ma.» ²⁰ Matigi Ala ka Ezekiyasi ta daariri lamɛn; a yafara o mɔgɔw ma.

²¹ O ra, Izirayɛlimɔgɔ minw tun bɛ Zeruzalɛmu, olugu ka burufunubari janagbɛ kɛ tere wolonfla, ni jagariba ye. Lon o lon, Levi* ta mɔgɔw, ani sarakalasebagaw tun bɛ to ka Matigi Ala tando ni forifɛn kanbaw ye, ka Matigi Ala bonya. ²² Ezekiyasi kumana Levi* ta mɔgɔw bɛɛ fɛ, ka o ja gbɛlɛya, sabu o tun timinadiyara Matigi Ala ta baara ra kɛsɛɛ. O ka sarakaw domu fɔ tere wolonfla, ka ninsɔndiya sarakaw bɔ, ka Matigi Ala, o bɛmaw ta Ala bonya.

²³ O kɔ, jama bɛɛ lajennin bɛnna a ra ko o ye tere wolonfla wɛɛ kɛ tuun janagbɛ ra. O ka tere wolonfla wɛɛ kɛ, ka jagari; ²⁴ sabu Zuda masacɛ Ezekiyasi tun ka misitoran waga kelen ani saga waga wolonfla (7 000) le di jama ma. Jamana janmɔgɔw tun ka misitoran waga kelen ani saga waga tan le di jama ma. Sarakalasebaga caman tun ka o yɛɛ saninya. ²⁵ Zuda mara mɔgɔw bɛɛ, ani sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw, ani mɔgɔ minw bɛɛ tun nana ka bɔ Izirayɛli, ani lonan minw tun bɔra Izirayɛli, walama minw tun siginin bɛ Zuda mara ra, bɛɛ le jagarira. ²⁶ O kɛra jagariba le ye Zeruzalɛmu. Kabini Izirayɛli masacɛ Dawuda dencɛ Sulemani ta wagati ra, nin ko jɔgɔn tun ma deri ka kɛ ban Zeruzalɛmu.

²⁷ O kɔ, sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw wurira ka dugawu ke jama ye. Ala ka o ta dugawu men; o ta daarikan sera fo Ala ta yoro saninman na sankolo kono yi.

31

Ezekiyasi ka Alabatoso baara laben

¹ Nanagbe bee nana ban tuma min na, Izirayelimogo minw bee tun be yi, olugu tagara Zuda duguw ra, ka taga kabakurujanw benben, ka jo musoman Asera ta berew benben; sonnikeyoro minw be kongoriw kan o ka olugu ni sarakabonanw bee waraga ka bo Zuda, ani Boniyaminu, ani Efirayimu, ani Manase ta maraw ra, fo ka taga o bee ban. O ko, Izirayelimogow bee kosegira ka taga o sigiyorow ra, o ta duguw ra.

² Ezekiyasi ka sarakalasebagaw, ani Levi* ta mɔgɔw sigi ka kapa ni o ta jenkuruw ye, bee ni a ta baara. Sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw ta baara tun ye saraka jenitaw* ye, ani ninsondiya sarakaw, ani Alabatoso baaraw, ani ka donkiriw la, ka baraka la Ala ye, k'a tando Matigi Ala ta batoso donda ra. ³ Masace ka do bo a yere ta naforow ra ka o di, janko o ye to ka o ke saraka jenitaw ye: sogoma ta, ani wulafe ta, ani Nenekirilonw ta, ani karokuraw ta, ani nanagbew ta, i n'a fo a sebera Matigi Ala ta sariya ra cogo min na. ⁴ A k'a fo Zeruzalemukaw ye, ko o ye to ka sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw ninyoro di o ma, janko o ye jija Matigi Ala ta sariya sira tagama ra. ⁵ O kuma sera

mogow ma minke, Izirayelimogow nana ni o ta simanw kunfolow ye caman, ani o ta rezenjikura, ani turu, ani li, ani o ta forow ta senefenw bee. O nana ni o ta fenw bee yaga ye, caman. ⁶ Izirayelimogow, ani Zuda mara mogow minw tun siginin be Zuda duguw ra, olugu fana ka o ta misiw, ani o ta sagaw, ani o ta baw yagaw di; fen saninman minw tun ka kan ka di Matigi Ala, o ta Ala ma, o ka o fana yaga di. O ka o fenw tonton jogon kan. ⁷ O ka o fenw lajenri damina san karo sabanan na, ka taga a laban fo san karo wolonflanan le ra. ⁸ Ezekiyasi ni a ta jamana jamogow nana o fenw tontonnin ye minke, o ka baraka la Matigi Ala ye, ani a ta mogow, minw ye Izirayelimogow ye. ⁹ Ezekiyasi ka sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow pininka o fenw ko ra. ¹⁰ Sarakalasebagaw kuntigi Azariya, min ye Sadoki ta somogow do ye, ale k'a jaabi ko: «Kabini mogow k'a damina ka na ni o borofenw ye Matigi Ala ta batoso konon, an ka domuni soron k'a domu ka fa, fon k'a to to caman; sabu Matigi Ala ka baraka don a ta mogow ra. Fen minw dira o to le ye nin bee ye tan.»

¹¹ Ezekiyasi k'a fon ko o ye fenmarayoron dow laben Matigi Ala ta batoso konon; o ka o laben. ¹² Mogow ka o borofen minw di, ani o ta yagaw, ani fen saninman tow, o tun be to ka taga o fenw bla o yoron ra; o ka o baara ke ka na a cogo ra. Levi* ta mogow min ye Konaniya ye, ale le tun ye o ko jamogow ye, k'a balemacen Simayi gban ale ra. ¹³ Yeyeli, ani Azaziya, ani Nahati, ani Asaheli, ani Yerimoti, ani Yozabadi, ani Eliyeli, ani Isimakiya, ani Mahati, ani Benaya, olugu le tun ye o baaraw

kɔrɔsibagaw ye; Konaniya ni a balemace Simeyi le tun ye olugu bɛɛ namɔgɔw ye. Masace Ezekiyasi ni Alabatoso kuntigi Azariya, olugu le tun ka o kow bɛɛ latige.

¹⁴ Levi* ta mɔgɔ min tun ye Imina dence Kore ye, min tun ye tereɔyanfan donda kɔrɔsibaga ye, mɔgɔw tun bɛ fen minw di Ala ma o yere sago ma, ale le tun bɛ o fenw mina; mɔgɔw tun bɛ fen minw di Matigi Ala ma, ani fen saninmanbaw, ale fana le tun bɛ o fenw tarantaran. ¹⁵ Edeni, ani Miniyaminu, ani Yosuwe, ani Semaya, ani Amariya, ani Sekaniya, olugu le tun bɛ a kere fe sarakalasebagaw ta duguw ra, k'a deme ka fenw taran ka na o balemaw ra, mɔgɔkɔrɔba fara denfitini kan, ka kapa ni o ta jenkuruw ye.

¹⁶ Ceden minw ka san saba sɔrɔ, ani minw temena o kan, o tun bɛ olugu fana ninyɔrɔ di o ma, minw tɔgɔ tun sebera buruju kitabu kɔnɔ, ani minw bɛɛ tun bɛ don Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, janko baara minw karifara o ma ka o baaraw ke, ka kapa ni o ta jenkuruw ye. ¹⁷ O tun ka sarakalasebagaw tɔgɔw sebe, bɛɛ ni a ta gba; nka min ye Levi* ta mɔgɔw ye, minw si tun ka san mukan sɔrɔ, ani minw temena o kan, o tun ka olugu tɔgɔ sebe ka kapa ni o ta baaraw ni o ta jenkuruw le ye. ¹⁸ O tɔgɔw tun sebera, o ni o ta denfitiniw bɛɛ, ani o ta musow, ani o dencew ni o denmusow. O ta gɔbamɔgɔw bɛɛ tɔgɔw le tun sebera; sabu o tun ka o yere bla danna yɔrɔ saninman ta baara le kosɔn.

¹⁹ Sarakalasebaga minw tun ye Haruna ta durujaw ye, minw tun siginin bɛ kongokɔnɔyɔrɔw ra, sarakalasebagaw ta duguw kerefeyɔrɔw ra, o

ka mɔgɔ dɔw janawoloma yɔrɔ bɛɛ kelen kelen na, janko olugu ye to ka domuni nin mɔgɔw ra, sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw cɛ ra.

²⁰ Ayiwa, Ezekiyasi ka o le kɛ Zuda mara bɛɛ ra. Ko minw ka ji, ani ko minw terennin lo, ani ko minw bennin lo Matigi Ala, a ta Ala ja kɔrɔ, a ka o le kɛ. ²¹ A ka baara o baara kɛ Alabatoso ta kow ra, walama Ala ta sariya ni a ta kuma sira tagama ko ra ka Ala ta jɛnɔgɔnya jini, a ka o bɛɛ kɛ ni a jusukun bɛɛ ye; o baaraw fana pana.

32

Asiri masacɛ nana Ezekiyasi kama (Masacɛw flanan 18.13; Ezayi 36.1)

¹ Ayiwa, o kow kɔ fɛ, Ezekiyasi ka o baaraw kɛ ni kankelentigiya ka ban tuma min na, Asiri masacɛ Senakeribu nana ben Zuda mara kan, ka dugu barakamanw lamini, ko a bɛ kogow ci ka don fanga ra. ² Ezekiyasi nana a ye ko Senakeribu nakun tun ye ka na Zeruzalemu dugu kɛrɛ minke, ³ a sigira ka kuma ni a ta jamana jamɔgɔw ni a ta kɛrɛkɛcɛfariw ye, ko jidinga minw bɛ dugu kɔ fɛ, ko o ye o bɛɛ gberen. ⁴ Olugu sɔnna a ta ma. Jamaba nana jɔgɔn lajen; jidinga ni kɔ min o min tun bɛ woyo o mara ra o ka o bɛɛ gberen. O ko: «Asiri masacɛw man kan ka na ji camanba sɔrɔ o yɛrɛ ja yan.» ⁵ Ezekiyasi k'a yɛrɛ ja gbeleya ka dugu kogo yɔrɔcenninw lalaga; a ka dɔ fara sankasojanw janya kan. A ka kogo wɛrɛ lɔ dugu kɔ fɛ, ka Milo yɔrɔ fana laben Dawuda ta masabonba kɔnɔ, ka kɛrɛkɛminanw, ani nɛgɛbennanw caman jini. ⁶ A ka kɛrɛkɛden

kuntigi dɔw sigi jama kunna; o ko, a ka olugu lajen a yere koro dugu donda ra, ka kuma o fe ka o ja gbeleya; a ko: ⁷ «Aw ye jija, ka aw ja gbeleya! Aw kana siran, aw ja kana tige Asiri masace ni a ta jamaba ja, sabu min be ni anw ye, o baraka ka bon ni ale nofemogow ye. ⁸ Adamadenw le be ni ale ye; nka Matigi Ala, an ta Ala le be ni an ye; ale le bena an demɛ, ka kere ke an no ra.»

Ayiwa, mogow ka o jigi la Zuda masace Ezekiyasi ta kuma kan.

Senakeribu ka cira min ci Zeruzalemukaw ma (Masacew flanan 18.17-37; 19.9-19; Ezayi 36.2-22; 37.9-20)

⁹ Ayiwa, o ko, Asiri masace Senakeribu k'a ta jamana jamogo dɔw ci ka taga Zeruzalemu; o y'a soro ale yere tun be Lakisi ja fe ni a ta kerekajama bee ye. A ka o ci Zuda masace Ezekiyasi fe, ani Zuda mara mogow minw bee tun be Zeruzalemu, ko o ye taga a fo o ye, ko: ¹⁰ «Asiri masace Senakeribu ko: <O tuma aw ka aw jigi la mun le kan, ka aw yere datugu ka to Zeruzalemu kono? ¹¹ Aw m'a lon ko Ezekiyasi be aw lafirira le, k'a to kongow ni jiminlogow ye aw faga yan wa, ka ke a fo ye ko: Matigi Ala, an ta Ala bena an bosi Asiri masace boro? ¹² Yala ale Ezekiyasi yere le ma Matigi Ala ta sonnikeyorow cen ka bo kongoriw kan, ani a ta sarakabonanw fana, ka soro k'a fo Zuda mara mogow, ani Zeruzalemukaw ye ko o ka kan ka Ala bato sarakabonan kelen doron le kan, ka wusunan sarakaw bo o yoro ra wa? ¹³ Yala ne ni ne ta bemaw ka min ke jamana tow bee ta mogow ra, aw ma o lon wa? Yala o jamanaw ta mogow ta

alaw sera ka o ta jamana bɔsi ka bɔ ne boro wa? ¹⁴ Ne bɛmaw ka o siya minw halaki, o siyaw ta alaw bɛɛ ra, juman kelen le sera k'a ta mɔgɔw bɔsi ka bɔ ne boro, ka na a fɔ ko Ala bɛ aw bɔsi ka bɔ ne boro? ¹⁵ O ra, aw kana a to Ezekiyasi ye aw nɛgɛ, ka aw lafiri tan. Aw kana la a ra dɛ! Sabu siya si, walama jamana si ta ala ma se ka o ta mɔgɔw bɔsi ka bɔ ne boro, ani ne bɛmaw boro. O tuma aw ta alaw bɛna aw bɔsi cogo di ka bɔ ne boro? »

¹⁶ Senakeribu ta jamana jamɔgɔw belen ka kɛ kumakolonw fɔ ye Matigi Ala ma, ani Ala ta baaraden Ezekiyasi ma. ¹⁷ Senakeribu tun ka sɛbɛ dɔ kɛ ka Matigi Ala, Izirayeli ta Ala mafiyɛnya, k'a fɔ ko: «Jamana tɔw ta mɔgɔw ta alaw ma se ka o ta mɔgɔw bɔsi ne boro cogo min na, o cogo ra Ezekiyasi ta Ala tɛna se k'a ta mɔgɔw bɔsi ka bɔ ne boro.» ¹⁸ O pɛrɛnna ka o kuma fɔ ni kanba ye Zuda mɔgɔw yɛrɛ ta kan na, janko Zeruzalɛmuka minw tun bɛ kogo kunna, ka siranya ni jatigɛ bla olugu ra, k'a to Asirikaw ye se ka dugu mina. ¹⁹ O ka Zeruzalɛmu ta Ala ta ko ta k'a kɛ i n'a fɔ siya tɔw ta alaw, mɔgɔw yɛrɛ boro bɛ ala minw lalaga.

Ezekiyasi sera Senakeribu ra

(Masacɛw flanan 19.1,35-37; Ezayi 37.1,36-38)

²⁰ Ayiwa, masacɛ Ezekiyasi ni cira Ezayi, min ye Amɔzi dence ye, olugu ka Ala daari o ko ra, ka o kan lase Ala ma sankolo ra. ²¹ O kɛra minke, Matigi Ala k'a ta mɛlɛkɛ dɔ ci ka na Asiri masacɛ ta kerekejama halaki: a kerekeɛɛfariw bɛɛ, a jamɔgɔw, ani a kerekuntigiw bɛɛ. Masacɛ

Senakeribu k'a ye ten minke, a sekora a ta jamana ra a maroyaninba. A tagara don a ta ala ta batoso koro; a yere dencew tagara a faga o yoro ra yi ni kerekemuru ye.

²² O cogo le ra, Matigi Ala ka Ezekiyasi ni Zeruzalemukaw kisi ka bo Asiri masace Senakeribu boro, ani ka bo o juguw bee boro. A ka nasuma di o ma fan bee ra. ²³ Mogo caman nana o ta sarakaw di Matigi Ala ma Zeruzalemu, ani ka bonyaw di Zuda masace Ezekiyasi ma. K'a ta o wagatiw ra, do farara masace Ezekiyasi ta bonya kan siya tow bee na koro.

Masace Ezekiyasi ta bana

(Masacew flanan 20.1-21; Ezayi 38.1-8; 39)

²⁴ O wagati ra, Ezekiyasi nana bana, fo a tun be jini ka sa. A ka Matigi Ala daari; Matigi Ala k'a jaabi, ka kabako do ke a ye. ²⁵ Nka o kopuman min kera Ezekiyasi ye, a ma ke o lonbaga ye. Yerebonya donna a jusu ra; o kera minke, Ala ta dimi sera ale ni Zuda ni Zeruzalemu bee ma. ²⁶ O ra, Ezekiyasi k'a ta yerebonya dabra k'a yere majigi. Zeruzalemukaw fana ka o yere majigi. O kera minke, Matigi Ala ta dimi ma se o ma tuun Ezekiyasi yere ta tere ra.

²⁷ Ezekiyasi ka naforo caman soro, ani bonya caman. A ka naforo caman mara a yere ye: warigbe, ani sanin, ani luluw, ani kasadiyananw, ani negebennanw, ani fen dawulaman suguya bee. ²⁸ A ka bon dow lo, ka o ke simanblayoro ye, ka dow ke rezenji marayoro ye, ani turu marayoro. A ka began marayoro dow lo began suguya bee ye, ani a ta sagakuruw ye. ²⁹ A ka

dugu dow lo fana. Sagaw, ani baw, ani misiw tun b'a fe caman; sabu Ala tun ka naforo caman di a ma. ³⁰ Ale Ezekiyasi kelen le ka Giyon ko ta ji boyoro da gberen a sanfeyoro ra, k'a ji lana dugumayanfan na terebenyanfan na Dawuda ta masabonba konɔ. A ka baara o baara dabɔ, o bee jana a boro.

³¹ O bee n'a ta, kabako minw tun kera a ta jamana ra, wagati min na Babiloni jamana jamogow ta ciradenw nana a fe ka na a jininka o kabakow ko ra, o wagati ra Ala bora a ko, janko k'a segesege, k'a lon ko minw bee be a jusukun na.

³² Ayiwa, Ezekiyasi ta ko tow bee, a ka kopuman minw ke Ala na korɔ, o kow sebera cira Ezayi, Amɔzi dence ta ciraya kitabu konɔ, ani Zuda ni Izirayeli masacew ta kitabuw konɔ.

³³ O ko, Ezekiyasi sara, ka taga fara a bemaw kan; o k'a su don Dawuda dencew ta kaburuw sanfeyoro ra. Zuda mara mogow bee, ani Zeruzalemukaw bee k'a sanga bonya. A dence Manase sigira masaya ra a no ra.

33

Zuda masace Manase ta wagati (Masacew flanan 21.1-18)

¹ Manase sigira masaya ra k'a si to san tan ni fla; a ka san bilooru ni looru le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ² A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. Matigi Ala tun ka siya minw gben ka bo Izirayelimogow ja, a ka o siyaw ta ko haramuninw jogon le ke. ³ A face Ezekiyasi tun ka sonnikeyoro minw cici ka bo kongoriw

kan, a ka o bɛɛ lalaga kokura tuun. Jo min ye Baali ye, a ka sarakabɔnan dɔw lo o jo togo ra. A ka bere do turu jo musoman Asera togo ra. A k'a kinbiri gban ka karo ni lolow bɛɛ bato. ⁴ A ka sarakabɔnan werɛw lo Matigi Ala ta batoso kɔnɔ; k'a sɔrɔ Matigi Ala tun k'a fo ko ale togo bɛna sigi Zeruzalemu le wagati bɛɛ.

⁵ A ka sarakabɔnan dɔw lo Matigi Ala ta batoso lukɛnɛ fla bɛɛ kɔnɔ karo ni lolow bɛɛ togo ra. ⁶ A k'a dɛncɛ di o k'a jɛni tasuma ra k'a kɛ saraka ye Beni Hinɔmu ta kurufurance ra. A tun bɛ lagberi kɛ, ka jinamoriyakow kɛ, ani subagaya. A ka mɔgo dɔw sigi, minw bɛ suw wele, ka lagberi kɛ. A ka do fara a ta kojuguw kan Matigi Ala ja kɔrɔ, ka Matigi Ala jusu bo. ⁷ A tun ka jo do tagamasiyɛn min lalaga, a ka o bla Ala ta batoso kɔnɔ, k'a sɔrɔ Ala tun k'a fo Dawuda ye, ka na a fo a dɛncɛ Sulemani fana ye o so ko ra, ko: «Ne ka nin batoso ani nin Zeruzalemu dugu le janawoloma Izirayeli mara bɛɛ ra, ka ne togo sigi nin yɔrɔ ra wagati bɛɛ, ani tuma bɛɛ. ⁸ Ne ka sariyaw, ani ciw ni cifɔnin minw bɛɛ yira Musa ra k'a fo o ye, ni o ka o bɛɛ sira tagama ka ja, o tuma ne ka nin jamana min di aw bɛmaw ma, ne tɛna Izirayelimogow labo o jamana ra tuun.»

⁹ Nka Manase ka Zuda mara mɔgow, ani Zeruzalemukaw lafiri; Matigi Ala tun ka siya minw halaki ka bo Izirayelimogow ja, o ka kojugu kɛ ka tɛmɛ hali o siyaw kan. ¹⁰ Matigi Ala kumana Manase ni a ta mɔgow fɛ, nka o ma o janto a ta kuma ra.

Manase nimisara

¹¹ O kera minke, Matigi Ala ka Asiri masace ta kerεkejama kuntigiw bla ka na o kama; olugu nana Manase mina ka nege don a nun na, k'a siri ni siranεgejoroko ye ka taga ni a ye Babiloni.

¹² K'a to o tɔɔɔ le ra, a ka sɔɔ ka kasi ka Matigi Ala, a ta Ala daari kosebe, k'a yere majigi kosebe a bemaw ta Ala na kɔɔ. ¹³ A ka Ala daari minke, Ala k'a jaabi. Ala k'a ta makarikan lamɛn, k'a laseko ka taga a ta masaya ra Zeruzalemu. O le ra, Manase k'a lon ko Matigi Ala le ye Ala ye.

¹⁴ O ko fe a ka kogo do lo Dawuda ta masabonba kofeyoro ra, Giyon terebenyanfan na, kurufurance ra, ka taga se fo Jegew ta donda ma; o kogo tun ka Ofeli lamini. A tun k'a janya kosebe fana. A ka kerεkuntigi dow fana bla Zuda dugu barakamanw bee ra. ¹⁵ Batofen werew, ani jo min tun be Matigi Ala ta batoso kono, a ka o bo yi, ani a tun ka sarakabonan minw lo Matigi Ala ta batoso ta kongori kan, ani Zeruzalemu. O tagara o fenw bee firi dugu ko fe. ¹⁶ A ka Matigi Ala ta sarakajenifen lo kokura, ka ninsondiya sarakaw, ani barakalari sarakaw bo. A k'a fo Zuda mara mogow ye ko o ye Matigi Ala, Izirayeli ta Ala le bato. ¹⁷ Mogow tun be sarakaw bora kongoriw kan hali bi, nka o tun be o sarakaw bora Matigi Ala, o ta Ala doron le ye.

¹⁸ Ayiwa, Manase ta ko tow, a ka Ala daari cogo min na, ani a ladibagaw ka kuma minw fo a ye Matigi Ala togo ra, Izirayeli ta Ala, o kow sebera Izirayeli masacew ta kow kitabu kono. ¹⁹ A ta daariri, ani Ala ka a ta daariri lamɛn cogo min na, ani a ta jurumunw, ani a ta kanblari, ani a tun ka sonnikeyorow lo kongoriw kan yoro minw na,

ka berew turu jo musoman Asera tɔgɔ ra, ka jow lalaga, ka sɔrɔ ka na a yere majigi, o kow bee sebera Hozayi ta kitabu kɔnɔ. ²⁰ O kɔ, Manase sara, ka taga fara a bemaw kan. O k'a su don a ta so kɔnɔ. A dence Amɔn sigira masaya ra a nɔ ra.

*Zuda masace Amɔn ta wagati
(Masacew flanan 21.19-26)*

²¹ Amɔn sigira masaya ra k'a si to san mугan ni fla; a ka san fla le ke masaya ra. A siginin tun be Zeruzalemu. ²² A ka kojugu ke Matigi Ala ja kɔrɔ, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na. A face Manase tun ka jo minw lalaga, a ka saraka bo olugu bee ye, ka o son. ²³ A m'a yere majigi Matigi Ala ja kɔrɔ, i n'a fo a face Manase tun k'a ke cogo min na; nka ale Amɔn kɔni ka do le fara a ta kojuguw kan ka taga. ²⁴ Lon do, a ta jamana jamogo dow ka janfa siri a kama, k'a faga a ta bon kɔnɔ. ²⁵ Nka o mogo minw bee tun ka masace Amɔn janfa, jama wurira ka olugu bee faga. O k'a dence Yoziyasi sigi masaya ra a nɔ ra.

34

*Zuda masace Yoziyasi ka jamana saninya
(Masacew flanan 22.1-2; 23.4-20)*

¹ Yoziyasi sigira masaya ra k'a si to san seegi. A ka san bisaba ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ² Ko minw terennin lo Matigi Ala ja kɔrɔ, a ka o le ke. A k'a bemace Dawuda ta siraw le tagama. A ma o sira bla ka jenge ka taga a kininboro fe walama a numanboro fe.

³ A ta masaya san naaninan na, k'a to den-misenya ra hali bi, a jijara ka tugu a bemace Dawuda ta Ala ko. A si sera san tan ni fla tuma min na, a ka ke Zuda ni Zeruzalemu saninya ye; sonnikeyoꝛo minw tun be kongoriw kan, a ka olugu cen, ka jo musoman Asera ta sonnikeberew ben, ka jo yiriramanw ni a negeramanw cen. ⁴ A blara moꝛow ja ka Baali ta sarakabonanw benben. Wusunan sarakabonan minw tun be o sarakabonanw kunna, o ka o fana cici ka Asera ta sonnikeberew kari, ani a jo yiriramanw ni a negeramanw. A ka o fenw cici, ka taga o seriseri o batobagaw ta kaburuw kan yi, minw tun be o sonna. ⁵ A ka o sonnikebagaw suw kolow jeni o yere ta sarakabonanw kan yi. A ka Zuda ni Zeruzalemu saninya o cogo le ra. ⁶ A tagara Manase ta mara duguw ra, ani Efrayimu, ani Simeyon, ka taga se fo Nefitali, ani yoꝛo lakolon minw tun be o yoꝛo lamini na. ⁷ A ka sarakabonanw benben, ka jo musoman Asera ta sonnikeberew benben, k'a jo cici fo k'a mugumugu, ka wusunan sarakabonanw bee benben Izirayeli jamana ra. O ko, a sekora ka taga Zeruzalemu.

Sariya kitabu yera

(Masacew flanan 22.3-10)

⁸ Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan na, k'a to jamana ni Alabatoso saninyari ra, a ka Asaliya dence Safan ci, ani dugutigi Maseya, ani Yohahazi dence Yoha, min tun ye masace ta kumalasebaga ye, ko o ye taga Matigi Ala, a ta Ala ta batoso lalaga. ⁹ O tagara sarakalasebagaw kuntigi Hilikiya fe; moꝛow tun ka wari minw di Ala ta

batoso baara kama, o ka o wariw di Hilikiya ma. Levi* ta mɔgɔ minw tun ye dakɔɔsibagaw ye, olugu le tun ka o wari mina Manase ni Efirayimu ta mara mɔgɔw fɛ, ani Izirayelimɔgɔ tɔw bɛɛ fɛ, ani Zuda ni Boniyaminu ta mara mɔgɔw fɛ, ani Zeruzalemukaw fɛ. ¹⁰ Mɔgɔ minw tun blara Matigi Ala ta batoso baara kow na fɛ, o ka o wari di olugu ma. O mɔgɔw le tun bɛ baaradenw sara, baaraden minw tun bɛ Alabatoso lalaga, k'a laben. ¹¹ O ka o wari di yirileɛɛbagaw ni bonlobagaw ma, janko o ye kabakuru lɛseninw san, ani bonloyiriw, ani bonw sanfeyɔrɔw ta yiriw; Zuda masacew tun ka o yɔrɔw to yi, fɔ ka na a cɛn. ¹² O mɔgɔw ka o ta baara kɛ ni terreninya ye. Levi* ta mɔgɔ minw ye Yahati ni Abidiyasi ye, ka bɔ Merari ta gba ra, olugu le tun ye o ta namɔgɔw ye, ani Jakariya ni Mesulamu min bɔra Kehati ta gba ra; olugu le tun bɛ o ta baara kɔɔsira. ¹³ Levi* ta mɔgɔw bɛɛ tun ye fɔrifentigiw le ye. Olugu le tun bɛ donitabagaw kɔɔsi, ka baaradenw bɛɛ ta baaraw yira o ra, ka kapa ni o ta baaraw ye. Dɔw fana tun ye sɛberikɛbagaw ye, ani sokɔɔsibagaw, ani dakɔɔsibagaw.

¹⁴ O wari min tun blara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, tuma min na o tun bɛ wari bɔra, sarakalasebaga Hilikiya ka Matigi Ala ta sariya kitabu ye, Ala tun ka o sariya min fɔ Musa ye, k'a lase mɔgɔw ma. ¹⁵ Hilikiya ka kuma ta o le ra, k'a fɔ Safan ye, min ye sɛberikɛbaga ye, ko: «Ne ka sariya kitabu ye Matigi Ala ta batoso kɔnɔ.» Hilikiya ka o kitabu di Safan ma. ¹⁶ Safan tagara ni kitabu ye masace fɛ, ka o kow lakari a

ye, ko: «Baara min tun fɔra i ta baardenw ye, an ka o bεε kε. ¹⁷ Wari min tun bε Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, an ka o bɔ k'a di baarakuntigiw ni baarakebagaw ma.» ¹⁸ Seberikebaga Safan k'a fɔ masace ye fana ko: «Sarakalasebaga Hilikiya ka kitabu dɔ di ne ma.» Safan ka kitabu karan masace ja na ni kanba ye.

*Yoziyasi ka ciramuso Huluda jininka
(Masacew flanan 22.11-20)*

¹⁹ Ayiwa, masace ka sariya kitabu kumaw men minke, a k'a ta derege mina k'a faran. ²⁰ Masace k'a fɔ Hilikiya ni Safan dence Ayikamu ni Mika dence Abidon ni seberikebaga Safan ni Asaya ye, min tun ye jamana jamɔgɔ dɔ ye, ko: ²¹ «Aw ye taga Matigi Ala jininka ne ye, ani Izirayeli ta mɔgɔw, ani Zuda ta mɔgɔ tɔ minw tora, nin kitabu ta kumaw ko ra, sabu Matigi Ala ta dimi ka bon. Matigi Ala ta dimi bε an kan, sabu an bemaw ma Matigi Ala ta kumaw sira tagama ka kapa ni nin kitabu ta kumaw ye.»

Masace ka Ala ta ciramuso Huluda jininka

²² Ayiwa, Hilikiya, ani masace tun ka mɔgɔ minw ci, olugu tagara ciramuso Huluda fε ka taga kuma ni a ye nin ko ra; ale tun ye Salumu ta muso le ye. Salumu face tun ye Tokeha ye, Tokeha face tun ye Hasira ye. Salumu le tun ye Alabatosoba ta faniw korosibaga ye. A ni a muso tun siginin bε Zeruzalemu ta kindakura le ra. ²³ Huluda ka o jaabi ko: «Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ta kuma ye nin ye: Mɔgɔ min ka aw ci ne fε, aw ye taga a fɔ o tigi ye, ²⁴ ko Matigi Ala ko: «Ne bεna kojuguba le ben nin dugu ni a dugumɔgɔw

kan, ka kaja ni nin danga kumaw bæe ye, minw sebera nin kitabu kɔnɔ, nin kitabu min karanna Zuda masace ja na. ²⁵ I n'a fo o banna ne ra, ka taga wusunan sarakaw* bo ala werew ye, ka ne jusu bo ni o ta kewalew ye, o koson ne ta dimi bena wuri nin dugu kama, a tasuma fana tena faga tuun.>

²⁶ «Nka aw ye taga a fo Zuda masace ye, ale min ka aw ci ko aw ye na Matigi Ala jininka, ko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala ko: <I ka nin kitabu kuma lamɛn minke, ²⁷ o kow digira i ra kosebe; i ka i yere majigi Ala ja korɔ, sabu a ta kuma min fora nin dugu ni a dugumogow kama, i ka o men. Nka i ka i yere majigi ne ja korɔ ka i ta faniw faran, ka kasi ne ja korɔ minke, o ra, ne fana ka i ta daariri lamɛn. Ne Matigi Ala ko ten.

²⁸ O koson, ni i nana sa, ne bena i lataga i bema tow fe. I bena sa hera le ra; o bena i su don i ta kaburu kɔnɔ. O ra, ne bena nin kojugu min lase nin dugu ni a dugumogow ma, i ja tena o ye.> »

Ayiwa, o tagara o kumaw lase masace ma.

*Yoziyasi ka jɛnɔgɔnyakura don ni Ala ye
(Masacew flanan 23.1-3)*

²⁹ Masace Yoziyasi ka Zuda mara cekorobaw, ani Zeruzalemu dugu cekorobaw bæe wele ka na. ³⁰ O ko, masace tagara Matigi Ala ta batoso kɔnɔ, ale ni Zuda mara mogow bæe, ani Zeruzalemu dugumogow bæe, ani sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow, ani jama bæe, denmisen fara mogokoroba kan. O ka o jɛnɔgɔnya kitabu kumaw bæe karan jama bæe ja na, o tun ka o kitabu min sorɔ Matigi Ala ta batoso kɔnɔ. ³¹ O

y'a soro masace tun lonin be a boyoro ra; a ka jennogonyakura don tuun ni Matigi Ala ye, k'a fo ko: «An bena tugu Matigi Ala le ko, k'a ta kumaw, ani a ta ciw, ani a ta cifoninw bee sira tagama ni an jusukun bee ye, ani an nin bee, janko Ala tun ka kuma minw sebe jennogonya kitabu konoko kakoro, an ye o kumaw bee sira tagama.» ³² O ko, masace k'a fo Zeruzalemukaw, ani Boniyaminu ta mara mogow bee ye ko o ye o layiri ta Ala ye. Zeruzalemukaw ka o ke ka kana ni Ala ta jennogonya ye, o bemaw ta Ala. ³³ Batofen haramunin minw tun be Izirayelimogow ta maraw ra, Yoziyasi ka o bee bo jamana konoko. Mogo o mogo tun be Izirayeli, a ka o bee jagboya ko o ye Matigi Ala, o ta Ala le bato. O ra, Yoziyasi si bee ra, o ma bo Matigi Ala, o bemaw ta Ala ko.

35

Jonyaban janagbe (Masacew flanan 23.21-23)

¹ O ko, Yoziyasi ka Jonyaban janagbe ke Zeruzalemu Matigi Ala ye. O ka Jonyaban sarakaw faga san karo folo tere tan ni naani. ² A ka sarakalasebagaw sigi o ta baaraw ra, ka o ja gbeleya ko o ye to Matigi Ala ta batoso baara ra. ³ Levi* ta mogo minw be Izirayelimogow bee karan, ka o yere bla danna Matigi Ala ye, a k'a fo olugu ye ko: «Izirayeli masace Dawuda dence Sulemani ka Alabatoso min lo, aw ye jennogonya kesu saninman ta ka taga a bla o so konoko. Aw man kan k'a ta aw kamankunw kan tuun. Aw ye baara ke Matigi Ala, aw ta Ala ye, ani a

ta mɔgɔw, minw ye Izirayelimɔgɔw ye. ⁴ Aw ye aw yere tarantaran ka kapa ni aw ta gbaw ye, ani ka kapa ni aw ta jenkuruw ye, i n'a fɔ Izirayeli masace Dawuda ni a dence Sulemani tun k'a fɔ cogo min na. ⁵ Aw ye to yɔrɔ saninman kɔnɔ; Levi* ta mɔgɔ dɔw ka kan ka ke ni aw ta jenkuru bɛɛ kelen kelen ye, janko ka aw balema Izirayelimɔgɔw demɛ o ta saraka kow ra. ⁶ Aw ye Jɔnyaban saraka faga, ka aw yere saninya, ka laben ka aw balemaw Izirayelimɔgɔw demɛ, i n'a fɔ Matigi Ala k'a fɔ Musa ye cogo min na.»

⁷ Jama min tun nana Zeruzalemu, Yoziyasi ka Jɔnyaban saraka bɔ olugu ye: a ka began waga bisaba (30 000) ke saraka ye, baw ni sagaw faranin jɔgɔn kan, ani misi waga saba (3 000). O bɛɛ tun bɔra masace yere ta begankuru le ra. ⁸ Jamana namɔgɔw fana ka began dɔw di, ka o ke jama ni sarakalasebagaw ni Levi* ta mɔgɔw ta Jɔnyaban saraka ye. Hilikiya ni Jakariya ni Yeyeli, minw ye Alabatoso ta kow namɔgɔw ye, olugu ka sagaw ni baw di sarakalasebagaw ma, ka o ke began waga fla ni keme wɔrɔ (2 600), ka o ke o ta Jɔnyaban saraka ye, ani misi keme saba. ⁹ Konaniya ni a balemaw, minw ye Semaya ni Netaneheli ye, ani Hasabiya, ani Yeyeli, ani Yozabadi, o minw ye Levi* ta mɔgɔw kuntigiw ye, olugu ka sagaw ni baw di Levi ta mɔgɔw ma, ka o ke began waga looru (5 000), o ta Jɔnyaban saraka ye, ani misi keme looru.

¹⁰ Ayiwa, o ka panagbe laben. Sarakalasebagaw lolora o loyɔrɔw ra, ani Levi* ta mɔgɔw, bɛɛ ni a ta jenkuru, i n'a fɔ masace tun k'a fɔ cogo

min na. ¹¹ O ka Jonyaban sarakaw faga. Levi* ta mɔgɔw ka o jori di sarakalasebagaw ma, o k'a seriseri sarakajenifen kan. Levi* ta mɔgɔw ka o beganw gbolow bɔ. ¹² Begin minw tun ka kan ka ke saraka jenita ye, o ka olugu bla danna, ka o taran jama ra, gba bee ni a ta, janko o ye di Matigi Ala ma, i n'a fo a sebera Musa ta kitabu kɔnɔ cogo min na. O ka misiw fana ta ke ten. ¹³ O ka Jonyaban sarakaw jeni tasma ra, i n'a fo a sebera cogo min na. O ka saraka saninman tow tobi dagabaw, ani negedagaw, ani poli w kɔnɔ; o ka o ninnin jona jona mɔgɔw bee ra. ¹⁴ O ko, Levi* ta mɔgɔw ka olugu yere ni sarakalasebagaw ta Jonyaban sarakaw fana laben, sabu sarakalasebaga minw tun ye Haruna durujaw ye, olugu ka saraka jenitaw, ani beganw ta turu jeni fo ka taga su ko. O koson Levi* ta mɔgɔw ka o yere ta Jonyaban saraka laben, ani ka Haruna ta durujaw sarakalasebagaw fana ta laben.

¹⁵ Forifenfobagaw, minw ye Asafu ta durujaw ye, olugu tora o loyoro ra, i n'a fo Dawuda ni Asafu ni Heman tun k'a fo cogo min na, ani Yedutun, min tun ye masace ladibaga ye. Dakorosibagaw lonin tora da bee kelen kelen na. O ma bo o loyoro ra, sabu o balema minw ye Levi* ta mɔgɔw ye, olugu tun ka o ta Jonyaban saraka ko nanabo o ye.

¹⁶ O lon na, o ka Matigi Ala ta saraka kow bee nanabo, ka Jonyaban nanagbe ke, ka saraka jenitaw bo Matigi Ala ta sarakajenifen kan, i n'a fo masace Yoziyasi tun k'a fo cogo min na.

¹⁷ Izirayelimogo minw bee tun be o yoro ra,

olugu ka Jonyaban panagbe ke o wagati ra, ka burufunubari panagbe ke fo tere wolonfla.

¹⁸ Nin jogon Jonyaban panagbe ma deri ka ke tuun Izirayeli kabini cira Sumayila ta wagati ra. Izirayeli masace si ma nin Jonyaban panagbe jogon ke, i n'a fo Yoziyasi k'a ke cogo min na, ale ni sarakalasebagaw ni Levi* ta mogow ni Zuda mara mogow ni Izirayelimogo minw bee tun be Zeruzalemu, ani Zeruzalemukaw yere. ¹⁹ O Jonyaban panagbe tun kera Yoziyasi ta masaya san tan ni seeginan le ra.

*Yoziyasi ta masaya laban
(Masacew flanan 23.28-30)*

²⁰ Ayiwa, o kow bee ko fe, Yoziyasi ka Ala ta batoso lalaga ka ban tuma min na, Misiran masace Neko wurira ko a be taga Karikemisi dugumogow kere Efirati bada ra. Yoziyasi bora ka taga a kunben. ²¹ Neko ka ciraden dow ci ka taga a fo a ye ko: «Kere juman le be ele ni ne ce sa, Zuda masace? Ne te bora ele le kama bi, ne bora ne kerekejogon ta so le kama. Ala ko ne ye teliya. I kana ban Ala ta ma, sabu Ala be ni ne ye; ni o te, a bena i halaki.» ²² Nka Yoziyasi ma faran Neko ra. A k'a yere cogo yelema ka taga a kere. Neko tun ka kuma minw fo a ye, a ma o jate, k'a soro o kumaw tun bora Ala le ra. A tagara Neko kere Megido kenegbeyoro ra. ²³ Kalanbonbaga dow ka masace Yoziyasi bon ni kalan ye. Masace Yoziyasi k'a fo a ta jamana namogow ye ko: «Aw ye ne ta ka bo yan, sabu ne mandimiko juguyara kosebe.» ²⁴ O k'a labo a ta sowotoro konɔ, k'a don a ta sowotoro

flanan kɔnɔ ka taga ni a ye Zeruzalemu. A sara minke, o k'a su don a bemaw ta kaburu kɔnɔ. Zuda mara mɔgɔw, ani Zeruzalemukaw bɛɛ ka Yoziyasi su kasi. ²⁵ Yeremi ka sangadɔnkiri dɔ la Yoziyasi sukoya ra. Dɔnkirilabaga cɛmanw, ani musomanw bɛɛ ka Yoziyasi ko fɔ o ta dɔnkiriw ra fɔ ka na se bi ma. O ka o ko ke landa le ye Izirayeli. O dɔnkiriw sebera sukasidɔnkiriw ta kitabu kɔnɔ.

²⁶ Ayiwa, Yoziyasi ta ko tɔw, a ka koɔnuman minw ke, ka kaɓa ni Matigi Ala ta sariya kitabu kumaw ye, ²⁷ o kow damina ni a laban bɛɛ sebera Izirayeli ni Zuda masacew ta kitabu kɔnɔ.

36

Zuda masace Yohahazi ta wagati (Masacew flanan 23.31-34)

¹ Jamana mɔgɔw ka Yoziyasi dence Yohahazi ta k'a sigi masaya ra a face nɔ ra Zeruzalemu.

² Yohahazi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni saba. A ka karo saba le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu.

³ Misiran masace k'a wuri ka bɔ masaya ra Zeruzalemu, ka warida dɔ ben Zuda mara kan, o ka kan ka to ka min sara: warigbe kilo waga saba ni keme naani (3 400), ani sanin kilo bisaba ni naani. ⁴ Misiran masace ka Yohahazi balemace Eliyakimu le sigi masaya ra Zuda ni Zeruzalemu kunna. A ka Eliyakimu tɔgɔ yeɓema k'a ke Yehoyakimu ye. Neko k'a balemace Yohahazi mina ka taga ni a ye Misiran.

*Zuda masace Yehoyakimu ta wagati
(Masacew flanan 23.36-24.6)*

⁵ Yehoyakimu sigira masaya ra k'a si to san mugan ni looru. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A ka kojugu ke Matigi Ala, a ta Ala na korɔ. ⁶ Babiloni masace Nebukadinesari nana a kama, ka na a siri ni siranegɛjɔrɔkɔw ye, ka taga ni a ye Babiloni. ⁷ Nebukadinesari ka Matigi Ala ta minanw ta ka taga Babiloni, ka taga o bla a ta masaso kɔnɔ Babiloni.

⁸ Yehoyakimu ta ko tɔw, a ka ko haramunin minw ke, ani ko minw k'a sɔrɔ, o kow sebera Izirayeli masacew ni Zuda masacew ta kitabu kɔnɔ. A dence Yehoyakini sigira masaya ra a no ra.

*Zuda masace Yehoyakini ta wagati
(Masacew flanan 24.8-17)*

⁹ Yehoyakini sigira masaya ra k'a si to san seegi*. A ka karo saba ni tere tan le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. A ka kojugu ke Matigi Ala na korɔ. ¹⁰ Sanyelema wagati ra, masace Nebukadinesari k'a lataga Babiloni. O ka Matigi Ala ta batoso ta fenpanamanw fana ta ka taga ni o ye Babiloni. A ka Yehoyakini balemace Sedesiyasi le sigi masaya ra Zuda ni Zeruzalemu kunna.

*Zuda masace Sedesiyasi ta wagati
(Masacew flanan 24.18-25.21; Yeremi 39.1-10;
52.1-27)*

---

* **36:9** 36.9 San seegi: Kitabu dɔw b'a fo ko san tan ni seegi (Masacew flanan 24.8).

¹¹ Sedesiyasi sigira masaya ra k'a si to san mugan ni kelen. A ka san tan ni kelen le ke masaya ra; a siginin tun be Zeruzalemu. ¹² A ka kojugu ke Matigi Ala, a ta Ala ja korɔ. Cira Yeremi min tun be Matigi Ala ta kuma fora a ye, a ma son k'a yere majigi o ja korɔ.

¹³ A nana muruti hali Nebukadinesari yere kama, k'a sorɔ Nebukadinesari tun k'a jagboya ka kari Ala ra ale ye. A k'a torokun gbeleya, k'a jusukun gbeleya; a ma son ka seko Matigi Ala, Izirayeli ta Ala fe. ¹⁴ Sarakalasebagaw kuntigiw, ani mogɔ tow fana ka terenbariyakow ke; o ka siya werew ta ko haramuninw ke. O tora o ra ka Matigi Ala ta batoso lanogɔ, Ala tun ka o so min saninya k'a ke yoro saninman ye Zeruzalemu.

¹⁵ Matigi Ala, o bemaw ta Ala kumana o fe sinaga caman kabini a damina ra a ta ciraw sababu ra, sabu a tun b'a fe k'a ta mogow kisi, k'a ta yoro saninman fana bosi. ¹⁶ Nka o ka Ala ta ciradenw logobo, ka Ala ta kumaw mafiyenya, ka yereko a ta ciraw ma, fo ka na a to Matigi Ala ta dimiba wurira a ta mogow kama; o tuma fla wewe ma sorɔ tuun o ko ra.

Zuda ta masaya laban

¹⁷ O ra, Matigi Ala ka Babilonikaw ta masace lana o kama. O nana o ta kanbelenw faga ni kerékemuru ye Alabatoso konɔ. A ma kanbelen to, a ma sunguru to, a ma mogokoroba to, a ma cekoroba to. Ala ka mogɔ bee le don a boro. ¹⁸ Nebukadinesari ka Ala ta batoso ta minanw bee ce ka taga ni a ye Babiloni, fenba fara fen fitini kan; a ka Matigi Ala ta batoso naforo bee

ce, ani masace ta naforow, ani a ta jamana jamogow ta naforow. ¹⁹ A ka tasuma don Ala ta batoso ra, ka Zeruzalemu kogow ben, ka masasow bee jeni, ka fenpanamanw bee halaki. ²⁰ Minw bosira, fagari ma se minw ma, a ka olugu mina ka taga ni o ye Babiloni. O tagara ke ale ni a dencew ta jonw ye, fo ka na se Peresikaw ta masaya wagati ma. ²¹ O kera minke, Matigi Ala tun ka kuma min fo cira Yeremi da ra, o kumaw kera can ye. A tun k'a fo ko: «Jamana lakolon bena to, janko a ye nenekiri fo san biwolonfla, k'a ta nenekiri wagati bee ke k'a dafa.»

*Masace Sirusi ta kuma
(Esidarasi 1.1-4)*

²² Ayiwa, Peresi ta masace Sirusi ta masaya san folo ra, Matigi Ala ka miiriya do don Peresi masace Sirusi jusu ra. O kera janko Matigi Ala tun ka kuma min don Yeremi da ra k'a fo, o kuma ye ke can ye. O ra, Sirusi ka nin kibaroya fo, k'a sebe k'a ci a ta mara fan bee ra; a ko: ²³ «Ne Sirusi, Peresi masace, ne ko: <Matigi Ala, sankolo tigi Ala ka dugukolo masayaw bee di ne ma. A ko ne ye so do lo ale ye Zeruzalemu, Zuda mara ra. Ayiwa, aw ra jontigiw le ye a ta mogow dow ye? Matigi Ala, o ta Ala ye ke ni o tigiw ye; o ye wuri ka taga!> »

Biblu Ala ta Kuma
Jula: Biblu Ala ta Kuma Bible

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Julakan

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 21 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

0c9588de-99ac-53f9-aa9b-6885106dcde8